

SAN MATEO

Jesús Ñecuëohua'i

(Lc 3.23-38)

¹ Iye a'ë, Abraham cui'ne David tsëcapë acohua'ire cuëcuese'e ja yë'ta'a Jesucristo pa'ima'në pa'isicohua'ire.

² Isaac pëca ja'quë paji'i, Abraham. Jacob pëca ja'quë paji'i, Isaac. Cui'ne Judá cui'ne i yo'je tsì pëca ja'quë paji'i, Jacob.

³ Fares cui'ne Zara pëca ja'quë paji'i, Judá. Cui'ne iohua'i pëca ja'co paco'ë, Tamar. Esrom pëca ja'quë paji'i, Fares. Aram pëca ja'quë paji'i, Fares.

⁴ Aminadad pëca ja'quë paji'i, Aram. Naasón pëca ja'quë paji'i, Aminadad. Salmón pëca ja'quë paji'i, Naasón.

⁵ Booz pëca ja'quë paji'i, Salmón. Cui'ne i pëca ja'co paco'ë, Raab. Obed pëca ja'quë paji'i, Booz. Obed pëca ja'co paco'ë, Rut. Isaí pëca ja'quë paji'i, Obed.

⁶ Pai ëjaë David pëca ja'quë paji'i, Isaí. Salomón pëca ja'quë paji'i, David. Cui'ne Urías nëjo pa'isicopi Salomón ja'co paco'ë.

⁷ Roboam pëca ja'quë paji'i, Salomón. Abías pëca ja'quë paji'i, Roboam. Asa pëca ja'quë paji'i, Abías.

⁸ Josafat pëca ja'quë paji'i, Asa. Joram pëca ja'quë paji'i, Josafat. Uzías pëca ja'quë paji'i, Joram.

⁹ Jotam pëca ja'quë paji'i, Uzías. Acaz pëca ja'quë paji'i, Jotam. Esequías pëca ja'quë paji'i, Acaz.

¹⁰ Manases pēca ja'quē paji'i, Esequías. Amón pēca ja'quē paji'i, Manases. Josías pēca ja'quē paji'i, Amón.

¹¹ Jeconías cui'ne i yo'je ts̄i con̄i pēca ja'quē paji'i, Josías. Jaohua'i cato coasicohua'i paè'è, Israelita paire tseani Babilonia yejana sa maca.

¹² Israelita pai sa cuañosi jeteyo'je Salatiel pēca ja'quē paji'i, Jeconías. Zorobabel pēca ja'quē paji'i, Salatiel.

¹³ Abiud pēca ja'quē paji'i, Zorobabel. Cui'ne Eliquin pēca ja'quē paji'i, Abiud. Azor pēca ja'quē paji'i, Eliquin.

¹⁴ Sadoc pēca ja'quē paji'i, Azor. Aquim pēca ja'quē paji'i, Sadoc. Eliud pēca ja'quē paji'i, Aquim.

¹⁵ Eleazar pēca ja'quē paji'i, Eliud. Matán pēca ja'quē paji'i, Eleazar. Jacobo pēca ja'quē paji'i, Matán.

¹⁶ José pēca ja'quē paji'i, Jacobo. José cato Jesucristo pēca ja'co María èjè paji'i.

¹⁷ Jaje pa'ina, Abrahampi cui'ne David pa'i macaja'a cuęcueto catorce pa'ye de ai de'huase'e pa'iji. Davidpi cui'ne Israelita mañare Babiloniana tseseni sasi macaja'a cuęcueto cui'ne catorce pa'iji. Cui'ne yequē catorce pa'i maca Cristo ai de'opi.

Jesucristore Coase'e
(Lc 2.1-7)

¹⁸ Jesucristore coase'e ñeje pa'iji: María i pēca ja'co, José ja're huejaja'coa, ca nēosico paco'è. Jaje ca nēosicopi ja yè'ta'a tsioni pa'ima'nè ts̄i etapè de'o Maija'quē joyo tutupi.

19 José io ëjê nuñerepa pa'i paji'i. Jaje pa'ita'a nêjo Maríare si'aohua'i paí asajëna, jeoñe coepi. Coa ai jerepa pajje ti asama'pëna ise'e jeosi'i cuasapi.

20 Jaje cuasaquë pa'ina, Ëjaë huiñaëpi ite huëo hue'ñaja'a ñaini capi: “José David tsëcapë aquë, Maríare ca'rama'ë pa'ijë'ë, nêjore de'huaní paye. Io paja'quë cato Maija'quë joyo tsequë api.

21 Tsihuaë'ni paja'coa. Pacona, i mami Jesure sëojë'ë, huasoquëre. Jaje hue'equë pa'ija'quë api, i paire co'aye yo'ocohua'ire huasoja'quë sête.”

22 Si'aye jaje ti'api, tsoe hue'ña Maija'quëre quëacaiquë ca nêoquë pa'ise'epi, ñeje:

23 Nomio tsio, ëmë ti yo'oma'copi tsi quë'io de'oni tsihua'ëre pasio.

Jaëpi i mami hue'equë pasipi, Emanuel.

Jaje cani cayë, Maija'quë mai ja're pa'iji.

24 Ja maca José sëtani mai Ëjaë cuañese'eje Maríare nêjore pao cuasaquë ti pëani nêjore papi.

25 Jaje pa'iquëta'are huejasicohua'i pa'iyepi pa'iyë pahuë, mamaquëre tē'ya dani i mami Jesús hue'yo macaja'a.

2

Jesure Do'i Daise'e

1 Judea yejana Jesús coasiquë paji'i, a'ri daripë Belén hu'e daripëna. Ja mu'seña Herodes paji'i, Paí Ëjaë, ja yeja cuañequë. Ja mu'seña Jerusaléncpi daë'ë, ësë mëi te'tepi, yequë ëmëohua'i Magos hue'ecohua'ipi. Jaohua'i cato pairiohua'i paë'ë, ësë mëi te'te quë'ro acohua'i. Ma'ñoco yo'oye ye'yecohua'ipi cui'ne de'hue ta'ñe cacohua'i paë'ë, iti yo'oyere ñajë.

² Jaohua'ipi dani sei'ë: “¿Jerore pa'iquë'ni, judío pai Ëjaë yure coasiquë? Jeto ësë mëi te'tepi ñahuë, i ma'ñocore. Jaje ñani daë'ë, ite do're ja'rujë señu'u cajë iñona.”

³ Cajëna, pai ëjaë Herodes asani ai cuasapi, ¿me yo'ose'ere caye'ni? caquë, cui'ne si'a Jerusalén pa'icohua'i ai cuasahuë, itire asani.

⁴ Ja maca pai ëjaë si'aohua'ire soipi, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne cuañese'e paire ye'yacohua'ire. Soini seni asapi, jaohua'ire, ¿jerona Cristore coa ja'ñe ca nëose'e pa'iquë'ni? caquë.

⁵ Caquëna, jaohua'ipi cahuë, ite: Belén Judea ye-jana coaja'quë api, caquë. Maija'quë jëjo daoquë tsoe aquë toyapi, ñeje:

⁶ Belén maca, Judá yeja pa'ico.

Më'ëre cuañecohua'i jerepa a'rico maca pa'ima'o pa'iyë, më'ë.

Jaje pa'ina, më'ëpi etaja'quë api, Ëjaërepa, Israel paire ñacaija'quë.

⁷ Cajëna, asani ja maca Herodes Magos hua'ire yahuerëpa soini iohua'ise'ere seji'i, ¿je yëhua ma'ñoco ñaina, ñare'ni? caquë.

⁸ Seni asani ja maca Belënna jaohua'ire jëjo saoquë capi: “Saijë'ë. Jarona sani asajë'ë, de'oyerepa tsihua'ë pa'iyere pa'ire pama'quë. Jaje ini ti'asicohua'i pani yë'ëre dani quëajë'ë. Yë'ëje sani do're ja'ruquë sejas'i, ite.”

⁹ Jaje pai ëjaë caëna, Magos maña saë'ë. Saijëna, ma'ñoco iohua'i ësë mëi te'te ñasiquëpi du'ru sai sapi. Jaje saiquëpi tsihua'ë pa'i hue'ñana nëajani huesëpi, sa tëjini.

10 Ja maca Magos maña ma'ñocopi jaje yo'ouna, ñani ai sihuahuë.

11 Sihuajë huë'ena sa cacajë ñahuë, tsitu'ure pëca ja'co María ja're uina. Ñani do're ja'runi tsihua'ëre de'oquë macani cajë sihuahuë. Ja jeteyo'je iohua'i mahuëa mañare hui'yoni oro, huëo sëñe cui'ne mirra ite isihuë, jai do'ire.

12 Ja jeteyo'je Maija'quëpi huëo huë'ñaja'a quëapi, Herodes quë'ro co'ima'pë pa'ijë'ë, caquë. Jaje quëaëna, yequë ma'aja'a co'ihuë, iohua'i yejana.

Egíptona Catise'e

13 Jaohua'i Magos saisi jeteyo'je Ëjaë huiñaëpi huëo huë'ñaja'a ñani Josere capi: “Huëni tsihua'ëre cui'ne pëca ja'core sai sajë'ë, Egípto yejana. Jarona sani pëajë'ë, yë'ëpi yeque yo'oye pa'ito caëna, yo'oja'quë. Yure cato Herodespi tsihua'ëre huani jeosi'i caquë co'eja'quë api. Ja do'ire saijë'ë.”

14 Jaje caëna, José huëni tsihua'ëre cui'ne i pëca ja'core sëtoni ñami sai sapi, Egíptona.

15 Jarote paë'ë, Herodes ju'i macaja'a. Tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquëpi Ëjaëpi caquëna, toyapi: “Egíptopi yë'ë mamaquëre soihuë” ja toyase'epi ti'aëna, jaje yo'ohuë.

Tsire Huaise'e

16 Ja maca Herodes, Magos hua'i yë'ëre co'aquë api cajë yo'ore caquë ai pëi tsire caya ometëca pacohua'ire cui'ne ai tsitu'ñare huani jeajë'ë, cuañepi. Belén pa'icohua'ire, cui'ne iti yërehue pa'icohua'ireje caquë, caya ometëca ma'ñoco pa'i huëose'e pa'iji, Israel pai ta'ñe pa'iohua'i case'ere cuasaquë jaje yo'opi.

17 Jaje yo'oquëna, t̃i'api, Maija'quëre quëacaiquë Jeremias ñeje toyaquë pa'ise'e.

18 Rama quë'ropi, cuiye cui'ne jaiye oi yë'o jutaquëna asahuë.

Jao cato Raquelpi mamajëni oco'ë.

Yëhuotojé asaye coeo,

Mamajëpi tsoe jujusicohua'i pa'ijëna.

19 Herodes ju'isi jeteyo'je, Èjaë huiñaëpi Josére huëo huë'ñaja'a ñaini capi, Egíptore pa'ina:

20 “Huëni tsihua'ëre më'ëpi coani, cui'ne pëca ja'core huëoni co'ijë'ë, Israel yejana. Tsoe tsihua'ëre huajo yëjë pa'isicohua'i juju sahuë.”

21 Ja maca José huëni tsihua'ëre cui'ne pëca ja'core sai sapi, Israel yejana.

22 Jaje saiquëta'a José asapi, Herodes mamaquë Arquelaopi pëca ja'quë yo'ora'ase'ere yo'oji cajëna. Jaje asani jaro saiye ca'raquëna, huëo huë'ñaja'a Maija'quëpi quëaëna, Galilea yeja quë'rona saji'i.

23 Jarona t̃i'ani Nazaret huë'e daripëna pëapi. Jaje yo'oquëna, Maija'quëre quëacaicohua'i ca nëojë pa'ise'e t̃i'api, “Jesús Nazareno pa'ija'quë api” case'e.

3

Juan Oco Doquë Cuene Yeja Pa'iye

(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

1 Ja mu'seña Juan oco doquëpi Judea cuene yejana soquë peo huë'ñana Maija'quë cocare quëaquë daji'i.

2 Ñeje caquë: “Ma'tëmo cuañeñe ja'yere pa'iji. Ja do'ire ja'rë cuasase'e jeoni ponëjë'ë.”

³ Iquë Juan yo'o ja'ñere Maija'quëre quëcaiquë Isaiás toya'aj'i, ñeje:

Cuene yejapi pai ñeje cuiye asa cuañoji.

Ne de'huajë'ë, Ëjaërepa ma'are.

Nui ma'arepa hui'yocaijë'ë.

⁴ Juan ju'i ca camello nañapi nesico paji'i. Cui'ne i tëicaje ca'ni me paji'i. Jaje pa'ipi pu'suni aj'i. Cui'ne mejaë payare ocuequë paji'i.

⁵ Jerusalén daripë pa'icohua'i, cui'ne si'aohua'i Judea yeja pa'icohua'ije, cui'ne Jordán tsiaya ja'ye maca pa'icohua'ije i quëaye daijë asahuë.

⁶ Jaohua'ipi iohua'i co'aye yo'ose'ere oijë quëacohua'ini Juanpi Jordán tsiayana dopi.

⁷ Jaje yo'oquëna, jai pai fariseohua'i cui'ne saduceohua'i coní oco do cuañoñu'u cajë daijëna, Juanpi ñani capi, jaohua'ire: “¡Aña tsëcapë acohua'í! ¿Nepi mësarute quëare'ni, Maija'quë nejoñe, ti'añere jëajë'ë, cajë?”

⁸ Jaje pa'ito nuñerepa ponësicohua'i yo'oyere yo'ojë'ë, tiña ñañerepa ja'në pa'ise'e jeoni.

⁹ Cui'ne mësaruja'a sa'ñe yëquë Abraham tsëcapë acohua'i a'ë cama'pë pa'ijë'ë. Care payë, Maija'quëpi iye quëna pëaque ipi yëni Abraham tsëcapëre neñe pa'iji.

¹⁰ Jaje pa'ina, tsu'upo tsoe niusicoa, soquë ñëa cueja'core. Si'a soquë ñëa de'o ca quëi ma'ñe cueni taoni ëo ja'ñe a'ë.

¹¹ Yë'ë nuñerepa ocopi doyë, mësarute, ja'në cuasase'e jeoñere iño ja'ñere. Jaje pa'iquëta'are jeteyo'je daiquë api. Jaëpi yureta'a Maija'quë joyopi cui'ne toapi doja'quë api, jerepa pa'ipi. Yë'ë cato ite de'oye necaiye ti'ama'quë a'ë.

12 Tsoe i jētēpi pala cajiji, trigo ne de'huaquē jorose'e tirona huahueja'core. Iti care pase'e huē'ena de'huaquē, iti jorose'e se yayama'a toana ëoja'quē api.”

Jesure Doye

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Juanpi dojaquē caquē Jesús Galileapi Jordán tsiayana daji'i.

14 Jaje daquēna, Juan du'ru macarepa coepi, doye. Jaje coequē capi, Jesure:

“Yē'ēpi mē'ēni do cuaño'ñe pa'i a'ë. ¿Me yo'oquē yē'ë quē'rona daquē'ni?”

15 Caquēna, Jesús ite capi:

“Yurese'e jaje pa'ijaquē. Coa Maija'quē yēyeje pa'ye yo'oye pa'iji.”

Caēna, ja maca Juanpi sehuoni dopi.

16 Jesús do cuañosiquēpi tsiayapi tumasi maca, ma'tēmopi hui'yo sai maca Jesús ñapi, Maija'quē joyopi su'teje pa'ipi i s̄iopē quē'rona nēca meina.

17 Ja maca ma'tēmopi yē'ose'e ñeje p̄isiquēna, asahuē: “Iquē api, yē'ë mamaquē. Jaēni sihuaquē pa'iyē.”

4

Jesure Neñañe

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

1 Ja jeteyo'je Maija'quē joyopi sai sapi, cuene yejana, huati neñajaquē caquē.

2 Jarote paji'i, cuarenta mu'seña cui'ne cuarenta ñamiña ti ao aima'quēpi. Jaje pa'ina, ao ëaye nēji'i, ite.

³ Ja maca huatipi Jesure tsio dani neñasi'i caquë capi:

“Maija'quë mamaquërepa pani iye quëna pëare pan de'huajë'ë.”

⁴ Jaje caquëna, Jesupi ite sehuopi:

“Toyase'e caji: Coa pan aïñe mañapi pa'iyepoiji, paï. Coa ai jerepa Maija'quë cayere yo'oyepi pa'iyepa'iji.”

⁵ Ja maca huatipi Jerusalénna sapi, Maija'quëre se huë'e ëmëje'ena.

⁶ Cui'ne jaron a capi, ite: “Maija'quë mamaquërepa pani iñopi tomejë'ë, yejana. Toyase'e caji, ñeje:

Maija'quëpi i huiñaohuaire cuañeina, jëñapi tse'e pajëna, quëna pëna i quëo ja'hua a'si tomeñe peoye tomeja'quë api.”

⁷ Caquëna, Jesupi ite sehuopi:

“Yequë hue'ñapi toyase'eje caji:

‘Më'ë Ëjaë Diusure neñasi'i caquë yo'oma'ë pa'ijë'ë.’ ”

⁸ Tijupë huatipi sa copï, jai cutihuëna. Jaron a sani si'a yejaña pa'iyere cui'ne si'aye io de'oyere iñopi.

⁹ Iñoquë capi, ite: “Yë'ëpi më'ëre si'aye iyere isisi'i, më'ëpi yë'ëni do're ja'runi de'oquëre pani caquë pa'ito.”

¹⁰ Caquëna, ja maca Jesupi ite capi: “Saijë'ë, Satanás. Toyase'e caji:

Më'ë Ëjaë, Diusuni de'oquëre pa'ni caquë si-huajë'ë.

Cui'ne jaëse'ere te'ire necaijë'ë.”

11 Ja maca Jesure josa yo'osiquë huati saquëna, huiñaohua'i dani de'oyerepa necaë'ë.

Jesús Galilea Yejana Yo'o Huëoye
(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

12 Juan co cuañosiquë pa'iji. Asani Galilea yejana saji'i, Jesús.

13 Jaje saisiquëta'a pëama'ë paji'i, Nazaret daripë. Pëama'ë Capernaum daripëna sani paji'i, jaira tëtëpa pa'icona, Zabulón cui'ne Neftalí yeja quë'rona.

14 Jaje yo'opi, Isaías Maija'quëre quëcaiquë toy-aquë pa'ise'epi tijaquë caquë i toyase'e caji:

15 “Zabulón cui'ne Neftalí yeja pa'icohua'ipi,
Jai tsiaya tëtëpa ma'a pa'icohua'ipi,
Jordán tsiaya je te'te pa'icohua'ipi,
Galilea judío pai peo hue'ña pa'icohua'ipi.

16 Nea hue'ñare pa'isicohua'ipi
Jaiye miañere ñahuë.

Cui'ne ju'iñepi tēhuosicohua'i pa'isicohua'ini,
Miañere papi ñata saopi.”

17 Ja maca Jesús quëa huëopi, ñeje caquë: “Ja'në cuasase'e jeoni ponëj'ë, ma'tëmo cuañeñe ja'yere pa'iji.”

Cuatro Hua'i Yo'ecohua'ire Jesús Soiye
(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

18 Jesús Galilea jaira tëtëpaja'a saiquëpi ja maca ñapi, cayahua'ire, yo'jeipi cui'ne maja'yëpi pa'ijëna. Simón jare ipi yequë mami Pedro hue'equëpi, cui'ne i yo'jei Andrés paë'ë. Hua'i yo'ecohua'i sëte tsiayana yo'eñu'u cajë yo'e nëare jëa dësohuë.

19 Ja maca Jesús capi, jaohua'ire:

“Tuijē'ë, yē'ëni. Yē'ëpi paire yo'ecohua'ire nesi'i, mēsarute.”

²⁰ Jaje ca maca iti macapi iohua'i yo'e nēa se jeoni i ja're conī saē'ë.

²¹ A'ri maña seña maca Jesús saiquēpi ñapi, cui'ne cayaohua'ire yo'jeipi, maja'yēpi pa'ijēna. Jaohua'i cato Zebedeo mamajē paē'ë, Jacobo cui'ne Juan. Jaohua'ipi pēca ja'quē ja're conī iohua'i yo'e nēare que'quejē jai yohuēre paē'ë. Pa'ijēna, jaohua'ire Jesupi soipi.

²² Soina, iti macapi yohuēre jeoni cui'ne pēca ja'quēre saiyē cani i ja're conī saē'ë.

Jesús Jai Paire Ye'yaye
(Lc 6.17-19)

²³ Jesús si'a hue'ña Galilea quē'ro ye'yarojaji'i, pai tsi'si hue'ñana. De'o cocare quēaquē, cui'ne Maija'quē cuañeñe ayere quēaquē cui'ne si'a ju'i dahuē jujuquē cuji'i.

²⁴ Jaje yo'oquēna, Jesús yo'oye Siria yeja pa'icohua'i asahuē. Asani si'aohua'i ai yo'ocohua'ire dahuē, i quē'rona. A'si ju'icohua'ire, co'a joyo hue'ecohua'ire, hue'hue dahuē ju'icohua'ire, cui'ne quē'quē dahuē ju'icohua'ire dahuē. Dajēna, Jesupi jujupi.

²⁵ Jaje yo'oquēna, jai pai Galilea acohua'ipi Decápolis pa'icohua'ipi, Jerusalén pa'icohua'ipi, cui'ne Judea yeja pa'icohua'ipi cui'ne Jordán tsi-aya je te'te pa'icohua'ipi conī ite pe'tehuē.

5

Cutihuē Pa'i Quēase'e

1 Si'a paire Jesús ñani ai cutihuë mēni jaronā ja'rupi. Ja'runa, ite ye'yecohua'ipi i quē'rona tsi'sihuë.

2 Ja maca Jesupi ye'ya huëopi, ñeje caquë:

3 “Joyo pa'iyē caraji cajē asacohua'ipi sihuacohua'i pa'iyē, Ma'tēmo iohua'i tseco pa'iyē sēte.

4 Oicohua'ipi sihuacohua'i pa'iyē, Maija'quēpi iohua'i oiyere ne de'huacaija'quēni.

5 Teaye pa'i a'ē cuasa joyo hue'ecohua'i maña sihuacohua'i pa'iyē, Maija'quē ca nēosi yejare pa'ija'cohua'ipi.

6 Sihuacohua'i pa'iyē, nuñere pare yo'oñu'u cajē ao ēa ju'iñeje pa'ye cui'ne oco ēa ju'iñeje pa'ye nuñerepa yo'oyere yēcohua'i cato. Jaje pa'ina, Maija'quēpi cocaina, de'hue yo'o tija'cohua'i a'ē, iohua'i yēye.

7 Ai yo'ocohua'ire oijē cocaicohua'ipi sihuacohua'i pa'iyē, iohua'ireje Diosupi oi ñaquē cocaija'quēni.

8 De'o joyo hue'ecohua'i cato sihuacohua'i pa'iyē, Maija'quēre ñaja'cohua'ipi.

9 De'oye jo'cua pa'iyere cajē ai yo'ocohua'i cato sihuacohua'i pa'iyē, Maija'quē mamajērepa pa'ija'cohua'ipi.

10 Maija'quē yēyere yo'ojēna, yecohua'ipi sañope josa yo'ojēna, ai yo'ocohua'i cato sihuacohua'i pa'iyē, ma'tēmo iohua'i tseco pa'iyē sēte.

11 Mēsarute paipi co'acohua'i a'ē cajē, co'aye yo'ojē, cosojē sañope cacohua'i pa'ito sihuacohua'i pa'iyē, yē'ē do'ire ca cuañojē.

12 Ai yo'osicohua'i cato jaiye ma'tēmona de'huacaisi co'amaña payē. Jaje pa'ito ai sihuajē de'oye pa'ijē'ē, co'a ju'iñe peoyerepa,

yure mäsarute yo'oyeje pa'ye Maija'quëre tsoe quëacaicohua'ireje sañope yo'ojë pa'ahuë'ë.

Asije Pa'iyë Cui'ne Iye Yeja Paire Miacaiye
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)

¹³ Mäsaru a'ë, asije pa'iohua'i, iye yeja pa'ini. Jaje pa'iohua'ita'a saï ja'ñere carajaisicohua'i pani cöcaiye peoji. Jaje pa'ina, ti cöcaiye peocore yejana jeocoye pa'iji, paipi tsa'cujëna, uija'core.

¹⁴ Mäsaru toaje pa'iohua'i pa'iyë, yecohua'ire miacaiye iye yeja pa'ini. Pai daripëpi ai cutihuëre pa'ini peoji, catiye.

¹⁵ Mahuë sa'nahuëna nëcoja'coni toaje tsëoma'cohua'i a'ë. Coa ai jerepa huë'e pa'icohua'ire miacaija'coni tiñarepa nëcocohua'i a'ë.

¹⁶ Jaje mäsaruje tiñarepa paire miacaicohua'i pa'ijë'ë. Jaje pa'ijëna, paije mäsaru de'oye pa'iyere ñajë mäsaru ja'quë ma'tëmo pa'iquëre jaohua'ije sihuajë de'oquë api, caja'cohua'ire.

Jesús Cui'ne Cuañese'e

¹⁷ Yë'ëpi Moisés cuañese'ere cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i ye'yase'ere nejosi'i caquë daisiquë api cuasama'pë pa'ijë'ë. Yë'ë cato jaohua'i case'eje pa'ye yo'o ti'asi'i, caquë daisiquë a'ë.

¹⁸ Jaje pa'ina, nuñerepa cayë, mäsarute. Ja yë'ta'a ma'tëmo cui'ne yeja pa'ito cuañese'ere te'e toya e'quehuëje nejoñe peoji, cui'ne te'e coca yë'opoje. Jaje pa'ina, si'aye ca nëose'e ti'a macaja'a pa'i ja'ñe a'ë.

¹⁹ Jaje pa'ina, iye cuañese'e ayere de'oye sehuoma'quëpi ai a'riquë macapi, paini i yo'oyeje pa'ye se ye'yasiquë pani, ai a'riquë maca ma'tëmo

cuañe hue'ñana pa'ija'quë api. Jaje pa'iquëta'are de'oye sehuocaiquëpi yecohua'ire i yo'oyeje pa'ye se ye'yasiquë cato Maija'quë cuañe te'tena jaiquë pa'ija'quë api.

²⁰ Jaje pa'ina, mësarute cayë. Mësarupi cuañese'e ye'yacohua'ire cui'ne fariseohua'ire tëto sani nuñerepa Maija'quë yëyere yo'oma'cohua'i pani ma'tëmo cacaye peoji.

Jesupi Ye'yaye, Pëiñe Ayere
(Lc 12.57-59)

²¹ Mësarupi asahuë, mësaru aiohua'ire case'e: 'Huani jeoma'ë pa'ijë'ë. Jaje pa'iquëta'are huani jeosiquë pani pa'ito i yo'osi do'ire sañe pa'iji cajë ña de'huaye pa'iji.'

²² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, coa yo'jeire pëisiquëje i pëisi do'ire sañe pa'ina. Ña de'hua cuañoñe pa'iji cui'ne yo'jeire tea ju'iquëreje i tea ju'i do'ire sañe pa'ina, ca tëji ëjaohua'ipi ña de'huaye pa'iji. Cui'ne yo'jeire huesë ai caquë cato toa yejana saiyere pa'iji.

²³ Jaje pa'iyë sëte, Maija'quëre isisi'i caquë saquëpi më'ë yo'jeipi më'ëre sañope cayë payere cuasani.

²⁴ Iti macana më'ë isisi'i caquë saye oani co'ini më'ë yo'jei jare cajei de'ojë'ë. Ja maca yureta'a sani më'ë isisi'i caquë dase'e Maija'quëna isijë'ë.

²⁵ Jaje pa'ina, më'ëni co'aye yo'opi caquë yequëpi, pa'i yo'oye ña de'hua hue'ñana saquë pa'ito iti më'ëre co'aye yo'opi caquë saquëni ja sai ma'ana ca de'huajë'ë, pa'i yo'oye ñaquëna, quëaye paja'quëre. Pañe cato pa'i yo'oye ñaquëna, quëaëna,

asani jaēpi yureta'are mē'ēre paire cocohua'ina se cuañeina, co hue'ñana coja'cohua'i a'ë.

²⁶ Nuñerepa cayë, cosi maca yureta'a, jaropi etaye peosipi, mē'ë curiquë tē'ña maña si'aye saima'ë pani.

Yequë Nomiore Yo'oye Ayere Jesús Case'e

²⁷ Mēsarupi asacohua'i a'ë, tsoe case'e: 'Yequë nējore yo'oma'pë pa'ijë'ë.'

²⁸ Jaje pa'iquëta'are yē'ëpi cayë. Nomioni yējë äaye ñasicohua'i pani, tsoe yeconi nomiore yo'ose'e pa'iji, joyopi iote se cuasase'epi.

²⁹ Jaje pa'ina, mē'ë ëja tē'te ñacoapi tayoyena ne taoco pa'ito dutani so'ona jeocojē'ë. Ai jerepa de'oji, mē'ë capë acose'ere nejoñepi si'a mē'ë capë toa yejana nejo cuañoñe paja'core.

³⁰ Cui'ne yeque panita'a, mē'ë ëja tē'te jētēpi tayo yo'oyena sa yēto tēto tēani so'ona jeocojē'ë. Ai jerepa de'oji, te'le tē'te capë nejoto si'a capë toa yejana nejo cuañoñe paja'core.

Jesús Ye'yase'e, Huejasicohua'ipi Jeocoyere (Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ Ja'në tsoe case'e pa'iji: 'Nējore jeoquë pani iti jeoco do'ire quëaquë toyasi ja'huare isiye pa'iji.'

³² Jaje pa'iquëta'are yē'ëpi cayë. Ejëpi yequë emëohua'ire yo'oma'coni nējore coa jeocoquë pani i do'ire yequë emëre yo'oja'core neji. Jaje pa'ina, jeocosiconi yequëpi huejani yequë nējore yo'oquë de'oji. Ja do'ire si'a jupë co'aye yo'o huesëyë.

Jesús Ye'yaye, Care Payë Caye Ayere

33 Mësarupi asacohua'i a'ë, tsoe acohua'ire case'e: 'Mai Ējaë ña hue'ñana care payë ca huesosicohua'i cato jare neñe pa'iji, iti ca nëose'e.'

34 Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë. Yequena se ca co'ijajjë care payë cajë cama'pë pa'ijjë'ë. Ma'tëmona se ca co'ijajjë care payë cama'pë pa'ijjë'ë. Jaro cato Maija'quë ñu'i saihuë a'ë.

35 Yejana se ca co'ijajjë care payë cama'pë pa'ijjë'ë. Jaroje Maija'quë tsa'cupa hue'ña'ë. Jerusalénna se ca co'ijajjë care payë cama'pë pa'ijjë'ë. Jaoje Mai Ējaërepa daripë a'ë.

36 Cui'ne më'ë siopëna co'ye ca co'ijajjë care payë cama'ë pa'ijjë'ë. Je poja'icore cui'ne neacore ne tijañu'ju cayë'ni. Coa Maija'quëse'e neñe pa'iji. Jaje pa'ito jaje cayë pajjë'ë.

37 Coa te'e nuñe cajjë'ë, 'jaë'ë' panita'a 'pañë'. Jaje pa'iquëta'are ai jerepa se tuajjë cayë cato huati aye a'ë.

*Jesús Ye'yayere, Pëijjë Saiñe Ayere
(Lc 6.29-30)*

38 Mësarupi asacohua'i a'ë, Moisés cuañese'e cayë: 'Yequë ñacoare nejocaiquë pani i ñacoapi saiñe pa'iji. Cui'ne yequë cujire tëto jëyoquë pani i cujipi saiñe pa'iji, cui'ne nejo cuañoquë.'

39 Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, mësarute. Co'a paire sañope saïma'pë pa'ijjë'ë. Coa ai jerepa tsiana tëtoquë pa'ito, yequë te'te tsiajje nëocaijje'ë, tëtojaquë.

40 Cui'ne, yecohua'ipi më'ëre isijjë'ë cajjë, më'ë camisare jio pa'ito, dëi ju'i caje isijjë'ë, sajjajjë.

41 Yeque co'amañare hue'equë te'e kilómetro sacaijë'ë, cajë cuañesicohua'i pa'ito ai jerepa caya kilómetros hue'ecaijë'ë.

42 Yequëpi më'ë co'amañare sequë pa'ito isijë'ë. Cui'ne ne tējini co'yosi'i caquë pa'ito isijë'ë. Coa ësema'ë pa'ijë'ë.

Më'ëre Sañope Yo'ocohua'ire Oijë'ë
(Lc 6.27-28, 32-36)

43 Cui'ne asacohua'i a'ë, mësaruru tsoe case'e: 'Oijë'ë, më'ë cajeire, më'ëre oiquëni, cui'ne më'ëre sañope yo'oquëni oima'ë pa'ijë'ë.'

44 Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, mësarute. Oijë'ë, mësarute sañope yo'ocohua'ire. Mësarute co'aye cacohua'ire, de'oye pa'i ja'ñere cacaijë'ë, mësarute coecohua'ire de'oye yo'ojë'ë cui'ne mësarute tea ju'ijë cui'ne co'aye yo'ocohua'ire oijë Maija'quëre secacaijë'ë.

45 Jaje mësaruru yo'ojë Maija'quë mamajë pa'ija'cohua'i a'ë, i yo'oyeje yo'ojë. I je'quë co'acohua'ire, cui'ne de'ocohua'ire ësäcayë necaji'i. Cui'ne ocoyeje si'aohua'ire necaji'i.

46 Jaje pa'iquëta'are mësarupi mësarute oicohua'ise'ere de'oye yo'ojë pa'icohua'i pani, ¿Iquëre mësaruru isi cuañoja'cohua'i a'ni, ja yo'osi do'ipi? Curiquë pa'i do'i secohua'i yo'oyeje yo'osicohua'i pani.

47 Mësaruru yo'je tsise'ere pëpajë yo'oni ¿Iquëre de'oye yo'oye'ni? Si'ahua'i Maija'quëre sehuoma'cohua'i yo'oyere yo'oni.

48 Nuñerepa de'oye yo'ocohua'i pa'ijë'ë, mësaruru ja'quë nuñe yo'oquë ma'tëmo pa'iquëje pa'iohua'i.

6

Jesús Ye'yaye, De'oyerepa Yo'oye Ayere

¹ Painsi de'oye yo'oyere iñoñu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje cuasajë yo'ocohua'ire cato mësaru ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi de'huacaisi co'amaña isiye peoji.

² Jaje pa'ina, mësarupi peocohua'ini cocaisicohua'i pani si'a pa'i asajajë cajë carojaima'pë pa'ijë'ë, coa cacohua'i yo'oyeje. Jaohua'i cato pa'i tsi'sisi huë'ñana cui'ne ma'añana carojaicohua'i a'ë, paipi de'ocohua'i a'ë, cajajë cajë. Jaje pa'ina, yë'ë mësarute nuñerepa cayë, jaje yo'ocohua'i cato tsoe payë, johua'i yo'o do'ire isi cuañose'e pa'i sihuacaiyere.

³ Jaje pa'ina, mē'ëpi peocohua'ire co'amaña isiquë pani, mē'ëse'e yahuererepa isi tējijë'ë, mē'ë de'o cajeireje quëaye peoye. Coa ne ma'ñeje pa'i pa'ijë'ë.

⁴ Coa yahue yo'ojë'ë. Cui'ne mē'ëpi jaje yahue yo'oquëna, mē Ja'quëse'e ñasiquëpi mē'ëre co'amaña isisipi, de'huacaise'ere.

Jesupi Ye'yapi Señere

(Lc 11.2-4)

⁵ Cui'ne mësarupi secohua'i pani coa cacohua'i yo'oyeje yo'oma'pë pa'ijë'ë. Coa cacohua'i cato pa'i tsi'sisi huë'ñana huëni nēcani cui'ne ma'aña sonohuëapi señere yëcohua'i a'ë, paipi ñajajë cajë. Care payë, ja yo'ose'epi tsoe payë, johua'i yo'o do'ire isi cuañose'e pa'i sihuacaiyere.

⁶ Jaje pa'ina, mē'ëpi sequë pani mē'ë tu'rihuëna cacani eta sa'ro sioni mē ja'quë mē'ë ja're coni pa'iquëni sejë'ë, jaropi. Ja maca mē'ë ja'quë

më'ë yahue yo'oye ñaquëpi, më'ëre de'huacaisi co'amañare isija'quë api.

⁷ Maija'quëre se maca cui'na yë'ore ca coma'pë pa'ijë'ë, do'i peoyepi. Maija'quëre sehuoma'cohua'ipi jaiye te'oni cajëna, Diusu asacasipi cajë cuasacohua'i a'ë.

⁸ Jaohua'ijë pa'iohua'i pa'ima'pë pa'ijë'ë, mësaruru cato. Mësaruru ja'quë cato tsoe ñaji, mësarute caraye ja yë'ta'a mësaruru ite sema'në.

⁹ Jaje pa'ina, mësaruru secohua'i pani ñeje sejë'ë: 'Ma'tëmo pa'iquë yëquë ja'quë, De'oyere pa'ë case'e pa'ijaquë, më'ë mami.

¹⁰ Më'ë cuañeñepi daijaquë yëquëna.

Më'ë yëyepi yo'oye pa'ijaquë, iye yejaje jaro ma'tëmo yo'oyeje pa'ye.

¹¹ Yurepi isijë'ë, ao mañaje yëquëre caraye.

¹² Yëquë co'aye yo'ose'ere oi ne de'huacaijë'ë, yequëre co'aye yo'osicohua'ire yëquë oijë ne de'huacaiyeje pa'ye.

¹³ Yëquëre neñañepi daina, coa ñama'ë, co'ayere esa nejocaijë'ë. Më'ë tse a'ë cuañeñe, jerepa pa'i pa'iyë cui'ne de'oyerepa, carajaiñe peoyerepa. Jaje pa'ijaquë.

¹⁴ Jaje pa'ina, mësarute co'aye yo'ocohua'ire oijë ne de'huacaijë'ë. Mësaruru jaje yo'ocohua'i pa'ito, Diusu ma'tëmo pa'iquëje mësaruru tayoyere oi ne de'huacaija'quë api.

¹⁵ Jaje pa'iquëta'are mësaruru yecohua'ire co'aye yo'oyere oijë pa'ijaquë cajë ne de'huacaiye pato mësaruru ja'quë ma'tëmo pa'iquëje mësaruru tayo yo'oyere oi ne de'huacaiye pasipi.

Aoma'pë Señe

16 Jaje pa'ina, mēsaruپی ąo ąima'pē secohua'i pani coa cacohua'i yo'oyeje pa'ye oiyeje pa'i tsia neni yo'oma'pē pa'ijē'ē. Jaje yo'ocohua'i cato paipi ąo ąima'cohua'ipi yo'oyē cajajē cajē yo'oyē. Care payē, jaje yo'oni tsoe iye yejana payē, de'huacaisi co'amaña.

17 Jaje pa'iquēta'are mē'ēpi ąo ąima'quēpi sequē pani, tsia si'sini cui'ne nañaje de'oye yojē'ē.

18 Mē'ē ąo ąima'quēpi señe pajē ña ti'añe paja'cohua'ire, coa mē'ē ja'quē mē'ē ja're coni pa'iquēse'e asajaquē, mē'ēre de'huacaisi co'amaña isija'quēse'e.

Ma'tēmo Co'amaña
(Lc 12.33-34)

19 Iye yejana jaiye co'amaña tsišo timēma'pē pa'ijē'ē, pu'ju ai hue'ñana, co'amaña ne huesē hue'ñana, co'amaña ñacohua'i cacajē ima hue'ñana.

20 Ai jerepa ma'tēmo co'amañana tsi'so timējē'ē, pu'juje ąima'tona, co'amañaje ne huesēma'tona, cui'ne co'amaña yahue imama'tona.

21 Ja maca yureta'a mēsaru joyopi co'amaña pa'i hue'ñare cuasajē pa'ija'cohua'i a'ē, mē'ē.

Mai Capēre Miacaiye
(Lc 11.34-36)

22 Mē ñaco ąa cato mē'ē capē miacaiye a'ē. Jaje pa'ina, mē'ē ñaco capi de'oye pa'ito, si'ao mē'ē capēje io miacaiyere pasipi.

23 Jaje pa'iquēta'are mē'ē ñaco capi co'ayere cuasaquē ñañe pa'ito, si'a mē'ē capēje nea hue'ñare pa'iji. Jaje pa'ina, mē'ē ñañepi nea'ñere pa'ito, ñaco ąa neañe jerepa neañe pa'iji, yequeje!

Diusu Cui'ne Curiquë
(Lc 16.13)

24 Te'ipi caya ëjaohua'ire necani ti'añe peoji. Jaje pa'ina, yo'o jujani yequëni coequë, yequëni oiye pa'iji panita'a yequëni de'oye sehuoquë, yequëni de'oye sehuoma'ë sañope caye pa'iji. Jaje pa'ina, Maija'quëre cui'ne curiquëre necani ti'añe peoji.

Maija'quë I Mamajëre Ñacaiye
(Lc 12.22-31)

25 Mësarute cayë, ¿jere aija'cohua'i a'ni? ¿jere ucujë pa'ija'cohua'i a'ni? panita'a ¿jere caña ju'ija'cohua'i a'ni? cuasajë co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, caquë. Mësaruru pa'iyepi ayo aña jerepa do'i quë'ye a'ë. Cui'ne capëpi caña jerepa do'i quë'ye a'ë. Jaje pa'ito ¿me airepa co'a ju'iñe'ni?

26 Ñajë'ë, pi'ani peo de'oto cu'icohua'ini ayo tama'cohua'ita'a, tëama'cohua'ita'a tëani huë'ena de'huama'cohua'ita'a, de'hue mësaruru ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi ayoquëna, pa'icohua'ini. Mësaruru cato pi'a jerepa do'icohua'i a'ë.

27 Jaje pa'ina, mësaruru aquë ¿nepi ai jerepa co'a ju'i do'ipi jerepa tsoaquë ai de'oja'quë a'ni?

28 Jaje pa'ito ¿Me yo'ojë caña ju'iyere cuasajë co'a ju'iñe'ni? Ñajë'ë, airo de'o joro mëañere, co'amaña ne ma'ñepi cui'ne oya ma'ñeta'a,

29 pai ëjaë Salomón maca ju'ise'e seña maca de'o joro a'ë. De'o hue'ñare pare pa'inije jorohuëje pa'irepa ju'iyepi.

30 Jaje taya je'quë esa pani tomeñeta'a Maija'quëpi de'o joro suñacaiji, se ñataquëna, toapi ëo ja'ñeta'a. Jaje pa'ina, mësaruru paire pare sëte

Maija'quë jerepa de'oye ñacasipi. ¡Necaiye paja'quë api, cuasacohua'i maña!

³¹ Jaje pa'ito, co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, '¿iquere aija'cohua'i a'ni, cajë panita'a iquere ucuja'cohua'i a'ni, cajë panita'a iquere ju'ija'cohua'i a'ni?' cajë.

³² Iye yeja pai cato jaje cajë oijë pa'iyë. Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato payë, ja'quëre, ma'tëmo pa'iquëre, si'aye mësarute caraye ñaquë pa'iquëre pani.

³³ Jaje pa'ina, Maija'quë quë'rore cuasajë cui'ne i yëyere de'oye yo'ojë pa'ijë'ë, Jaje cuasajë yo'ocohua'ini si'aye iti caraye isija'quë api.

³⁴ Jaje pa'iyë sëte co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, ñamina'a pa'i ja'ñere. Ñamina'a cato yeque co'a ju'iñere isija'coa. Jaje pa'ina, ñamina'a pa'i ja'ñere se co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, mu'seña ñape tiñe co'a ju'ijë ai yo'oye daji.

7

Pai Yo'oyere Ña De'hua Caye

(Lc 6.37-38, 41-42)

¹ Yecohua'i tayoyere pai yo'oyere ña de'huacohua'i cayeje cama'pë pa'ijë'ë, Maija'quëpi mësaruru tayoyere sañope caye paja'quëre.

² Jaje pa'ina, mësaruru yecohua'ire tayoyë case'eje pa'ye, cui'ne mësaruteje tayoyë caja'quë api cui'ne mësaruru yecohua'ire yo'ose'eje pa'ye cui'ne yo'oja'quë api.

³ Jaje pa'ito ¿me mē'ë yo'jei ñacoa ju'i ne'cua ña t̄i'aē'ni, mē'ë ñacoa ju'iconire jai soquē tsaroje pa'iore ña t̄i'ama'quēta'a?

⁴ ¿Me mē'ë ñacoare soquē tiroje pa'iopi ju'iona, 'Dajē'ë. Dutacasi'i, mē'ë ñacoa ne'cua ju'icore casi'ni'?

⁵ ¡Coa caquē maca! Du'ru macarepa mē'ë ñacoa tiro ju'iconi duta jeoni, ja maca de'oye ñaquē mē'ë yo'jei ñacoa ne'cua ju'icoreje dutacaiye pa'iji.

⁶ Jo'ya yaina de'oyere pare isima'pē pa'ijē'ë, mēsaruna co'ye ponēni cucu huesojē peo hue'ñarepa. Sesena mēsaru jai do'i yi'yore oecaima'pē pa'ijē'ë, tsa'cu huesojē.

*Señe Co'eye, Cui'ne Eta Sa'rona Tēcaye
(Lc 11.9-13; 6.31)*

⁷ Isijē'ë cajē seto Diusupi isija'quē api. Co'ecohua'ipi t̄i'aja'cohua'i a'ë. Eta sa'rona tē'cacohua'ini hui'yocaiye pa'iji.

⁸ Jaje pa'ina, isijē'ë caquē sequēpi isi cuañoja'quē api. Cui'ne co'equēpi t̄i'añe pa'iji. Cui'ne eta sa'rona tē'caquēni hui'yocaiye pa'iji.

⁹ Ique emēpi ¿Mēsaru aquē mamaquēpi panre seina, quēna pēre isiquē pa'iquē'ni?

¹⁰ Panita'a ¿tsiaya hua'ini seina, añani isiquē pa'iquē'ni?

¹¹ Jaje pa'ina, cayē, mēsaru ai co'acohua'ita'a mēsaru mamajēre de'o co'amañare isicohua'i a'ë. ¡Jaje pa'iye sēte mēsaru ja'quē ma'tēmo aquēpi ai jerepa de'o co'amañare isiye pa'iji, ite secohua'ire!

¹² Jaje pa'ito, mēsaru yecohua'ire de'oye yo'o cuañoñe yēyeje pa'ye cui'ne de'oye yo'ojē'ë, yeco-

hua'ire. Jaje cuañeji, Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'eje.

*A'ri Jato Sa'ro
(Lc 13.24)*

¹³ Cacajë'ë, a'ri jato sa'roja'a. Nejo hue'ñana saco cato jai jato sa'ropi cui'ne jai ma'a'ë. Ja ma'ana jai pai cacayë.

¹⁴ Jaje pa'iquëta'are a'ri ma'api cui'ne a'ri sa'ro a'ë, pa'i hue'ñare pana saco. Ja ma'a cacacohua'ipi a'ri pai pa'iyë.

*Më'ë Yo'oyere Ñajë Asaja'cohua'i A'ë, Më'ëre
(Lc 6.43-44)*

¹⁵ De'hua ñajë'ë, cosocohua'ire Maija'quë cocare cayë cajë cacohua'ire, yëi ñama ca'nire suñase'eje pa'iohua'ipi sa'nahuë cato yaijë pa'iohua'ipi ai yëcohua'ipi cacohua'ire.

¹⁶ Mësaru ñañe pa'iji, iohua'i yo'oyena. Miu soquë yëna tëama'cohua'i a'ë, cuiya'ire. Cui'ne ëne ñëna tëama'cohua'i a'ë, toa pëa.

¹⁷ Jaje pa'ina, jare de'o soquë yëpi de'o care quëiñe pa'iji, cui'ne co'a soquë yëpi jare co'a care quëiñe pa'iji.

¹⁸ De'o soquë yëpi co'a ca quëiñe peoji, cui'ne co'a soquë yëpi de'o ca quëiñe peoji.

¹⁹ Jaje pa'ina, si'a soquë de'o ca quëi ma'ñe cato cueni toana ëo jeo'ñe pa'iji.

²⁰ Jaje pa'ina, mësaru iohua'i yo'oyena ñaja'cohua'i a'ë.

*Si'ahua'irepa Ma'tëmo Cacaye Peoji
(Lc 13.25-27)*

21 Yë'ë, 'Ējaë, Ējaë', cacohua'ipi si'aohua'irepa ma'tëmo cuañe hue'ña cacama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquë yëye yo'ocohua'ise'e cacaja'cohua'i a'ë.

22 Iti mu'se t̄lasi maca jai pai yë'ëre caja'cohua'i a'ë, 'Ējaë, Ējaë, yëquë më'ë mamire quëahuë, cui'ne më'ë mamipi cajë huatiohua'ire eto saohuë, cui'ne më'ë mamipi cajë jaiye pai yo'o t̄l'a ma'ñe nehuë.'

23 Jaje cajëna, yë'ëpi quëaquë caja'quë a'ë, jaohua'ire: 'Ti ñama'quë a'ë, mësarute. Yë'ë quëno maca pa'ima'pë saijë'ë, co'ayere yo'osicohua'i.'

Caya Hue'ña Ne Hue'ña

(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

24 Jaje pa'ina, yë'ë caye asani cui'ne yo'oquë cato, quëna yejana ta'ñe asaquëpi, huë'e nese'eje pa'i api.

25 Jaje quëna yejana nesiconi oconi tsiaña co'jeni jai tutu dani yo'onije ne taõne pao.

26 Jaje pa'iquëta'are yë'ë caye asaquëta'a yë'ë cayeje yo'oma'quë cato mejahuëna huesëquëpi huë'e nese'eje pa'i api.

27 Jaje huesëquë nesicopi, oconi tsiaña co'jeyena cui'ne, tutuyena, huë'e tani meaona, ja maca ai yo'oye paji'i!"

28 Jaje Jesús ca tējisi maca paipi ai cuasahuë, ¿i ye'yayere de'oyerepa ye'yaquëni cajë?

29 I ye'yaye cato cuañequë Ējaërepa ye'yayeje paji'i, pani cuañese'e ye'yacohua'i ye'yayeje pa'ye.

8

Jesús Jujucaiye, Ja'ju Dahuë Ju'iquëre

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 Jesús ai cutihuëpi cajeina, jai paj ite pe'tehuë.

2 Pe'tejëna, ja'ju dahuë ju'iquëpi Jesús quë'rona tsiojani do're ja'runi capi.

“Ëjaë më'ëpi yë'ëre ju'i dahuë jujucaiye yëni necaijë'ë.”

3 Jaje caquëna, Jesupi jëtëpi patoquë capi:

“Yëyë, si'si peoquë pa'ijë'ë.”

Jaje ca maca ja'ju dahuë ju'iquë pa'isiquëpi tsoe de'oquë paji'i.

4 Cui'ne ja maca Jesupi capi, ite:

“Ina, yecohua'ire quëama'pë pa'ijë'ë. Coa Maija'quë huë'ere necaiquëse'ere sani iñojë'ë. Iñoquë Moisés cuañequë pa'ise'ere isijë'ë, Maija'quëna. Jaje yo'oquëna, si'ahua'i ju'i dahuë peoquë tomesiquëpi yo'oji, cuasajë ñaja'cohua'ire.”

Jesús Jujucaiye, Romano Jo'yaëre

(Lc 7.1-10)

5 Jesús Capernaum yejana sa ti'aquëna, te'i Capitán romanopi tsio dani ite seji'i,

6 ñeje caquë:

“Ëjaë, yë'ë huë'e ñacaiquëpi yë'ë jo'yaëpi ju'iji. Ti cu'ima'ë cui'ne ai a'si ju'iji.”

7 Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Yë'ëpi sani jujusi'i.”

8 Caquëna, Capitánpi sehuopi:

“Co'aquë maca'ë, Ëjaë, yë'ë huë'ena daima'ë pa'ijë'ë. Coa co'ya ja'ñese'e se cuañejë'ë. Jaje yo'ouna, yë'ëre necaiquëpi co'yajaquëre.

9 Jare yë'ëpi ëjaëohua'ipi meñe cuañesiquëpi pa'iyë. Jaje pa'ita'a yë'ë soldado pairejë se meñe payë, yë'ë cuañecohua'ire. Yë'ëpi jaohua'i aquëni

‘saijĕ’ĕ’ cato saiji. Cui'ne ‘daijĕ’ĕ’ ca maca daiji. Cui'ne yĕ'ĕpi yĕ'ĕ jo'yaĕre ‘jaro nejĕ’ĕ’ caquĕ cuañĕru, yĕ'ĕ cuañĕse'ere nequĕ api.”

¹⁰ Jaje caquĕna, Jesús asani ta'ñĕrepa caquĕ a'ni cuasaquĕ ñapi, ĩte. Ja maca ĩte pe'tecohua'ire capi:

“Nuñĕrepa cayĕ, si'a Israel pai ti peohuĕ, iquĕ cuasayeje ta'ñĕ cuasacohua'i.

¹¹ Jaje pa'ina, yĕ'ĕpi cayĕ, jai pai ĕsĕ mĕi hue'ñapi cui'ne ĕsĕ du'i hue'ñapi daija'cohua'i a'ĕ, Abraham, Isaac, cui'ne Jacobo ja're conĭ ma'tĕmona aija'cohua'ipi.

¹² Jaje pa'iquĕta'are ĩti ma'tĕmo pati'ñĕ pa'iohua'ipi nea hue'ña hue'sena jeocosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ĕ. Jaropi oijĕ cuji qui'coja'cohua'i a'ĕ.”

¹³ Ja maca Jesús capitánre capi:

“Saijĕ’ĕ mĕ’ĕ huĕ'ena, mĕ’ĕ cuasase'ejĕ yo'ose'e pa'ijaquĕ.”

I jaje ca maca ĩ jo'yaĕ co'yasiquĕ paji'i.

Pedro Huaore Jujucaiye

(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Pedro huĕ'ena Jesupi saji'i. Sani ñapi, Pedro huaopi cai saihuĕre suña dahuĕre ju'icopi uiona.

¹⁵ Ñani ja maca ĩote jĕtĕpi patoquĕna, suña dahuĕ peo hue'ña jeouna, huĕni ĩopi ĩte necai huĕo.

Jai Paire Jujucaiye

(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Ñami de'oye ja'i maca jai pai Jesús quĕ'rona huati quĕ'iohua'ire dahuĕ. Darena, te'e yĕ'opo cayepi huatiohua'ire eto saopi, cui'ne ju'icohua'ireje jujupi.

17 Iye cato Maija'quëre quëacaiquë Isaías caquë pa'ise'epi t̄i'aëna, yo'opi. Ñeje case'epi: “Ipi mai ju'iñere hue'equë saji'i cui'ne mai ju'i dahuëje jujucaji'i.”

Jesure Pe'teye Yëcohua'i Ayere Quëaye
(Lc 9.57-62)

18 Jesús i quë'rona jai pai tsi'sijëna, ñani jaira je te'tena jeñu'u ne de'huajë'ë cuañepi, i ye'yacohua'ire.

19 Caquëna, ja maca cuañese'e ye'yaquëpi Jesús quë'rona tsio dani capi:

“Ye'yaquë, coa si'a hue'ña mē'ë saina, tuiye yëyë.”

20 Caquëna, Jesupi sehuopi, ite:

“Airo yai mañaje coña pacohua'i a'ë, cui'ne pi'aje iohua'i tsianoa pacohua'i a'ë. Jaje pacohua'ita'are Pai Mamaquë cato peoquë api, i siopë tëoni pëa huajë hue'ñaje.”

21 Caquëna, i ye'yacohua'i aquëpi ite capi:

“Ëjaë, du'ru yë'ëta'a yë'ë ja'quëre tajasi'i.”

22 Caquëna, Jesupi sehuopi, ite:

“Yë'ëni pe'tejë'ë, iohua'ise'e tajajë ju'isicohua'ire jare cui'ne ju'isicohua'ije pa'iohua'ipi.”

Jesupi Tuture Cui'ne To'añere Cuañeñe
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

23 Ja maca Jesús jai yohuëna aya mēni saina, i ye'yacohua'ije coni saë'ë.

24 Jaje saijëna, jairana ai tutu dapi, yohuëna to'añepi cacayerepa. Jaje yo'otoje Jesuta'a caisiquëpi paji'i.

25 Pa'ina, ja maca i ye'yacohua'ipi ite sani ne sêtojê cahuê:

“¡Ëjaë, huasojê'ë! ¡Mai ea du'iyê!”

26 Ca maca ipi sehuopi:

“¿Ina me yo'ojê airepa ca'raye'ni? ¡Mësarú, Maija'quëpi nequë api, cuasayere a'ri maña payê!”

Cani huëni nêcani tuture cui'ne co'poyere yo'oma'o capi. Ca maca jairapi ti yo'oma'corepa de'o nêco'ë, tutujê peoyerepa.

27 Iohua'ipi jare ñani ai cuasajê cahuê:

“¿Iquire pa'ni, iquë, ja jerepa tutupi cui'ne jai tsiayapi asani sehüoquêrepa?”

Gadara Yeja Acohua'ipi Huati Quê'iohua'i Pa'ise'e

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

28 Jesús jaira je te'tena, Gadara yejana ti'asi maca huati quê'iohua'ipi caya ëmëohua'i ju'isicohua'ire ta hue'ñapi etani daicohua'ipi i quê'rona tsio daë'ë. Cayahua'i huati quê'iohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi pa'ijëna, yecohua'ijê ja ma'a ti cui'ye pahüë, ai pëti yêcohua'i pa'ijëna, ca'rajê.

29 Jaohua'ipi ñani cuihuë, ñeje:

“¿Me nesi'quë yëquëre josa yo'osi'i caquë daquë'ni, Maija'quë mamaquë? ¿Ja yê'ta'a nejoñe ti'ama'nê yëquëre ai yo'oyena, nejos'i caquë daquë?”

30 Jaropi a'ri maña so'ore jai sese tsëcapë aore aijê nêtërojaië'ë.

31 Jaje nêtërojaijëna, asajê co'a joñoapi Jesure seë'ë:

“Mè'èpi yèquère eto saokuè pani, coa ñajè'è yequèse'e sesena cacaja'cohua'ire.”

³² Cajëna, Jesupi capi:

“De'oji, cacajè'è.”

Caëna, ja maca jaohua'ire pa'isicohua'ipi, co'a joñoapi etani sesena caca maca sesepi tètëpaja'a hua'que tomejë jairana dutu jujuhuè.

³³ Ja maca sesere ñacohua'ipi quèquëni huè'huèjë pai daripëna tì'ani si'aye iti yo'ose'e quèajë cui'ne huati què'iohua'i pa'isicohua'ire yo'ose'eje quèahuè.

³⁴ Quèajëna, asani pai daripë pa'icohua'ipi si'aohua'i Jesús pa'i huè'ñana daè'è. Dani ite ñani se'è, saijè'è, ñño yèquè què'ro pa'imal'è, cajë.

9

Què'què Dahuè Ju'iquère Jujuye

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Jaje cajëna, Jesús asani yohuëna aya mëni jaira je te'tena jèji'i, i pa'i daripëna.

² Jarote pa'ina, què'què dahuè ju'iquèpi cai sai-huère uina, dahuè. Jujuquè api cuasajë yo'orena, ñani capi, ju'iquère:

“Tsihua'è co'ya huajësi'i caquè yo'ojè'è. Mè'è co'aye yo'ose'e yurepi oi ne de'huacaiyè.”

³ Jaje caquëna, cuañese'e ye'yacohua'i acohua'ipi cuasahuè: “Iquè Maija'quëni cue'cuequè jaje caji cajë.”

⁴ Jaje cuasajëna, Jesús asaquè capi, jaohua'ire:

“¿Me yo'ojë mësarü co'ayerëpa cuasayere paye'ni?”

⁵ Jaje pa'ito ¿me cayepi de'oquë'ni, 'Më'ë co'aye yo'ose'ere oi ne de'huacaiyë,' caye, pa'nita'a 'huëni saijë'ë' caye?"

⁶ Jaje se cani capi: "De'oji. Iñosi'i, Pai Ma-maquë iye yejare pa'i tutu quë'irepa pa'iyere, pai tayo co'aye yo'oyere oi ne de'huacaiyere." Cani quë'quë dahuë ju'iquëre capi:

"Huëijë'ë. Huëni më'ë ui daisicore de'huani huë'ena saijë'ë."

⁷ Jaje ca maca quë'quë dahuë ju'iquëpi huëni i huë'ena saji'i.

⁸ Paipi ja yo'ose'ere ñani ai ca'rajë Maija'quëre de'oquëre pa'ni cajë sihuahuë, paina Maija'quëpi iye tutu isise'ere, cuasajë.

Jesús Mateore Soiye

(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Ja yo'o sitopi jeoni saji'i, Jesús. Saisiquëpi Mateore ñapi, pa'i do'i sai huë'ñare ñu'i curiquëre seina. Ñani capi:

"Pe'tejë'ë, yë'ëre."

Jaje caëna, Mateo huëni i ja're saji'i.

¹⁰ Mateo huë'ena ao ai saihuëre Jesús ñu'i aina, pa'i do'i secohua'i cui'ne co'aye yo'ocohua'i dani te'e Jesús ja're coní ao ai saihuëre paë'ë. I ye'yacohua'ijë jarote coní paë'ë.

¹¹ Jaje yo'ojëna, fariseohua'ipi ñani i ye'yacohua'ire sei'ë. "¿Me yo'oquë mësarute ye'yaquë curiquë pa'i do'i secohua'i ja're cui'ne co'aye yo'ocohua'i ja're coní aiquë'ni?"

¹² Jesupi iyere asani capi:

“De'oye huajëcohua'i pa'icohua'ipi jujuquëre co'ema'cohua'i a'ë. Ju'icohua'ipi co'ecohua'i a'ë, jujuquëre.

¹³ Jaje pa'ito sani iye toyase'e cayere ye'yejë'ë: 'Ai yo'ocohua'ire teaye ñani coçaiyere yë'ë cato yëyë. Coeyë, nëicohua'ire huani isiye cato.' Jaje pa'ina, yë'ë cato daima'ë paë'ë, de'ocohua'ini soisi'i caquë. Tayo yo'ocohua'ini caquë daë'ë, jaohua'ipi johua'i yo'oye jeoni ponëjajë caquë.”

Jesure Señe, Aima'pë Señere

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Juan oco doquë ye'yacohua'ipi Jesure tsio dani sei'ë:

“Yëquë cui'ne fariseohua'i ja're ao aima'pë señe. ¿Me yo'ojë më'ë ye'yacohua'ise'e yo'omapë pa'iyeni?”

¹⁵ Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Mësarupi ñacohua'i a'ë, hueja posë pa'ina, ñañu'u cajë daisicohua'ijë oima'cohua'i pa'iyë. Jaje pa'isicohua'ita'are tija'coa, hueja posëni yequë mu'se jio jecaiye. Ja macata'a ao aima'pë seja'cohua'i a'ë.

¹⁶ Yecohua'ijë ai ju'i çana huajëcopi se sëo de'huama'cohua'i a'ë, huajëcore se sëosicopi jojajëna, quërësiö ai jerepa jaicore ne yeto saoye pa'iji, ai ju'i çare.

¹⁷ Cui'ne ai ca'ni topëna huajë cuiya'i çonore ayama'coa. Jaje pa'iquëta'are ayasico pa'ito ai ca'nihuëpi o'saona, joni saiona, si'aye o'sa çono cui'ne topë nejoñe pa'iji.”

Jairo Mamaco Cui'ne Jesús Cañare Patoco

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Ja yè'ta'a Jesús iyere caquëna, Judío pai ëjaëpi titani i ña hue'ñana do're ja'runi capi:

“Yë'ë mamacopi ja'arepa juni huesëo. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi dani jëñapi iona patoquë pa'ito cui'naopi huajëco huëija'coa.”

19 Caquëna, Jesupi asani huëni i ja're coni saji'i. Saina, i ye'yacohua'i coni saë'ë.

20 Ja mu'se si'anë tsie cajequëna, doce ometëca ju'icopi Jesús jeteyo'jeja'a tsiojani yahuerëpa i ju'i cana pato,

21 I ju'i cana patoni co'yaja'coa'ë cuasaco.

22 Jaje yo'ocona, Jesupi co'ye ponëni iote ñani capi:

“Co'ya huajëjë'ë, tsihua'o, jujuquë api, më'ë cuasasi do'ire.”

Ca maca jare iti macapi co'yasico paco'ë.

23 Jesús pai ëjaë hue'ena ti'aque ñaquëna, musica yo'ocohua'i ne de'huasicohua'ipi paë'ë, ta maca yo'ocaija'cohua'ipi. Pa'ijëna, paije ai cuijë oico-hua'ije paë'ë, iti maca.

24 Pa'ijëna, ñani capi:

“Etajë'ë. Tsihua'o ju'ima'co paco'ë, coa caico.”

Jaje caquëna, paipi coa cani cuasajë cue'cuejë sohuë.

25 Jaje cuasatoje Jesupi paire hue'sena eto saopi. Eto saoni, cacani tsihua'ore jëtëpi tseaquëna, huajëcorepa huëco'ë.

26 Ja yo'ose'ere si'a hue'ña jaro pa'icohua'i asahuë, yecohua'ipi se quëajëna.

Jesupi Cayaohua'ire Ñama'cohua'ire Jujuse'e

27 Jaropi Jesús etani sai maca caya ěmĕohua'i ñama'cohua'ipi ¡David mamaquĕ yĕquĕre oijĕ'ĕ! ¡Teaye ai yo'oyĕ! cajĕ cuijĕ daĕ'ĕ.

28 Huĕ'ena Jesús cacasi maca ñama'cohua'ipi i quĕ'rona tsio datena, i pi seji'i, iohua'ire: “¿Mĕsaru yĕ'ĕpi necaiquĕ api ñeje pa'ye cuasaye?”

Caquĕna, iohua'ipi cahuĕ:

“Jaje cuasayĕ, Ējaĕ.”

29 Cajĕna, Jesupi iohua'i ñaco cana patoquĕ capi:

“Mĕsaru cuasase'eje nese'e pa'ijaquĕ.”

30 Ca maca ñacohua'i pĕnĕhuĕ. Pĕnĕsi maca Jesús jaohua'ire cuañĕpi, ñeje caquĕ:

“De'hua yecohua'ire quĕaye peoyerepa cu'ijĕ'ĕ.”

31 Jaje casiquĕta'are coa sa etani quĕahuĕ, si'a huĕ'ña pa'icohua'ire, Jesús iohua'ire jujuse'ere.

Coca Cama'quĕre Jujucaye

32 Ñama'cohua'i pa'isicohua'ipi eta maca, Jesús quĕ'rona dahuĕ, coca cama'quĕre huati quĕ'ire.

33 Dasi maca Jesupi huatire eto saouna, coca cama'quĕ pa'isiquĕpi coca ca huĕopi. Jaje caquĕna, paipi ñani ai cuasahuĕ.

34 Jaje cuasajĕ fariseo paipi cahuĕ:

“Iquĕ cato huatiohua'i ĕjaĕpi de'oye sehuojĕna, huatire eto saoji.”

Jesús Paire Oiyĕ

35 Pai ñape daripĕa pai tsi'si huĕ'ña pa'iyyena Jesús cu'i ye'yarojaji'i. Maija'quĕ cuañĕ te'te ayere de'o cocare quĕaquĕ. Cui'ne si'a ju'i dahuĕ jujucay, cui'ne a'si ju'ijĕ ai yo'ocohua'irejĕ jujucaji'i.

³⁶ Yëi ñama iohua'ire ñacaiquëre peocohua'ije pa'iohua'ipi paï maña ai yo'ojë cui'ne co'a ju'ijë pa'ijëna, ñani oji'i.

³⁷ Jaje oi ì ye'yacohua'ire capi:

“Nuñerepa jaiye a'ë, tēaye. Jaje pa'iquëta'are necohua'ipi a'ri paï pa'iyë.

³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quëni sejë'ë, ìti tse aquëni, jaëpi ìti tēacohua'ire jëjo daoja'quëre.”

10

Jesús Doce Ye'yecohua'ire Soiye (Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Jesupi ì doce ye'yacohua'ire soini tutu isipi, huatiohua'ire etoye cui'ne si'a ju'i dahuë jujuye cui'ne ai yo'ojë a'si ju'icohua'ire jujuyeje.

² Ñeje hue'ecohua'i paë'ë. ì doce jëjo saocohua'i cato: Simón cui'ne jare ipi Pedro hue'equë paji'i. ì yo'jei Andrés paji'i. Jacobo cui'ne ì yo'jei Juan paë'ë, Zebedeo mamajë.

³ Felipe, Bartolomé, Tomás paë'ë. Cui'ne Mateo pa'i do'i curiquë tsi'soquë pa'isiquë paji'i.

⁴ Yequë Simónje paji'i, judío pairepa de'oye pa'iyere cuasajë yo'o tsëcapë aquë. Cui'ne Judas paji'i, Jesure yehuoja'quëje.

Jesús Jëjo Saoye, ì Ye'yacohua'ire (Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ ì ye'yacohua'ire Jesús ñeje quëani jëjo saopi:

“Judío paï peocohua'i quë'ro saima'pë caquë cui'ne cacama'pë pa'ijë'ë, Samaria quë'roje.

⁶ Coa judío paï quë'rose'e sani quëajë'ë, yëi ñama ne huesëse'eje pa'iohua'ise'ere.

7 Tsoe t̄i'api, Maija'quē cuañe te'tere pa'iye, cajē quēaj̄ë.

8 Ju'icohua'ire jujucaij̄ë. Ju'isicohua'ire ne huēoj̄ë. Si'si dahuē ju'icohua'ire a'si peocohua'ire necaij̄ë. Huatire eto saoj̄ë. Do'i peoye jujucaij̄ë, mēsarute do'i peoye isise'eje cui'ne.

9 Curiquē sama'pē pa'ij̄ë.

10 Mēsarū ju'icose'ere ju'ij̄ë saij̄ë. Te'e ju'i ca saij̄ë. Topēje saye paj̄ë, zapatoje. Soquē tupēje si'aye peocohua'i saij̄ë. Co'amaña nequē cato i ne do'ipi aiquē api.

11 Jaje pa'ina, mēsarupi pa'i daripēna panita'a te'ohua'ise'e pa'i huē'ñana t̄i'asicohua'i pani co'ej̄ë, de'oye ca paini. T̄i'ani i huē'ena pēaj̄ë, quēa tējini sai macaja'a.

12 Huē'ena cacacohua'i pani pēpaj̄ë, de'oye pa'ijaj̄ē cuasacaij̄ë.

13 Jaje pēpaj̄ēna, ja huē'e pa'icohua'ipi yējēna, iohua'ina de'oye pa'iye jeocani pēpani saij̄ë. Jaje pa'iquēta'are jaje pēpaj̄ēna, coecohua'i pa'ito, ja pēpase'e jioj̄ë.

14 Cui'ne mēsarute co'ej̄ē cui'ne asayeje coecohua'i pa'ito, ja maca ja huē'epi panita'a ja daripēpi etani ne'ña mēsarū tsa'cuse'ere huē'sena t̄i'to toj̄ë.

15 Nuñerepa cayē. Jaje yo'osicohua'ire saiñe pasipi, pa'i yo'ose'e ña mu'se t̄i'asi maca. Ja maca jaohua'ire Sodoma cui'ne Gomorra daripēa yo'ose'e seña maca co'ayere papi yo'oye pasipi.

Ai Yo'oye

16 Ai yo'oyena mēsarute yē'ë jējo saoyē, yēi ñamaje pa'iohua'ini yai jopona. Jaje pa'ina, añaje

pa'iohua'i pa'ijë'ë, ta'ñe asajë yo'ocohua'i. Jaje pa'iohua'ita'a yecohua'ire sañope nema'cohua'ipi su'teje pa'iohua'i pa'ijë'ë.

17 De'hua ñajë'ë, mësarute paipi co'acohua'i a'ë cajë ëjaohua'ina isija'cohua'i a'ë, cui'ne të'caja'cohua'i a'ë, pa'i tsi'sisi huë'ñapi.

18 Cui'ne mësarute saja'cohua'i a'ë, cuañecohua'i quë'rona cui'ne pa'i ëjaohua'i quë'rona, yë'ë do'ire. Jaje yo'ojëna, mësaru quëaja'cohua'i a'ë yë'ë pa'iye ayere. Jaohua'i asajëna, cui'ne judío pa'i peocohua'i asajëna, quëaja'cohua'i a'ë.

19 Mësaruni ëjaohua'ina isisicohua'i pa'ito co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë. '¿Me cajú'cohua'i a'ni?' cuasajë ca ja'ñere co'ema'pë pa'ijë'ë. Maija'quëpi isija'quë api, coca caye ti'asi maca.

20 Maija'quë joyo isiyepi cajú'cohua'i a'ë, jaje pa'ina.

21 Maja'yë jupëpi yo'je tsire tsea jeo cuañoja'cohua'i a'ë, huani jeaja'cohua'ire. Cui'ne pëca ja'quëohua'ipi mamajëre tsea jeo cuañoja'cohua'i a'ë. Mamajëpi pëca ja'quëohua'ire sañope yo'oja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë mamajëpi pëca ja'quëohua'ire huahuo jeoja'cohua'i a'ë.

22 Si'a pa'i mësarute coeja'cohua'i a'ë, yë'ë do'ire. Jaje pa'itoje quëcoquë cui'ne nuñerepa pa'i carajaisiquëpi jaëpi huasosiquë pa'ija'quë api.

23 Pa'i daripëre pa'ijëna, tseañu'u cajë co'ecohua'i pa'ito catijë'ë, yequë daripëna. Jaje pa'ina, nuñerepa cayë. Pa'i Mamaquë, ja yë'ta'a mësaru si'a Israel pa'i dari quëa saoma'në daija'quë api.

24 Ye'yequë cato ite ye'yaquëje pa'irepa peoji.

Necaiquēje i ējaēje pa'irepa peoji.

²⁵ Ye'yequēpi ite ye'yaquēje pa'i ti'ani ije pa'i a'ë cuasaye pa'iji. Cui'ne co'amaña necaiquēpi i ējaēje pa'i ti'ani ije pa'i a'ë cuasaji. Jaje pa'ina, y'ëni yure iti huē'e ējaēni huati ējaēpi cani ¿Me mēsaruteje caye pañe'ni?

Neni Mai Ca'raye Pa'iquē'ni
(Lc 12.2-7)

²⁶ Ca'rama'pē pa'ijē'ë, paire. Si'aye ña ja'ñese'e pa'iji. Yahue sitona yo'ose'eje ña ja'ñese'e pa'iji. Si'aye asa ja'ñese'e pa'iji.

²⁷ Yē'ë nea huē'ña case'ere mēsarupi mia huē'ñana cajē'ë. Cui'ne yē'ë yahuese'ere, mēsarupi tiñarepa huē'ña emēje totopi nēcajē cuijē'ë.

²⁸ Ca'rama'pē pa'ijē'ë, capē huani jeocohua'ire joyo huani ti'ama'cohua'ire. Ai jerepa ca'rajē'ë, capē nejoquē cui'ne joyoje toa yejana nejoquēre pani.

²⁹ Te'e curi tē'quire caya pi'are isicohua'i a'ë, mēsaru. Jaje a'ri do'icohua'ita'are, ja'quēpi ēsequēna, te'ije tomeñe pa'cohua'i a'ë.

³⁰ Jaje pa'ina, mēsaru siopē nañaje cuēcuese'e a'ë, te'e mease'e si'aye cuēcuese'epi pa'iji.

³¹ Jaje pa'ina, ca'rama'pē pa'ijē'ë. Mēsaru a'ë, pi'a jerepa do'icohua'i.

Jesure Cacaiye Pa'iji
(Lc 12.8-9)

³² Pai ña huē'ñana Jesús acohua'i a'ë cacaisicohua'ire yē'ēje cui'ne yē'ë ja'quē ma'tēmo pa'iquē ña huē'ñana yē'ë pai a'ë, caquē quēasi'i.

33 Jaje pa'iquëta'are paì ña hue'ñana yë'ëre cacaima'cohua'ire yë'ëje cui'ne ja'quë ma'tëmo pa'iquë ña hue'ñana cacaiye paja'quë a'ë.

Jesús Do'ire Paipi Hua Saiye
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 De'oye pa'i ja'ñere necaisiquë iye yejana daji'i, cuasama'pë pa'ijë'ë, yë'ëre. Yë'ë cato coa ai jerepa sañope yo'oyere dahuë.

35 Paipi pëca ja'quëre sañope yo'o ja'ñere dahuë. Mamacopi pëca ja'core sañope yo'oyere, cui'ne mamaquë nëjopi huaore pëicore paja'coa.

36 Jaje yo'ojë cajë te'le tsëcapëta'a paì ñape iohua'i pëicohua'ire paja'cohua'i a'ë.

37 Pëca ja'quëni cui'ne pëca ja'coni yë'ëre oiye jerepa oiquë pani do'i peoquë pa'iji. Cui'ne mamaquëni panita'a mamaconi yë'ëre oiye jerepa oiquë pani do'i peoji, yë'ëre.

38 Cui'ne i pa'iyere ai oi yë'ëre pe'tema'quë pani do'i peoquë pa'iji, yë'ëre.

39 Jëasi'i caquë yo'oquëpi i pa'iyere coa nejo huesoja'quë api. Jaje pa'iquëta'are yë'ë do'ire yo'oquë i pa'iyere cuasaquë jëasi'i caquë yo'oquëpi i pa'iyere coa nejo huesoja'quë api. Jaje pa'iquëta'are yë'ë do'ire yo'oquë i pa'iyere nejosiquëpi pa'iyere ti'aja'quë aquëpi.

Yo'osi Do'ire Isi Co'amaña
(Mr 9.41)

40 Mësarute de'oye tsioquë pani yë'ëni de'oye tsioji. Yë'ëni de'oye tsioquë pani yë'ëre jëjo daosiquëni de'oye tsioji.

41 Maija'quë yo'o ja'ñere quëacaiquëni de'oye yo'oquë pani jare jaohua'ire isi co'amaña ayere

iñe pa'iji, nesi do'i. De'o paini de'oye tsioquë pani jare nuñerepa pa'icohua'ire isi co'amaña ayere iñe pa'iji, nesi do'i.

⁴² Yë'ëre tuiquë macani oco mañare ocuasicohua'i pani de'o co'amaña isi cuañoja'cohua'i a'ë."

11

Juan Ti Doquë Jëjo Saocohua'i Jesuna (Lc 7.18-35)

¹ Jesús i doce ye'yacohua'ire johua'i yo'o ja'ñe quëa tëjini saji'i, ye'yaquë cui'ne quëasi'i caquë ja yeja pa'i daripëana.

² Juan co sitore ñu'iquëpi Cristo yo'oyere asani i ye'yacohua'ire Jesús què'rona jëjo saopi, seni asaja'cohua'ire.

³ Më'ë a'ë, Cristo iti daija'quëre ca nëosiquë panita'a yequëre uteye pa'iquë cajë.

⁴ Jëjo saosicohua'ipi sejëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Sani Juanre cajë'ë, mësarü ñase'ere cui'ne mësarü yure asase'ere.

⁵ Ñama'cohua'i pa'isicohua'ipi ñañere, cu'ima'cohua'i pa'isicohua'ipi cu'iyere, si'si dahuë ju'icohua'i pa'isicohua'ipi tome sayere, asama'cohua'ipi asayere, ju'isicohua'i pa'isicohua'ipi huajëcohua'i huëoyere, cui'ne co'amaña peocohua'ina de'o coca quëayere quëajë'ë.

⁶ Yë'ëre jëa coema'cohua'ipi de'oye sihuajë pa'ija'cohua'i a'ë, ire papi cuasacohua'ipi.

⁷ Jaohua'i saisi maca Jesús Juan pa'iye ayere ca huëopi, paire. Ñeje capi: ¿Iquere mësaru soquë peo huë'ña saisicohua'i ñare'ni, catë ja'ore tutupi ju'acquëna, huahuëquëna, ñare?

⁸ ¿Iqueini ñare'ni, jaje pa'ito? ¿De'o caña suñasiquëni ñare? Tsoe mësarupi ñacohua'i a'ë, pai ëjaohua'i huë'e pa'icohua'i cato de'o caña ju'icohua'i pa'iye.

⁹ Jaje pa'ina, tējyerepa cayë. ¿Iqueini ñare'ni, sani? ¿Maija'quëre quëacaiquë? Jaje pa'ijë'ë. Jaëpi Maija'quëre quëacaihua'i aquë jaëje pa'iohua'i peoahuë'ë, iquë Juan cato jerepa pa'i api.

¹⁰ Jaë, Juan ayere toyase'e caji, ñeje:

Yë'ëpi jëjo saoyë, yë'ëre quëacaiquëre më'ë ña huë'ñana,

Më'ëre ma'a ne de'huacaija'quëre.

¹¹ Nuñerepa cayë, mësarute. Si'a pai tsoe pa'isicohua'ipi cui'ne yure pa'icohua'ije Juan oco doquëre tëto saisicohua'i peoyë. Jaje pa'iquëta'are ma'tëmo cuañe te'tere a'riquë pa'iquëpi Juanre tëto saisiquë pa'iji.

¹² Juan oco doquë daisi maca acohua'ipi yureje tutu yo'oyë, ma'tëmo cuañe te'tena ti'añu'u cajë. Jaje yo'ojë tutu quë'iohua'ise'e de'hue ti'añë.

¹³ Si'aohua'i Maija'quëre quëacaihua'i cui'ne Moisés cuañese'e ye'yacohua'i cahuë, ma'tëmo ayere, Juan dai macaja'a.

¹⁴ Juan cato Elíaspi jaëni Maija'quëre quëacaihua'i ca'ahuë'ë, 'daija'quë api'. Jaje pa'ina, mësarupi i api cuasajë'ë.

¹⁵ Cajoro hue'ecohua'ipi asajë'ë, iye.

16 ¿Iquena conì quëa ñora'ye iye'në paì pa'iyè? Canì capi: Tsìpi co'amaña huero hue'ñana ja'rusicohua'ipi ñujë cajeohua'ire.

17 Ñeje cuiyeje pa'iohua'i a'è. Pì'cohuëapi juitoje pairama'pë pa'è, mësarupi. Oi ëaye jëjëtöje mësarupi oima'pë pa'è.

18 Juan cato daji'i, jaiye aó aima'quëpi cui'ne o'sa cono ucuma'quëpi. Jaje pa'ini mësarupi cayë, huati quë'i api. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë ta'ñe yo'oye cato ññoji, ñti yo'oyepi.

19 Ja jeteyo'je daji'i, Paì Mamaquë aó aiquëpi cui'ne o'sa cono ucuquëpi. Jaje pa'ini cayë, jai aupi, cui'ne jai conoupi, co'aye yo'ocohua'i cajeipi cui'ne curiquë tsi'sohua'i cajeipi. Jaje cajëta'are Maija'quë ta'ñe yo'oye cato ññoji, ñti yo'oyepi.”

Sehuoma'cohua'i
(Lc 10.13-15)

20 Ja maca Jesús paì yo'o tì'a ma'ñere ne ññosi darire tutu yëhuopi, ñohua'i pa'iyè ponëma'pë pa'isi do'ire caquë.

21 Yëhuoquë capi:

“¡Teayerepa Corazín daripë! ¡Betsaida daripë! Mësarute ne ñnose'eje pa'ye Tiro cui'ne Sidón darina ne ññoñe pa'ito tsoe asani ponëra'huë, ja'rë pa'ise'e jeoni. Cui'ne oijë suña cañani huatapi co'ye jo'jëni oijë ññora'huë, ñohua'i oiye.

22 Jaje pa'ina, mësarute cayë. Paì yo'ose'e ña mu'se tì'asi maca ai co'ayerepa mësarute sañne pa'iji, Tiro cui'ne Sidón daripëa sañne seña maca pa'yepi.

23 Capernaum daripë ¿Më'è ma'tëmöre pana sa cuañoja'coa'è, cuasaco? Coa ai jerepa më'è cato

meñe caje huesēja'coa'ë, ju'isicohua'i què'rona. Sodoma yejañana, mësarute iñoñeje pa'ye iñoñe pa'ito iohua'i yo'oye jeoni ponëra'huë, cui'ne ja pai daripë ja yè'ta'a yureje patira'o.

²⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Pai ñape yo'ose'e ña mu'se ti'asi maca mësarupi ai jerepa co'ayerepa sai cuañoja'cohua'i a'ë, Sodoma yejaña què'ro pa'icohua'ire yo'ose'e jerepa pa'yepi.”

Jesuna Sani Pëa Huajëye
(Lc 10.21-22)

²⁵ Ja mu'seña Jesús capi:

“Sihuayë, ja'quë mè'ëre ma'tëmo cui'ne yeja ëjaëre. Mè'ëpi iñoñe, teaye pa'iohua'ini, ta'ñe pa'iohua'ire cui'ne ta'ñe asacohua'ire yahuesi co'amañare.

²⁶ Jaje pa'ijë'ë. Ja'quë mè'ëpi yë jaje yo'ohuë.

²⁷ Yë'ë ja'quëpi yë'ëna si'a co'amaña isipi. Pëca ja'quëse'e mamaquëre ñaji. Cui'ne mamaquëse'e pëca ja'quëre ñaji. Cui'ne mamaquë iñoñe yëcohua'ise'e asaye pa'iji, ite.

²⁸ Daijë'ë, yë'ëna. Si'aohua'i co'amaña nejë, cui'ne hue'ejë jë'josicohua'i yë'ëpi pëa huajëye isisi'i, mësarute.

²⁹ Yë'ë pa'iyere ñani cui'ne yo'oñu'u cuasajë'ë caquë yë'ë yo'oye isiyë. Ye'yejë'ë, yë'ëni. Yë'ë cato esa yo'o jujama'quë a'ë cui'ne jerepa pa'i a'ë cuasama'quë a'ë. Jaje yo'onita'a ti'aja'cohua'i a'ë, joyo pëa huajë hue'ña.

³⁰ Yë'ë quërë saihuëre mësarute isiyë, a'jiñe sayere cui'ne pëañe hue'eyere.”

12

*Jesure Ye'yecohua'ipi Huajë Mu'se Yo'oye
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)*

¹ Jesús ta sitoja'a saji'i. Jaje saina, i ye'yacohua'i ao éaye nëina, trigo sa'ñare tēa huēohuē. Tēani iti care aë'ë.

² Jaje yo'ojëna, fariseohua'ipi ñani cahuë, Jesure: “Ñajë'ë, më'ë ye'yacohua'i co'amaña neñere. Co'amaña nema'a mu'se a'ë.”

³ Jaje cajëna, i pi jaohua'ire capi:

“¿Ñama'cohua'i a'ni, mësaruru, David yo'ose'e i cajeohua'i ja're con i ao ëa ju'i maca?

⁴ Ao ëa ju'ijë Maija'quë huë'e necaicohua'ise'e aïñere Maija'quë huë'ena cacani David cui'ne i cajeohua'i aë'ë, ite cui'ne yecohua'ire ësesere, Maija'quëna isisere.

⁵ Moisés cuañese'epi toyase'e caji: ‘Maija'quë huë'e necaicohua'i cato huajë mu'seje neñe payë. Jaje pa'iquëta'are johua'ire sañope caye peoji.

⁶ Jaje pa'ina, cayë mësarute iñore pa'iji, Maija'quë huë'e seña maca pa'ire papi.’

⁷ Iye toyase'e caye asama'pë paë'ë, mësaruru. Japi caji: ‘Mësarupi paire teaye ñajë oicohua'i pa'iyere yë'ë cato yëyë. Coeye nëicohua'ire huaijë isiye cato.’ Paire oiyere asacohua'i pani paire do'i peocohua'ini co'acohua'i a'ë caye para'huë, mësaruru.

⁸ Jaje pa'ina, Pai Mamaquë cato huajë mu'se Ejaëpi.”

*Jëtë Cuënesicore Paquëre Jujuye
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)*

⁹ Ja maca Jesús jaropi sani pai tsi'si huë'ena cacapi.

10 Jarote te'i jètë cuenesicore hue'equëpi paji'i. Jaje pa'ina, ñani Jesupi tayo caëna, ìte sañope cayequé pa'iji cuasajë sei'ë:

“¿Ju'iquère jujuye de'oquë huajë mu'se pa'itoje?”

11 Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Nepi mësarü acohua'i yëi ñamapi cojena duquëna sani dutama'cohua'i a'ni, huajë mu'se pa'itoje?”

12 Jaje pa'ina, paipi do'iji, yëi ñamare jerepa. Jaje huajë mu'se pa'itoje de'oye yo'oye pa'ito yo'oye pa'iji.”

13 Cani ja maca ìte capi:

“Jètëre mëajë'ë.”

Jaje caquëna, ìpi se mëaquëna, yequë te'te jëtëje pa'io huajëco pönëo.

14 Ja maca fariseohua'ipi etani Jesure huani jëo ja'ñere ca huëohuë, ¿me neni huani jëoja'cohua'i a'ni? cajë.

Jesús Ayere, Tsoe Quëase'e

15 Jesús jare asani jaropi yequë hue'ñana saji'i. Saina, jai pai ìte tuë'ë. Jesupi coa si'a ju'i dahuë ju'icohua'ire jujupi.

16 Jujuquë cui'ne ësepi, yecohua'ire se quëayeje.

17 Iye cato yo'oreña, Maija'quëre quëacaiquë Isaías toyaquë caquë pa'ise'epi ti'a ja'ñere, ñeje:

18 Iquë api, yë'ë jo'yaë yë'ë sahuani tseasiquë,

Ìte oiyë, cui'ne ìni sihuaquë pa'iyë.

Ìna, yë'ë joyo jëocaija'quë a'ë.

Cui'ne ìpi si'a paire yë'ë nuñerepa pa'i yo'oyere quëacaija'quë api.

19 Paini co'a cocare cama'ë pasipi, cuima'ë pasipi.

Cui'ne i cayeje asacaiye paja'cohua'i a'ë, cui' hue'ñana.

²⁰ Catëpë ca'huere quë'iořeje ne jëyoma'ë pasipi.

Cui'ne picose'e mëicoreje yayoma'ë pasipi.

I nuñerepa cuañeñe ne macaja'a jaje yo'oja'quë api.

²¹ Si'a pai maña ini necaija'quë api cajë utejë pa'ija'cohua'i a'ë.

Jesupi Huati Tutupi Yo'oji, Coa Caye

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Jesús quë'rona sahuë, ñama'quëre cui'ne coca cama'quëre huatire hue'equëre. Sarena, Jesupi jujupi. Jujuna, ñaquë cui'ne coca caquë ponëpi.

²³ Jare si'a pai ña quëquëni cahuë:

“¿Iquë David mamaquëre papi?”

²⁴ Jaje cajëna, fariseohua'ipi asani cahuë:

“Iquë cato huatiohua'ire eto saoji, iohua'i ëjaë Beelzebú tuture hue'equëpi.”

²⁵ Jesupi iohua'i cuasaye asani capi, jaohua'ire:

“Te'e yeja ëjaëpi jopore paja'a huani iti pajia'a sa'ñe uihuajë yo'ocohua'i pani peo hue'ñarepa carajaiñe pa'iji. Pai daripëpi, panita'a te'e tsëcapëpi sa'ñe pëicohua'i pani quëcoye peoji, yecohua'ire.

²⁶ Jaje cui'ne huati ëjaëje ija'a co'ye eto saoque pani ¿Me cui'ne i tutu paquë'ni, ija'a sañope yo'oquë pani?

²⁷ Mësarupi yë'ëre cayë, Beelzebú tutupi huatiohua'ire eto saoji. Jaje pa'ito ¿nepi tutupi isiye'ni, mësarute tuicohua'ire eto sao tutu? Jaohua'ini seni asato mësarupi coa tayo huesëhuë, caja'cohua'i pa'ini.

28 Yē'ē cato huatiohua'ire eto saoyē, Maija'quē joyo tutupi. Yē'ē yo'oye cato quēaji, Maija'quē cuañe te'tepi mēsaruna tūtase'ere.

29 ¿Tutu quē'i huē'e pa'ito cacani i co'amaña sioye peoji, du'ru ini tseama'cohua'i pani? Jaje pa'ina, ini tseanita'a de'hue cacani i co'amaña iñe pa'iji.

30 Yē'ē yo'oyere co yo'oma'quē cato yē'ere sañope yo'oquē api. Cui'ne yē'ē ja're coni tēama'quē cato coa ne ña'ñe saoquē api.

31 Jaje pa'ina, cayē, mēsarute. Si'aye co'aye paire yo'ose'e pa'itoje sai de'huacaiye pa'iji, si'aye co'aye case'e pa'itoje. Jaje pa'iquēta'are Maija'quē joyore co'aye casicohua'i pa'itota'a ti sai de'huacaiye peoji.

32 Cui'ne yē'ē Pai Mamaquēni co'aye casicohua'ireje sai de'huaye pa'iji. Jaje pa'iquēta'are Maija'quē joyore sañope casicohua'ire sai de'huacaiye peoji.

*Soquē Yē Ñaño Pa'iji, Io Quēiñena
(Lc 6.43-45)*

33 De'o soquē yēpi de'o care quēiñe pa'iji. Co'a soquē yēpi jare co'a care quēiñe pa'iji. Jaje pa'ina, io quēiñena ñaño pa'iji, soquē yē.

34 ¡Aña tsēcapē acohua'i! ¿Me de'oye ca ti'añe'ni, mēsaru, jare mēsarupi co'acohua'i pa'ini? Jaje pa'ina, yē'opo cato joyo pa'iyere caye pa'iji.

35 De'o pai cato de'o cocare caji, jare i joyo pa'iyepi. Cui'ne co'a paipi caji co'ayere, jare i joyo co'aye pa'iyeye pa'ye.

36 Jaje pa'ina, yë'ë cayë. Jaohua'ire paï ñape yo'ose'e ña mu'se t̄i'asi maca si'aohua'i iñoñe pa'iji, si'aye iohua'i cuasama'pë case'ere.

37 Jaje pa'ina, më'ë case'eje pa'ye ña de'hua cuañoñe pa'iji, do'i peoquë panita'a do'i quë'i."

*Co'acohua'ipi Señe, Paï Yo'o T̄i'a Ma'ñere
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)*

38 Ja maca Jesure fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i conì cahuë:

“Ye'yaquë, yëquë ñañe yëyë, më'ëpi paï yo'o t̄i'a ma'ñe yo'oquëna.”

39 Cajëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Co'a païpi nuñerepa cuasama'cohua'ipi paï yo'o t̄i'a ma'ñe yo'oquëna, ñañu'u cajë, señë. Jaje sejëta'are Maija'quëre quëacaiquë Jonás iñoquë pa'ise'eje pa'ye jerepa iñoñe peosipi.

40 Coa Jonás jai hua'i ëtapë pa'ise'eje pa'yese'e iñoñe pa'iji. Jaë je'quë toaso mu'seña cui'ne toaso ñami pa'aji'i. Jaje pa'ye Paï Mamaquëje toaso mu'seña cui'ne toaso ñami pa'ija'quë api, yeja sa'nahuëre.

41 Tsoe hue'ña Nínive daripë pa'isicohua'ipi huëni paï ñape yo'ose'e ña mu'se t̄i'aëna, iye'në pa'icohua'ire nejoja'cohua'i a'ë. Nínive acohua'i cato de'hue asani ja'rë pa'ise'e jeoni ponëahuë'ë, Jonás Maija'quë coca quëaquëna, asani. Yure iñoñe pa'iji, Jonás seña maca pa'ipi.

42 Cui'ne huë'ehuë te'te paï ëjaoje huëija'coa, nejo mu'se t̄i'asi maca. Huëni iye'në pa'icohua'i yo'ose'e ñani cui'ne nejoñe pa'iji, caji'coa. Jao cato so'o yejapi Salomón ta'ñe yo'oyere asasi'i caco

daisico sēte. Yure iñore pa'iji, Salomón jerepa pa'ipi.

Co'a Joyo Co'iyē
(Lc 11.24-26)

⁴³ Huatipi paire pa'isiquēpi etani saisiquē pani cu'iji, cuenesi yejañare pēa huajē hueñare co'equē tī'ama'ē co'e jujani cuasaji:

⁴⁴ 'Co'isi'i, cui'naona, yē'ē huē'ena yē'ē etani daisicona.' Jaje cani co'iquē ñaquēna, paī peo huē'epi coa yuasicopi cui'ne de'oye ne de'huasicopi pa'iji.

⁴⁵ Pa'ina, ñani ja maca sani siete huatiohua'ire i jerepa co'acohua'ini quērējani, dani ina cacani pēayē. Pēarena, ja maca ja'nē pa'ise'e seña maca co'acquē pa'ija'quē api. Jaje cui'ne iye co'a paire yo'oye pa'ija'coa."

Jesús Pēca Ja'co Cui'ne I Yo'je Tsi
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Jesús ja yē'ta'a paini caquēna, tītahuē, pēca ja'co cui'ne i yo'je tsi conī. Dani hue'sena pēahuē, ini cajē daisicohua'ipi.

⁴⁷ Jaje pa'ijēna, yecohua'ipi Jesure quēahuē:

"Mē ja'co cui'ne mē yo'je tsi hue'sere pa'iyē, mē'ēni cajē dani."

⁴⁸ Caquēna, iti quēaquēre capi, Jesús:

"¿Ne a'ni, yē'ē ja'co cui'ne ne a'ni, yē'ē yo'je tsi?"

⁴⁹ Cani i ye'yacohua'ire iñoque quēapi:

"Icohua'i a'ē, yē'ē ja'co cui'ne yē'ē yo'je tsi.

⁵⁰ Paipi yē'ē ja'quē ma'tēmo pa'iquē yēyere yo'ocohua'ipi jaohua'i a'ē, yē'ē yo'jei panita'a yo'jeo cui'ne ja'co."

13

Taquëpi Pa'iye

(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Ja mu'se Jesús huë'epi etani sani jaira tē'tē macana ja'rupi.

² Jarote pa'ina, jai pai i quë'rona daijēna, ñani jai yohuēna aya mēni ja'rupi. Si'a pai mejahuēna pēa sahuē.

³ Ja maca jaiye ye'yapi iohua'i ñañe ayena cōni quëaquē capi:

“Taqüëpi tasi'i caquē saji'i.

⁴ Sai taquēna, yequē capi tōmepi, ma'ana. Ja tōmese'ere pi'api dani peo huë'ña ocue saohuē.

⁵ Yequē capi tōmepi, quēna pēa quë'rona, jaiye yeja peo huë'ñana. Ja capi esa sacapi, ya'opi huaiñe peoquēna.

⁶ Jaje mēasicota'a ësēpi ēo huēapi, jaiye tsita mese'e peoye sēte juji'i.

⁷ Yequē capi tōmepi, miu quë'rona. Tōmeina, miupi mēani ne huēapi.

⁸ Jaje tōmequēta'are yequē capi tōmepi, de'o yejana. Tōmeni mēani jaiye quëquēna, tēahuē. Yequē ñēapi quëji'i, cien ca. Yequē ñēapi quëji'i, sesenta ca. Cui'ne yequē ñēapi quëji'i, treinta ca.

⁹ Mēsarupi cajoro quë'iohua'i pani jasajē'ē!”

Me Ne Ja'ñere Pai Ñañena Cōni Quëaē'ni

(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi Jesús quë'rona tsio dani sei'ē, Ite:

“¿Me ne ja'ñere paire iohua'i ñañena cōni jaje quëaquē'ni?”

¹¹ Sejēna, ipi sehuopi:

“Mësarute Maija'quëpi ta'ñe asaye isipi, yahuese'ere ma'tëmo te'te ayere. Jaje pa'iquëta'are jaohua'i cato asa ti'añe pañë.

12 Jaje pa'ina, paquëna, ai jerepa yeque se isiye pa'iji, isina, jaiye paja'quëre. Jaje pa'iquëta'are peoquëni ai jerepa jero sa'ana se sio huesoye pa'iji, a'ri maña i payeque.

13 Jaje pa'ina, iohua'i ñañe ayena con caquëna, ñajëta'a ña ma'ñeje pa'iohua'i ña huesëyë. Cui'ne asajëta'a ti asama'cohua'ije pa'iohua'i asa huesëyë.

14 Jaje yo'o ja'ñere Maija'quëre quëacaiquë Isaías capi:

Mësaruru cato asaja'cohua'i a'ë. Jaje asajëta'a asa ti'ama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

Ñañe cato ñaja'cohua'i a'ë. Jaje ñajëta'a ña ti'ama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

15 Pai joyopi jëacorepa ne huesësi do'ire,

Co'ayerepa asaja'cohua'i a'ë.

Cui'ne iohua'i ñaco caje siose'ere hue'eja'cohua'i a'ë ñaco capi.

Ñama'pë pa'ija'cohua'i.

Cui'ne asama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

Cui'ne joyopi asa ti'ama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

Cui'ne yë'ëna juju cuañoñu'u cajë yo'oma'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

16 Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato sihuajë'ë, ñaco capi ñajë cui'ne cajoropi asa do'ire.

17 Nuñerepa cayë, mësarute. Jai pai Maija'quëre quëacaicohua'i cui'ne de'o pai ñañe yëhuë, mësaruru yure ñañere. Jaje yëjëta'a ñama'pë pa'ë. Asaye

yēhuē, mēsaru asayere. Jaje yējēta'a asama'pē paē'ē.

Taquēre Quēase'e Ayere
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Asajē'ē. Jaje pa'ito taquēre quēase'e ayere.

¹⁹ Ma'ana itī cā tomesē'e cato quēaji, ma'tēmo pa'i te'te ayere asacohua'ita'a asa tī'ama'cohua'ini cui'ne huatipi iohua'i de'o coca asase'ere peo hue'ña sioyere.

²⁰ Quēna pēa quē'rona tomesī cā cato quēaji, du'ru macare pase'e sihuajē asani sehuocohua'ini.

²¹ Jeteyo'je jaiye tsita peoye sēte quēcoma'pē neñañepi cui'ne yecohua'ipi jōsa yo'ojēna, ai yo'oyepi pa'ina, yo'o jujani jeocohua'ini.

²² Miu quē'rona tasi cā cato quēaji, Maija'quē coca asajēta'a iye yeja co'amañare ai cuasajē jaiye co'amaña ēayena coso cuañoñere. Si'aye iye Maija'quē cocare pē'pē huesoye a'ē. Jaje yo'oquēna, paipi quēiñeje pa'ye de'oye yo'o tī'añe peoye a'ē.

²³ Jaje pa'iquēta'are de'o yejana tasi cā cato quēaji, Maija'quē coca asani jeoma'pē tuicohua'ini, de'oyerepa quēicohua'ini. Jaje pa'ina, yecohua'ipi cien cā, yecohua'ipi sesenta cā cui'ne yecohua'ipi treinta cā quēicohua'i pa'iyē.”

Co'a Taya Ayere Quēaye

²⁴ Ja'nē quēase'eje pa'ye neni iñoquē Jesús quēapi, ñeje:

“Trigo care pare taquēpi yejana tase'eje pa'ye a'ē, ma'tēmo pa'i te'te aye.

25 Tasiquëta'are ìte sañope yo'loquëpi si'aohua'i caisi maca dani co'a care òni saji'i.

26 Saquëna, trigopi ai de'oni ìti tsa'ña ne maca te'e co'a tayaje etapi.

27 Ja maca jo'yaohua'ipi ìti tse aquëre sani cahuë: 'Ëjaë, më'ë tsio de'o case'e tasicohua'ita'a çjero ayepi iye co'a taya conì mëaë'ni?'

28 Cajëna, ìti tse aquëpi capi, jaohua'ire: 'Yequë co'aquëpi yo'opi yë'ëre sañope yo'loquëpi.' Caquëna, ì jo'yapi cahuë, ìte: 'çYëquëpi ja co'a taya du'te jeocaiye yëma'quë?'

29 Cajëna, ìpi capi, jaohua'ire: 'Panì, co'a tayare dutajë trigojë duta jeoma'cohua'ipi yo'oye'ni.

30 Iose'e mëajaco tëa mu'se ti'aëna, nejo ja'ñepi, ja macata'a co'amaña necohua'ire jëjo saosi'i, co'a tayare ti pëa huëni toana ëo jëoja'cohua'ire, ja jeteyo'je trigo care pase'e yë'ë de'hua hue'ñana de'huacaijajë.' "

Mostaza Ca Ayere Ye'yaye

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Quëaye neni Jesús quëapi, ñeje:

"Ma'tëmo pa'i te'te cato mostaza care yejana paipi tase'eje pa'ye a'ë.

32 Mostaza cato nuñerepa a'ri ca'ë. Jaje pa'isicota'a ai de'oco jai soquë yë de'ona pi'api iona daijë capëana tsianoa necohua'i a'ë."

Pan Ne Pore Ayere Ye'yase'e

(Lc 13.20-21)

33 Yeque cui'ne quëaye neni quëapi, ñeje:

"Ma'tëmo pa'i te'te cato pan ne poreje pa'ye a'ë. Jaje pa'yere nomiopi tres jai ji'so harina neona, si'a sëpë o'saco jujucoa."

34 Jesús si'aye paire quëapi, iohua'i ñaÑe ayepi caquë. Co'arepa ña ma'Ñepi caquë quëama'ë paji'i.

35 Iye cato yo'ose'e pa'iji, Maija'quëre quëacaiquë toyaquë pa'ise'epi tijaquë caquë i toyaquë pa'ise'epi caji:

“Caja'quë a'ë, iohua'i ñaÑe ayepi conì.”

Caja'quë a'ë, yahuesi co'amaña pa'ise'ere yeja de'huanë ayere.

Co'a Taya Ayere Ye'yaye

36 Ja maca Jesús paire ca tējini hu'ena cacapi. Cacaëna, jaron a ite ye'yecohua'i tsiojani cahuë:

“Quëajë'ë, co'a tayapi tsiona mëase'e ayere.”

37 Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“De'o ca taquë cato Pai Mamaquë api.

38 Cui'ne tsio cato si'a yeja'ë. De'o ca cato Maija'quë te'te acohua'ini quëaji, cui'ne taya cato quëaji, huati te'te acohua'ini.

39 SaÑope yo'oquëpi co'a taya taçaisiquë cato huati ëjaëpi. Tëaye cato quëaji, yeja carajai ja'Ñere, cui'ne iti ca tëacohua'i cato huiñaohua'i a'ë.

40 Co'a taya tsi'soni toana ëo jëoÑeje pa'ye cui'ne yeja carajai maca yo'oye pa'ija'coa.

41 Pai Mamaquëpi jëjo daoja'quë api, huiñaohua'ire i cuaÑe te'tere pa'ijë tayo yo'oye yecohua'ire necohua'ire, cui'ne co'acohua'ire tsi'soja'cohua'ire.

42 Tsi'soni toana ëo jëoja'cohua'i a'ë. Jaropi yureta'a oijë cui'ne cuji qui'coja'hua'i a'ë.

43 Ja maca Maija'quë yëye yo'ocohua'ipi ësë miaÑeje miaja'cohua'i a'ë, iohua'i pëca ja'quë te'tere pa'ijë. Jaje pa'ina, mësarupi cajonoa hue'ecohua'i pani jasajë'ë!

Curi Mahuë Ayere Ye'yaye

⁴⁴ Ma'tëmo pa'i te'te cato curi mahuë yejana quëni yahue oase'eje pa'io. Jaje pa'ioni te'i paipi curi mahuëre ti'ani cui'naoni iti macana se yahue oani ai sihuaquë sani si'aye i paye isi saoni curi quë'i yejare huerose'eje pa'ye a'ë.

Jai Do'i Quënare Pare Ye'yaye

⁴⁵ Ma'tëmo pa'i te'te cato co'amaña isiquëpi jai do'i quënare pare perla hue'yosi quëna përe, co'equë cu'iyeye pa'ye a'ë.

⁴⁶ Jaje co'equë jai do'ire ti'ani si'aye i pase'e isi jeani, jai do'i quënare pare hueroyeye pa'ye a'ë.

Hua'i Yo'eco Ayere Ye'yaye

⁴⁷ Ma'tëmo pa'i te'te cato hua'i yo'econi jai tsi-ayana jeo dëoni coa si'a hua'ire neñeje pa'ye a'ë.

⁴⁸ Hua'i yo'eco timësi maca hua'i yo'ecohua'ipi mejahuëna naë mani jaropi ñu'ijë sahuajë de'o hua'ise'ere do'rohuëna ayajë co'acohua'ise'ere jeococohua'i a'ë.

⁴⁹ Jaje yeja carajaisi maca huiñaohua'ipi etani co'acohua'ire cui'ne de'o hua'ire sahuajë huahueja'cohua'i a'ë.

⁵⁰ Ja maca co'acohua'ire cato toa cojena jeo dëorena, jaropi cuji qui'cojë oija'cohua'i a'ë."

Ye'yacohua'ipi Asaye

⁵¹ Ja maca Jesús seji'i, jaohua'ire:

“¿Asaye mësarü si'aye iye?”

Seina, sehuohuë:

“Jaje pa'ijë'ë asayë, Ejaë.”

⁵² Cajëna, Jesupi capi:

“Cuañese'e ye'yaquëpi Maija'quë cuañe te'te ayere ai ye'yequë pani huë'e paquëje pa'i ponëji, i de'huase'ere co'amaña cui'ne ai co'amaña etoquë isiyeje pa'irepa.”

Jesús Nazaretre Pa'iyë

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³ Ja maca Jesús jaje quëaquë ye'ya tējini saji'i, yequë huë'ñana.

⁵⁴ Sai tī'api, i yejana i ai de'o sitona. Jarona tī'asiquëpi pai tsi'si huë'ñana ye'yapi. Ye'yaquëna, paipi ai cuasajë ñajë cahuë:

“¿Jerona iquë ye'yei'ni, jerepa ta'ñe caye? ¿Merepa cui'ne pai yo'o tī'a ma'ñe yo'oquë'ni?”

⁵⁵ Carpintero mamaquëta'a cui'ne ññore pa'iyë, i pëca ja'co María. Cui'ne Jacobo, José, Simón, Judas pa'iyë, i yo'je tsije.

⁵⁶ Ññore i yo'je tsi nomiohua'ije pa'iyë. ¿Jaje pa'ito jerona iye si'aye ye'yei'ni?”

⁵⁷ Jaje cajë coejë asaye pahüë, i caye. Jaje coejëta'are Jesupi capi, jaohua'ire:

“Si'aohua'i yëyë, Maija'quë jëjo daoquëre. Jaje pa'iquëta'are i ai de'osi yeja acohua'i cui'ne huë'e acohua'irepa coeyë, ite.”

⁵⁸ Ite ire papi cajë asama' do'ire ñnaquë jaro cato jaiye pai yo'o tī'a ma'ñe neñe papi.

14

Juan Ti Doquëre Huaiye

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Ja mu'seña Herodes Galilea cuañequë paji'i. Jaje pa'ipi Jesús pai yo'o tī'a ma'ñere yo'oyere asapi.

2 Asani i ja're coni pa'icohua'ire capi:

“Juan oco doquëpi huëni tutu paquë yo'oma'quë.”

3 Jaje cuasapi, Herodes cato Juanre tseani huëni co'acohua'ire co hue'ñana cosiquë sête yo'jei Felipe nêjo do'ire.

4 Juan cato caëña, Herodesre:

“Më nêjore payeje pama'ë pa'ijë'ë.”

5 Jaje caquëna, Herodes Juanre huani jëosi'i caquëta'a paini ca'raquë papi, si'aohua'i Juanre Maija'quë coca quëaquë api ca do'ire ca'raquë.

6 Jaje pa'iquëta'are ite Herodesre coasi mu'seña tija'si maca Herodías mamacopi pai tsi'sisicohua'i ñajëna, etani pairacona, Herodes ñani ai sihuaquë.

7 Ca nêopi si'aye më'ë seña pa'ito isisi'i, co'amaña.

8 Jaje ca maca pëca ja'copi du'ru yëhuosico sête cao, Herodes:

“Juan oco doquë siopëre quëna de'huana ayasiconi isijë'ë.”

9 Jaje ca maca Herodes oi ëayerëpa asapi. Jaje ipi tsoe si'aohua'i soisicohua'i asajëna, isisi'i, më señere ca nêo huesosiquë sête jêjo saopi, isijë'ë caquë.

10 Ja maca cuañeiña, sani Juan cosiquë pa'iquëre siopëse'e têto tējajani,

11 quëna de'huana ayasiconi dani isihuë, nomi tsiona. Jaopi se isio, pëca ja'cona.

12 Jaje yo'orena, Juanre ye'yecohua'ipi dani i capëse'e sani tahuë. Tani ja jeteyo'je sani Jesure quëahuë, iti yo'ose'ere.

Cinco Mil Ēmēohua'ire Aoñe
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

13 Jaropi jare asani Jesús saji'i, paí peo hue'ñana yohuēja'a. Jaje saisiquēta'are paipi asa tī'ani ite tui huēohuē, yejaja'a paí daripē pa'icohua'ipi.

14 Jesús yohuēpi etaquē ñaquēna, jai paí paē'ē. Jaje pa'ijēna, teaye oi jaohua'ire ñani jujupi, ju'icohua'ire johua'i dacohua'ire.

15 Tsoe na'iquēna, ñani i ye'yacohua'ipi Jesús quē'rona dani cahuē:

“Tsoe na'iji. Iño paí peo hue'ña'ē. De'oji. Ja macaja'a ca tējijē'ē, sani paí pa'i hue'ñana hueroni aō maña aijajē.”

16 Cajēna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Saiye peoji. Jaohua'ire mēsarupi aōjē'ē.”

17 Caquēna, jaohua'ipi cahuē, ite:

“Peoyē. Coa cinco pan cui'ne caya hua'ire pare payē, iño.”

18 Cajēna, Jesupi capi:

“Dajē'ē, iñona itire.”

19 Cani cui'ne paire cuañepi, tayahuēna ja'ru sajē'ē, caquē. Ja jeteyo'je i jēñapi cinco pan pēa cui'ne cayaohua'ire ini cajiquē ma'tēmona ñaquē, Maija'quere de'oji caquē pēpapi. Pēpani panre jē'yeni i ye'yacohua'ina isipi. Isina, jaohua'ipi paire se aohuē.

20 Si'aohua'i ani huajēsicohua'i paē'ē. Ja jeteyo'je ani jujase'ere doce do'rohuēarepa ayahuē.

21 Ja aisicohua'i cato paē'ē, cinco mil ěmēohua'ise'e. Nomiohua'ire cui'ne tsire cuęcueye peoyerepa jaohua'ique pa'ini ai jerepa pa'iyē.

Jesupi Oco Ēmējeja'a Cu'ise'e
(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

22 Ja jeteyo'je Jesús paini pēpa tējiquē i ye'yacohua'ise'ere du'ru jai yohuēna aya mēijē'ē caēna, aya mētena, jaira je te'tena jējo saopi.

23 Paire pēpa tējini mēji'i, jai cūtihuēna te'i, Maija'quēre sesi'i caquē. Ņami de'osi maca Jesús jarote te'i paji'i.

24 Jai yohuē cato jopo jairare ja yē'ta'a saio nēco'ē, to'añepi yohuēna tutu ju'aquēna, saē'ē.

25 Ņataquēna, Jesús iohua'i quē'rona tsiojaji'i, oco da'ca ēmējeja'a nēcaquē.

26 Ja maca i ye'yacohua'i tsiayaja'a nēcaquē daina, űani quēquē huesējē ca'rajē cuihuē:

“iPai joyo huatio!”

27 Jaje cajēna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Quēcojē'ē, yē'ē a'ē. Ca'rama'pē pa'ijē'ē.”

28 Caquēna, ja maca Pedropi capi, űeje:

“Ejaē, mē'ērepa pani yē'ēreje cuañejē'ē, tsiayaja'a nēcaquē sasi'i, mē'ē quē'rore pana.”

29 Caquēna, Jesupi capi:

“Daijē'ē.”

Caēna, Pedropi yohuēpi cajeni tsiayaja'a nēcaquē sai huēopi, Jesús pa'i huē'ñana ti'asi'i caquē.

30 Jaje saiquēta'a tutu ju'ayena asaquē, quēquēquē du'i huēoquē cuiipi:

“iHuasojē'ē, Ējaē!”

31 Jare iti macapi Jesús jēñana tseaquē capi, ite:

“iYē'ēna quēcoyere a'ri maña paquē, mē'ē! iMe yo'oquē nema'quēje pa'ire cuasaē'ni!”

32 Jai yohuēna aya mēisi maca tutu toṁepi.

³³ Ja maca jai yohuë pa'icohua'ipi Jesuna do're ja'runi cahuë:

“Nuñerepa më'ë Maija'quë mamaquëre pa'ë.”

Genesaret Pa'icohua'ire Jujuse'e

(Mr 6.53-56)

³⁴ Je'ejë ti'ahuë, Genesaret yejana.

³⁵ Ti'arena, paipi Jesús daise'ere asa ti'ani si'a hue'ña iti yeja pa'icohua'ire quëahuë. Quëarena, i pa'i hue'ñana ju'icohua'ire dahuë.

³⁶ Dajë sei'ë, i ju'i çana patoni co'yato de'oma'quë cajë. Jaje cani si'aohua'i i ju'i çana patocohua'ipi co'ya sahuë.

15

Paire Co'aye Neñe

(Mr 7.1-23)

¹ Jerusalénpa fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi daisicohua'ipi Jesús quë'rona tsio dani sei'ë:

² “¿Me yo'ojë më'ë ye'yacohua'i mai aipë cuañese'e sehuocaiye pañe'ni, ja yë'ta'a aõ aima'në jëña tsoajë'ë, cuañese'e?”

³ Jaje cajëna, Jesupa seji'i, jaohua'ire:

“¿Cui'ne mësarua me yo'ojë Maija'quë cuañese'e de'oye sehuocaima'pë pa' cuañese'ere de'oye sehuoye'ni?”

⁴ Maija'quë cato capi: ‘Më ja'core cui'ne më ja'quëre ëjaohua'ire ñaquë pajë'ë.’ Cui'ne capi: ‘Pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core co'aye sañope caquë cato huani jëo cuãñoja'quë.’

⁵ Jaje pa'iquëta'are mësarupa cayë pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core cayë de'oji: ‘Tsoe si'aye yë'ë’

paye Maija'quëna isi saohuë. Jaje pa'ina, cõcayie peoyë.

⁶ Cui'ne jaje cacohua'ipi pëca ja'quëre panita'a pëca ja'core cõcayie peoyë, cuasajë pa'iyë. Jaje yo'ojë Maija'quë cuañese'ere do'i peoye ne huesoni coa paì cayere sehuocaijë pa'iyë.

⁷ ¿Coa cacohua'ì! Nuñrepa Maija'quëre quëacaiquë Isaías capi, mësaru ayere toyaquë ñeje:

⁸ Iye paì yë'ëre yë'opose'e oiyë, Iohua'ì joyo cato so'ore pa'ina.

⁹ Mësaru Maija'quëre señe do'i peoye a'ë, Paìse'e cuañeñepi huëojë yo'ojëna.”

¹⁰ Ja maca paìre soini capi:

“De'hua asajë cuasa ti'ajë'ë.

¹¹ Yë'opojã'a cacaye cato paìre co'a de'hua ma'ñe a'ë. Coa ai jerepa paìre co'a de'huaye cato yë'opopi etaye a'ë.”

¹² Ja maca ì ye'yacohua'ipi Jesús quë'rona tsio dani cahuë:

“¿Asaë, mël'ë fariseo paì mël'ë cayere asajë oise'e?”

¹³ Jaje cajëna, ìpi sehuopi, jaohua'ire:

“Yë'ë ja'quë, ma'tëmo pa'iquë ta ma'ñe cato peo hue'ñarepa duta ja'ñe a'ë.

¹⁴ Coa ñajë'ë, ìohua'ise'e pa'ijajë. Jaohua'ì cato ñaco cã peocohua'ì a'ë. Cui'ne ñama'cohua'ini cuacohua'ì a'ë. Jaje pa'ina, ñama'quëpi cui'ne ñama'quëni sai saquë pani si'a jupë cojena du'iyë pa'iji.”

¹⁵ Pedropi ja maca capi, Jesure:

“Quëajë'ë, mël'ë quëase'e ayere.”

¹⁶ Caquëna, Jesupi capi:

“¿Mësaruje ja yë'ta'a asa ti'ama'pë pa'iyë?”

17 ¿Huesëye, mësaru, si'a a_o yë'opoja'a cacani ëtatu'una saise'epi jeteyo'je eta saiye?

18 Jaje pa'iquëta'are yë'opoja'a etaye cato joyo pa'iyepi etaji. Ja'ë, païre co'ayerepa neñe.

19 Jaje pa'ina, joyopi etaji, co'aye cuasaye, huani jëo ëaye, nomi ëaye cuasaye, co'amaña ñaño, coa cosoye, cui'ne co'a coca caye.

20 Iye a'ë, païre co'a de'huayerepa. Jëña tsoajë'ë cuañese'ere sehuoma'pë aiñe cato païre co'aye ne ma'ñe a'ë.”

Yequë Yeja Acopi Jesure Sehuoye

(Mr 7.24-30)

21 Jesupi jaropi etani saji'i, Tiro cui'ne Sidón yejana.

22 Jarote paco'ë, cananea nomio jaopi Jesús quë'rona cuico daco'ë, ñeje:

“i'Ëjaë, David mamaquë oijë'ë, yë'ë macare! Yë'ë mamacopi huati joyore hue'eco, ai ai yo'oco co'ayerepa.”

23 Jaje catojë Jesús ti a'ri mañaje sehuoma'ë saji'i. Saina, i ye'yacohua'ipi dani ìte sei'ë:

“Quëa saojë'ë, te'ija. Co'aye mai jeteyo'jeja'a cui daoco.”

24 Cajëna, Jesupi capi:

“Maija'quë yë'ëre jëjo daopi, Israel païni caquë yëi ñama ne huesëse'eje pa'ioni caquë.”

25 Jaje pa'iquëta'are i ña hue'ñana do're ja'runci cao:

“i'Ëjaë, cocaijë'ë!”

26 Jaje cacona, Jesupi capi, jaote:

“De'oma'coa, mamajë aïconi aore jioni jo'ya yaina aoto.”

27 Jaje catojë iopi ìte cao:

“Jaje pa'ijë'è, Èjaë. Jaje pa'iquëta'are jo'ya yaijè aicohua'i a'è, paì anì tò ne'ña mañaje.”

²⁸ Jaje cacona, Jesupi capi, jaote:

“¡Nomio ta'ñerepa neñe pa'iji, cuasayë, më'è! Më'è yëse'e nese'eje pa'ijaquë.”

Caëna, ìti macapi ìo mamaco co'yasico paco'è.

Jesupi Ju'icohua'ire Jujuse'e

²⁹ Jesús jaropi etani Galilea jaira tèt'ëpaja'a tëtò sani cutihuëna mëni jarona ja'rupi.

³⁰ Jarote pa'ina, jai paì daë'è, ì pa'i hue'ñana. Daijè dahuë, do'pëcohua'ire, ñama'cohua'ire, asama'cohua'ire, peo tupëare, cui'ne jai paì yeque ju'icohua'ire dahuë. Dani ì quëo yë'quë macana oijëna, Jesupi jujupi, ju'icohua'ire.

³¹ Paì ña quëquëyerepa yo'opi, asama'cohua'ipi cui'ne coca cama'cohua'ipi asajë cajëna, nëcañoa peo tupëapi de'ocohua'i pönëjëna, do'pëcohua'ipi cu'ijëna cui'ne ñama'cohua'ipi, ñacohua'ì pönëjëna. Jaje yo'oquëna, ñajë Israel paì Maija'quëre ai de'oji cajë sihuahuë.

Jesupi Cuatro Mil Ëmëohua'ire Aopi (Mr 8.1-10)

³² Ja maca Jesús ì ye'yacohua'ire soini capi:

“Teaye iye paì mañare oi ñañë. Tres mu'seña pa'iji, iño iohua'ì pa'iye. Jaje pa'ijë ti peoyë, iohua'ì ai mañaje. Jaje pa'ina, aima'cohua'ire huë'ena jëjo saoye pa'sì'ì saijë ma'ana dahuëra ju'ima'cohua'ini.”

³³ Caquëna, ja maca ì ye'yacohua'ipi cahuë, ìte:

“Jaje pa'iquëta'are ¿me iño paìje peo hue'ña aò hueroni aõe'ni, jai paìre pare?”

³⁴ Cajëna, Jesupi seji'i:

“¿Je so pan paye'ni, mäsaru?”

Seina, iohua'ipi cahuë:

“Siete pan cui'ne a'ri maña tsiaya hua'ire payë.”

³⁵ Cajëna, ja maca paire cuañepi, yejana ja'ru sajë'ë caquë.

³⁶ Ja'rusi maca siete pan cui'ne hua'ire ini Maija'quëre de'oji caquë seji'i. Seni tējini i ye'yacohua'ina se isina, jaohua'ipi paire se aohuë.

³⁷ Ja maca si'aohua'i ani huajëhuë. Jaje pa'itoje ja yë'ta'a siete do'rohuëa ani jujase'e nëaëna, ayahuë.

³⁸ Iti aisicohua'i cato cuatro mil pai paë'ë, nomiohua'ire cui'ne tsire cuëcuema'pëna.

³⁹ Ja jeteyo'je Jesús paire sai pëpa tējini jai yohuëna aya mëni saji'i, Magdala yejana.

16

Pai Yo'o Tì'a Ma'ñe Yo'ojë'ë Cajë Señere (Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Fariseohua'i cui'ne saduceohua'i çoni Jesure neñañu'u cajë dani ma'tëmo ayere pai yo'o tì'a ma'ñere iñojë'ë sei, ipi yo'ouna, ñani tseañu'u cajë.

² Jaje cajë sejëna, ipi sehuopi, jaohua'ire:

“Na'iquëna, ma'tëmo maja'ico pa'ina, ñani mësarü cacohua'i a'ë, ‘De'o mu'se pa'ija'coa.’

³ Cui'ne ñataquëna, nea siri pa'ina, ñani cacohua'i a'ë, ‘yure cato co'a mu'se pa'ija'coa.’ ¡Mësarü, coa cacohua'i a'ë! Ma'tëmore ñani ta'ñe asacohua'ita'a ¿me yo'ojë iye mu'seña yo'oye ñani ta'ñe cama'pë ja yë'ta'a huesëcohua'i pa'iyë'ni?

⁴ Iye co'a pai nuñe yo'oma'cohua'ipi señë, ma'tëmo yo'oyere nejë'ë ñañu'u cajë. Jaje

sejĕta'are Jonásre yo'ose'eje pa'yepi iñose'e pasipi. Jerepa yo'o iñoñe peoji.”

Jaje cani jeoni saji'i.

*Fariseohua'i O'sa
(Mr 8.14-21)*

⁵ Jaira je tē'huina je'ejē i ye'yacohua'i pan sayere huñēyei'ē.

⁶ Huñēyesicohua'ini Jesupi jaohua'ire capi:

“Ina de'hua ñajĕ'ē, fariseohua'i cui'ne saduceohua'i o'saque pa'iji.”

⁷ Caquēna, i ye'yacohua'ipi sa'ñe iohua'ija'a cahuē:

“Mai panre dama'pē patena, caji.”

⁸ Jaje yahue caye Jesupi asani capi, jaohua'ire:

“¿Me yo'ojē pan peoyē caye'ni? ¿Ai jerepa mēsaru, yē'ēre nequē api, cuasayere peoye'ni?”

⁹ ¿Ja yē'ta'a asa tī'añe pañe, cui'ne ñañe pare cinco pan pa'ise'ere cinco mil paire aose'eje cui'ne ani jujarena, do'rohuēana de'huase'eje?

¹⁰ ¿Cui'ne siete pan pa'ise'epi cuatro mil paire ao maca do'rohuēa nēase'eje cuasaye pañe?

¹¹ ¿Me yo'ojē mēsaru yē'ē ca maca panre caji, cuasare'ni? De'hua ñajĕ'ē, fariseohua'i cui'ne saduceohua'i o'sana co'me huesēye.”

¹² Jaje ca maca cuasa tī'ahuē, Jesús pan neñere cama'ē pa'ise'ere. Coa ai jerepa Fariseo cui'ne saduceohua'i ye'yayere case'ere.

*Pedropi Jesús Ayere Caye
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)*

¹³ Jesús Cesarea Filipino yeja quē'rona tī'ani i ye'yacohua'ire seji'i:

“¿Iqueipi caye'ni, Pai Mamaquēre?”

14 Caquëna, jaohua'ipi cahuë:

“Yecohua'ipi cayë, Juan oco doquë api. Yecohua'ipi cayë, Elíaspi. Cui'ne yecohua'ipi ja yë'ta'a yequë cayë, Jeremiaspi panita'a yequë Maija'quë jëjo daoquë api, caye.”

15 Ja maca jaohua'ire capi:

“Cui'ne mësaruta'a çiqueipi caye'ni?”

16 Caquëna, Simón Pedropi capi:

“Më'ë cato Cristo a'ë, Diosu huajëquërepa mamaquë a'ë.”

17 Caquëna, Jesupi sehuopi:

“De'oji. Simón Jonás mamaquë yecohua'ije më'ëre quëaye pahuë. Coa yë'ë Ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi iñopi.

18 Jaje pa'ina, yë'ëpi më'ëre cayë Pedro jare iye quëna pë ëmëje'ena yë'ë huë'e nesi'i. Neina, ju'ñe tutuje quëcoquë ti neñe peoji.

19 Yë'ëpi më'ëre ma'tëmo pa'i te'te hui'yocore isija'quë a'ë. Më'ëpi iye yejana sëaquë pa'ito ma'tëmoje sëaye pa'iji. Cui'ne më'ëpi iye yejana joyequë pa'ito ma'tëmoje joyeye pasipi.”

20 Ja maca Jesupi cuañepi, i ye'yacohua'ire. Yë'ëre Cristo api, cajë paire quëama'pë caquë.

Jesús Capi, Ju'ija'quë A'ë

(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21 Jare ja macapi Jesupi quëa huëopi, i ye'yacohua'ire. Jerusalénna sani ai yo'oja'quë a'ë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi yo'ojëna, caquë. Cui'ne capi, jaje yo'ojë huani jëoja'cohua'i a'ë. Jaje huani jëosicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë a'ë.

22 Ja maca Pedropi tirona ite sani yēhuosi'i caquē capi:

“iMaija'quēje jaje yo'oye coeji, Ējaē! jJaje yo'oye ti peojaquē mē'ère!”

23 Jaje caquēna, Jesús co'ye ponēni ñani ite Pedrore capi:

“Saijē'è. Yē'è quē'ro pa'ima'è, huati ējaē. Yē'ère josa tēhuoquē, ai. Mē'è cato Maija'quē cuasayeje cuasama'quē a'è. Coa pai cuasayeje cuasaquē a'è.”

24 Ja maca Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

“Yē'ère tuiye yēcohua'i pani huānyeye pa'i co'ye de'oye pa'iyere. Jaje yo'oni ai yo'oye pa'ito quēcojē tuiye pa'iji, co'ye cuasama'pē.

25 Jaje pa'ina, co'ye de'oye pa'iyere cuasaquē yo'oquēpi coa ne huesoja'quē api, i pa'iyē. Jaje pa'iquēta'are yē'è do'ire ai yo'oquē i pa'iyē ne huesosiquēpi ti'aja'quē api, pa'iyē.

26 Jaje pa'ina, ¿Iquere cōcaiye pa'iquē'ni, paipi si'aye iye yejana co'amañare pajēta'a joyore ne huesoto? ¿Je ja'ye sañe pa'iquē'ni, i joyo do'ire?

27 Jaje pa'ina, Pai Mamaquē daija'quē api, si'a i pēca ja'quē de'o tutu quē'ipi cui'ne i huiñaohua'ina cōni. Ja maca ipi saija'quē api, te'ohua'ise'e yo'ose'eje pa'ye.

28 Jaje pa'ina, nuñerepa cayē, ja yē'ta'a yure pa'icohua'i ju'ima'pē Pai Mamaquē i quē'ropi daina, ñaja'cohua'i a'è.”

17

*Jesús Tiñe Pa'i Ponēse'e
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)*

1 Seis mu'seña tēto sai maca Jesupi sapi, Pedrore, Jacobore cui'ne Juanre Jacobo yo'jeire te'li jaohua'i ja're saji'i, jai emē cutihuēna.

2 J̄arona i capē iohua'ique ñajēna, tiñerepa ponēpi. I tsia cato ēsē mēiñeje pa'yere miaco ponēpi. Cui'ne i ju'i capi toaje pa'ioyerepa ponēpi, miañerepa.

3 Cui'ne ja maca ñañu'u cuasama'pē pa'ise'ere ñahuē, Moisés cui'ne Elías, Jesús ja're cocare cajēna.

4 Ja maca Pedropi capi, Jesure:

“Ējaē, ¡De'oji. Yureta'a iñore pañu'u! Mē'ēpi yēto neñu'u toaso a'ri huē'ña: mē'ē tsecore te'ore, Moisés tsecore, cui'ne Elías tsecore yecore.”

5 Ja yē'ta'a Pedro cocare caquēna, miacore papi sirio nēca meni peo huē'ña ca'ne huesona sirio jopopi yē'ose'e ñeje p̄isiquēna, asahuē:

“Iquē yē'ē mamaquēre papi ini ai sihuaquē pa'iyē. Asajē'ē, i cayere.”

6 Iyere asani i ye'yacohua'i yejana iohua'i tsiapi meñe simeni uē'ē, quēquēquē huesēni.

7 Ja maca Jesupi iohua'i quē'rona tsiojani patoquē capi:

“Huēijē'ē. Ca'rama'pē pa'ijē'ē.”

8 Caquēna, huēijē coa Jesuse'e te'li pa'ina, ñahuē, yecohua'ita'a peojēna.

9 Jaropi cajēna, Jesupi cuañepi, jaohua'ire:

“Quēama'pē pa'ijē'ē, yecohua'ire, iye mēsaru ñase'e. Pai Mamaquē ju'isiquēpi cui'naēpi huēima'ē pa'ito juni huēisi maca quēajē'ē.”

10 Ja maca i ye'yacohua'ipi Jesure sei'ē:

“¿Me yo'ojē cuañese'e ye'yacohua'i jaje pa'ito Elíaspi du'ru daija'quē api, caye'ni?”

11 Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë. Du'ru daija'quë api. Si'aye ne de'huaja'quë api.

12 Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi cayë, mësarute. Elíaspi tsoe daji'i. Daisiquëta'are johua'ipi de'hua ñama'pë coa johua'i yëyeje yo'ohuë, ite. Jaje cui'ne Pai Mamaquëje ai yo'oja'quë api, jare jaohua'i jëñapi yo'ojëna.”

13 Ja maca i ye'yacohua'ipi cuasa ñajaë'ë, Juan oco doquë pa'isiquëni caji cuasajë.

Jesupi Hue'hue Dahuë Paquëre Jujuye
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Pai pa'i hue'ñana daisi maca Jesús quë'rona te'i tsiö dani i ña hue'ñana do're ja'runi capi:

15 “Ëjaë, oijë'ë, yë'ë mamaquëre. Ai yo'oji, hue'hue dahuëre hue'equë. Jaje pa'ipi jaiye toana tai yequere tsiayana du'i yo'oji.

16 Iye macana dahuë, ite. Më'ë ye'yacohua'ina, iñosiquëta'are juju ti'ama'pë paë'ë.”

17 Caquëna, Jesupi sehuopi:

“iIna, necaiquë api cuasama' pai cui'ne co'acohua'i! ¿Je yëhuarepa pa'ija'quë a'ni, mësarua ja're coní? ¿Je yëhuarepa quëcoja'quë a'ni? Dajë'ë, iñona tsihua'ëre.”

18 Cani ja maca Jesupi co'a joyore pëni eto saopi, tsihua'ëre pa'isicore. Jare iti macapi tsihua'ë huajëquë co'yapi.

19 Ja jeteyo'je ise'ere i ye'yacohua'i cahuë:

“¿Me yo'ojë yëquë huatire eto saoye pare'ni?”

20 Sejëna, Jesupi capi:

“Mësarua ne ti'añe peoji, cuasayere payë. Nuñerepa cayë. Mësarupi mostaza ca ja'iore ne

tj'añe pa'iji cuasayere hue'ecohua'i pani cara'huë jã cutihuëre: 'Saijê'ë, iye macapi yequë hue'ñana.' Carena, ai cutihuëpi saija'coa. Ti coa ca jujaye peoji, mësarupi neñe pa'iji cuasacohua'i pani.

²¹ Jaje pa'iquëta'are iye co'a joñoare cato, eto saoye pa'iji Maija'quëre señepi cui'ne ao aima'pë señepi."

Tijupë Jesús Capi, I Ju'iñe Ayere

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Si'a jupë Galilea quë'rore cu'i maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Pai Mamaquëre tseani paina isi hue-soja'cohua'i a'ë.

²³ Jaje yo'ojë huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje huani jeosicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca cui'naëpi huëija'quë api."

Jaje quëaquëna, ai oi ëaye asahuë.

Pai Tsi'si Huë'e Do'i Saiñe

²⁴ Jesús cui'ne i ye'yacohua'i Capernaum daripëna tj'asi maca Maija'quë huë'e do'ire curiquë secohua'ipi Pedrore sani ñani sei'ë:

"¿Mësaru ye'yaquë curiquë saiquë Maija'quë huë'e do'i?"

²⁵ Cajëna, Pedropi sehuopi:

"Jaje pa'ijê'ë. Saiji."

Jaje cani huë'ena Pedropi cacaquëna, Jesupi du'ru ite capi, ñeje:

"¿Me cuasaquë'ni, më'ë Simón? ¿Neni iye yeja ëjaohua'i co'amaña pa do'i cui'ne pa'i do'i señe'ni, iohua'i tsecohua'i panita'a tjohua'ini seña?"

²⁶ Caquëna, Pedropi sehuopi, ite:

"Tjohua'ini seña."

Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Jaje pa'ito johua'i tsecohua'i cato saïne peoji.

²⁷ Jaje pa'iquëta'are sañope yo'oyere coejë saïñu'u. Jaje pa'ito jairana sani mojë'ë, hua'ini. Du'ru macarepa hui'yoquëni moni i yë'opore curiquë pa'ina, ini sani saijë'ë, si'aye, yë'ë pa'i do'i cui'ne më'ë do'i cõni te'epi.”

18

Nepi Jerepa Do'i Pa'iquë

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Jare ja macapi i ye'yacohua'i Jesús quë'rona tsiojani seteña, ite: “¿Nepi jerepa pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ni, ma'tëmo?”

² Cajëna, ja maca Jesupi tsihua'ëre soini johua'i jopona nëcoquë

³ capi:

“Nuñerepa cayë. Mësarupi ja'rë pa'ise'e jeoni cui'ne tsihua'ëje pa'iohua'i de'oma'pë pani ma'tëmo caca tija'ne peoji.

⁴ Jaje pa'ina, iti jerepa pa'i ma'tëmo pa'i te'tequëpi, ai jerepa pa'i a'ë cuasama'quëpi iquë tsihua'ëje pa'i pa'iji.

⁵ Cui'ne yë'ëni cuasajë iquëre tsihua'ëre de'oye necaicohua'i pani yë'ëni necaiyë.

Co'aye Yo'oyena Taiñe

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ Yë'ëre asaquëni yequëpi co'aye yo'oyere ye'yaquë pa'ito jai quëna pëpi ñaje tęcana sëani jai tsiayana huai hue'ñana jeo dëoto de'oji.

⁷ ¡Co'acore pa'ni, iye yeja, paire co'aye yo'oyena ne taoco! Paire co'ayena ne taõñere jëaye ti peoji.

Jaje pa'iquëta'are yecohua'ire co'aye yo'oyena ye'yaquë ne tañoquëpi ai jerepa teaye co'aquëpi pa'iji.

⁸ Jaje pa'ina, më'ë jëtëpi pa'nita'a më'ë nëcayopi co'aye yo'oyena sacco pa'ito tëto tëani so'ona jeocojë'ë. Ai jerepa de'oji, pa'i hue'ñana saiyepi peo tupëpi, pa'nita'a do'pëquëpi, toa yejana caya jëña cui'ne caya nëcañoa hue'equëpi jeoco cuañoto co'aji.

⁹ Pa'nita'a më'ë ñacoapi co'ayena sacco pa'ito duta jeoni so'ona jeocojë'ë. Ai jerepa de'oji, pa'i hue'ñana cacayepi te'e ñacoa hue'equë api, toa yejana caya ñaco ca hue'equëpi jeoco cuañoto co'aji.

Yëi Ñama Ne Huesësico Ayere Ye'yaye

(Lc 15.3-7)

¹⁰ Coema'pë pa'ijë'ë, icohua'i a'ricohua'ire. Quëare payë. Jaohua'i cato huiñaohua'ire payë, ma'tëmore yë'ë ja'quë ña hue'ñare.

¹¹ Pai Mamaquë cato daisiquë api, ne huesëse'ere huasosi'i caquë.

¹² ¿Me yo'oquë a'ni? Cien yëi ñamare paquëni te'i ne huesësiquë pa'ito sani co'equë api, noventa y nueve ñamare cutina jeo sani.

¹³ Jaje co'equë ne huesësiquëre ti'asiquë pani noventa y nueve ne huesëma'cohua'ire sihuaye jerepa sihuaquë api.

¹⁴ Jaje cui'ne mësarü ja'quë ma'tëmo pa'iquëje co'eji, te'e a'riquëje ne huesëye paja'quë caquë.

Cajaire Sai De'huacaiye

(Lc 17.3)

¹⁵ Më'ë yo'jeipi co'aye më'ëre yo'osiquë pa'ito ise'ere cajë'ë, i tayose'e asa sëtaja'quëre. Jaje

caquëna, m'ë cayere asani sehuocaisiquë pa'ito, m'ë yo'jeire se quëcohuë, m'ëpi.

16 Jaje pa'iquëta'are m'ë caye asa yëma'ë pa'ito ja maca soijë'ë, te'ire panita'a cayaohua'ire i yo'oye ñacohua'ipi te'e cui'ne pa'ye caja'cohua'ire.

17 Jaohua'ireje asama'ë pa'ito quëajë'ë, jai pai tsi'si sitona. Jai pai catoje asa yëma'ë pa'ina, ja maca Maija'quëre asa ma'ñeje pa'ire jeojë'ë, panita'a pa'i do'i curiquë sequëje pa'ire.

18 Nuñerepa cayë, mësarute. Iye yejana mësaru sëasiquë pani ma'tëmoje sëasiquë pasipi. Cui'ne mësarupi iye yejana joyesiquë pani cui'ne joyesiquë pasipi, ma'tëmoje.

19 Cui'ne cayë, mësarute yequeje. Mësarupi cayaohua'i iye yejare pa'ijë te'e cuasajë Maija'quë co'amañare seto yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquëpi isija'quë api.

20 Jaje pa'ina, cayaohua'i panita'a toasocohua'i yë'ë mamire cajë tsi'sicohua'i pa'ito jarote yë'ëje pa'ija'quë a'ë."

21 Ja maca Pedro sani Jesure seji'i:

“¿Ëjaë, yë'ëni yë'ë yo'jeipi co'aye yo'oquë pa'ito je soñe sai de'huacaija'quë a'ni, ite?”

22 Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Sieteja'a pa'ye sai de'huacaijë'ë caye pañë. Ai jerepa sai de'huacaijë'ë, siete pa'ye setenta.

Sai De'huaye Ësequë

23 Jaje pa'ina, ma'tëmo pa'i te'te cato pai ëjaëpi ite necaicohua'i ne do'ire saiñeje pa'ye a'ë.

24 Ja'a ne de'hua huëoquëna, jaiye curiquë i do'i saiñe paquëre dahuë.

25 Darena, i jo'yaë curiquë peoquë paji'i. Jaje peoquë pa'ina, i ëjaëpi cuañepi, isi jeojë'ë, ite cui'ne i nëjore, mamajëre cui'ne si'aye i co'amañaje ja curipi i do'i paye saija'quëre.

26 Ca maca i jo'yaëpi i ëjaë ña hue'ñana do're ja'runi seji'i: 'Ëjaë, quëcojë'ë, yë'ë macare. Saija'quë a'ë, si'aye më'ëre.'

27 Caquëna, ëjaëpi ite teaye caji cuasani oi ne de'huacani eto huasopi.

28 Ja maca jo'yaëpi esa etani sai ti'api, yequëre i cajeire, cui'ne necaiquëre ti'ani ñaje tęcana tęcani huani jeo huëopi, ñeje caquë: 'Saijë'ë, më'ë yë'ëre do'i payere.' Jaë cato a'ri maña ite do'i paquëni jaje yo'opi.

29 Ja maca i cajeipi do're ja'runi seji'i: 'Quëcojë'ë, saija'quë a'ë, si'aye më'ëre do'i paye.'

30 Jaje catoje yequëpi coequë coa ai jerepa paire co'a hue'ñana sani copi, saisi maca etoja'quë api, caquë.

31 Ja maca ëjaë jo'yapi iyere ñani ai co'a ju'ijë sani quëahuë, iohua'i ñase'ere si'aye.

32 Ja maca i ëjaëpi jëjo saopi, ite soija'cohua'ire. Soini capi, ite: 'Co'a merepa co'a jo'yaë. Yë'ëpi më'ëre sai de'huacaë'ë, si'aye më'ë do'i pa'ise'le më'ëpi seina.

33 Më'ëje cui'ne më'ë cajeire quëcoquë sai de'huacaiye paji'i, yë'ë më'ëre teaye caquëna, sai de'huacaise'je.'

34 Ja maca i ëjaëpi pëi jaje yo'osi do'ire cojë'ë, cuañepi, si'aye saina, jeojë'ë caquë."

35 Jesupi jaje ca tējiquë capi:

"Jaje cui'ne yë'ë ja'quë ma'tëmo pa'iquëje

mësaruteje yo'oja'quë api, mësarupi pai ñape cajeire joyore papi co'aye yo'ose'e sai de'huacaiye paçohua'ire.”

19

Jesús Ye'yase'e Nomiore Jeocoye Ayere (Mr 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Jesús iye coca casi jeteyo'je Galileapi saji'i. Sai Judea quë'rona Jordán tsiaya quë'rona ësë mëi te'tena ti'api.

² Jai pai ite pe'tehuë. Pe'terena, jaronu ju'icohua'ire jujupi.

³ Ja maca fariseohua'i Jesure tsiojani sei'ë, tayo sehuouna, tseañu'u cajë ñeje:

“¿Nëjore jeocoye pa'iquë coa a'ri maña yequere yo'ona?”

⁴ Cajëna, ipi jaohua'ire sehuopi:

“¿Ñama'cohua'i a'ni, toyase'e caye si'aye du'ru pa'i huëose'e nesiquëpi 'Nepi ëmëre cui'ne nomiore'?”

⁵ Cui'ne caji: 'Jaje pa'ina, pëca ja'quëre cui'ne pëca ja'core jeoni nëjona tsioni cayaohua'i pa'ima'pë coa te'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.’

⁶ Jaje pa'ina, cayaohua'i pa'iye paja'cohua'i a'ë. Coa ai jerepa te'i pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, ëmëpi nëjore jeocoye peoji, Maija'quë ñaquë tsiose'e.”

⁷ Ja maca ite sei'ë:

“¿Me yo'oquë Moisés nëjore jeocoye pa'iji, toya ja'huana jeoco do'ire toyani cuañei'ni?”

⁸ Cajëna, Jesupi capi:

“Mēsaru jëa joyo pa'i do'ire Moisés jëocoye de'oji, capi. Du'ru pa'i huëo maca cato jaje pa'iyë papi.

⁹ Jaje pa'ina, yë'ëpi cayë. Yequë ëmëohua'ire yo'oma'ona jëoconi yequë nomiore huejaquë pani tsoe co'a de'opi, yecore yo'o do'ire. Cui'ne jëocosi nomioni posëpi huejaquë panije cui'ne co'a de'oji, ëjëre paconi yo'oquë.”

¹⁰ Ja maca i ye'yacohua'ipi cahuë:

“Jaje pa'iyë sëte ëmëpi nomiore huejaye co'aji.”

¹¹ Cajëna, Jesupi capi:

“Si'aohua'i iye asaye peoji. Coa Maija'quë ta'ñë asaye isisicohua'ise'e asaye pa'iji.

¹² Iye do'ire yecohua'i ëmëohua'i huejama'cohua'i pa'iyë. Tsi'nëna co'a de'osicohua'i ai de'oyë, paipi huejama'pë pa'ijajë cajë co'a de'huasicohua'i pa'iyë. Yecohua'ipi huejama'cohua'i pa'iyë, ma'tëmo ayere cajë. Iye yë'ë case'e yëquëpi jaje pasili cuasani jaje huejama'quë pa'ijë'ë. Paï ñape ti'ñë pa'i do'ire ëmëohua'i huejaye pa'ñë. Yecohua'ipi hueja ti'a'ñë pa'ija'cohua'ipi ai de'oyë. Paipi huejama'pë pa'ija'cohua'ire nesicohua'ipi pa'ñë. Yecohua'ipi ma'tëmo pa'iyere cajë huejaye pa'ñë. Jaje pasili cani jaje pa'ijë'ë, ai cuasaquëpi.”

Jesupi Tsire De'oyerepa Cacaiye

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Ja maca tsire Jesús quë'rona dahuë, ipi jëñapi patoquë secacaijaquë cajë. Jaje yo'ojëna, i ye'yacohua'ipi tsire dacohua'ire dama'pë cajë ësehuë.

¹⁴ Jaje cajëna, Jesupi capi:

“Coa ñajë'ë, tsj ñohua'ise'e yë'ë quë'rona daijajë. Ësema'pë pa'ijë'ë. Ma'tëmo cato jaohua'ije pa'iohua'i tsecoa.”

¹⁵ Ja maca tsire ñ jëñapi patoquë yo'o tējini saji'i, yequë hue'ñana.

*Posëpi Jaiye Co'amaña Paquëpi Jesure Case'e
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

¹⁶ Posëpi jaiye co'amaña paquëpi Jesure sani seji'i:

“De'o ye'yaquë. ¿Ique de'o co'amañare yo'oja'quë a'ni, ma'tëmo ti pani huesëye tñ'asi'i cani?”

¹⁷ Caquëna, Jesupi capi, ñte:

“¿Me yo'oquë de'oquë caquë'ni, yë'ëre? Peoji, de'oquë. Coa te'i pa'iji, jaë cato Diusupi. Jaje pa'iquëta'are më'ëpi ti pa'i hue'ña cacaye yëni sehuoye pa'iji, cuañese'ere.”

¹⁸ Caquëna, posëpi ñte capi:

“¿Je a'ni, ñti yë'ë sehuo ja'ñe?”

Caquëna, Jesupi capi, ñte:

“Huani jëoma'ë pa'ijë'ë, yequë. Nējore yecore yo'oma'ë pa'ijë'ë. Co'amaña ñnama'ë. Yecohua'ire cosoma'ë pa'ijë'ë.

¹⁹ De'oye sehuojë'ë, më'ë ja'quëre cui'ne më ja'core. Cui'ne oijë'ë, më quëno maca pa'iquëre më'ëja'a co'ye oiyeje pa'ye.”

²⁰ Posëpi ñte capi:

“Si'aye iye tsihua'ë pa'inëpi de'oye yo'osiquë a'ë. ¿Jaje pa'ito ñquepi caraquë'ni, yë'ëre?”

²¹ Caquëna, Jesupi sehuopi, ñte:

“Më'ëpi de'oquërepa pasi'i cani sani më'ë payere isiquë curiquë nequë cui'ne pecohua'ini coa

isijë'ë. Ja macata'a më'ë ma'tëmöre jaiye co'amaña paye pa'iji. Ja jeteyo'je dani tuijë'ë, yë'ëre.”

22 Jaje caquëna, iyere posë asani ai oi saji'i, jaiye co'amaña paquë sëte.

23 Ja maca Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Ai jëaji, ma'tëmo jaiye co'amaña pacohua'ipi cacaye.

24 Cayë, tijupë mësarute. Camellore miu ñaca cojeja'a sa etojaiñe peoji. Jaje pa'ita'are ai jerepa jëaji, jaiye co'amaña pacohua'ipi ma'tëmo cacaye.”

25 Jare i ye'yacohua'ipi asani ai cuasajë iohua'ija'a sa'ñe sei'ë: “¿Jaje pa'ito nepi huasosicohua'i pa'iyë pa'iquë'ni, cajë?”

26 Jesupi ñani capi, jaohua'ire:

“Paire cato caca ti'añe peoji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëre cato neñe pa'iji, si'aye.”

27 Ja maca Pedropi capi, ite:

“Ëjaë, yëquë si'aye yëquë co'amaña pase'e jeoni më'ëre tuë'ë. ¿Jaje yo'osicohua'i iquere yëquë paja'cohua'i a'ni?”

28 Cajëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Ja mu'se si'aye huajëye de'osi maca Pai Mamaquëpi i ñu'i saihuëna Ëjaërepa ja'rusi maca, mësarü yë'ëre tuisicohua'ije ja'ruja'cohua'i a'ë, doce ñu'i saihuëana, doce tsëcapëa Israel pai yo'ose'e ña de'huaja'cohua'ipi.

29 Huë'e panita'a a'yëre, a'yore, panita'a ja'quëre, panita'a ja'core, panita'a nëjore, panita'a mamajëre, panita'a yejare yë'ë do'ire jeosicohua'i cato cien pa'ye jerepa paja'cohua'i a'ë, cui'ne ti pani huesëyere paja'cohua'i a'ë.

³⁰ Jaje pa'iquëta'are jai pai yure du'ru pa'icohua'ipi tējiohua'irepa pa'ija'cohua'i a'ë, cui'ne yure jeteyo'jerepa pa'isicohua'ipi du'ru acohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

20

Co'amaña Necohua'i Yo'oyeje Pa'ye Quëase'e

¹ Ma'tëmo pa'i te'te cato jai tsio paquëpi nea hue'ñarepa co'amaña necaicohua'ire co'esi'i, cuiya'i tēja'cohua'ire caquë saise'eje pa'ye a'ë.

² Co'amaña necaicohua'ire t̄i'ani te'e mu'se yo'o do'ire te'e ëja ja'hua saisi'i, capi. Jaje quëani ne de'huani jëjo saopi, i tsio necaija'cohua'ire.

³ Nea hue'ña nueve pa'i maca etani saji'i. Sai ñaquëna, nema'cohua'ipi jai pai quë'rore coa paë'ë.

⁴ Pa'ijëna, capi, jaohua'ire: 'Mësarujë sani yë'ë tse tēacajjē'ë, saisi'i, iti sañe pa'ieje' caëna. Ja maca saë'ë, tēja'cohua'ipi.

⁵ Mu'se jopo pa'i maca tsio aquë etani saji'i. Saisiquëpi tres pa'i maca sani copi, jare cui'ne paire co'equë.

⁶ Saisiquëpi cui'ne neato cinco pa'i maca, sani copi. Sani t̄i'api, pai coa pa'i hue'ñare yo'oma'pë coa nēcacohua'ire. Ñani capi: '¿Iquere yo'ojë si'a mu'se coa pa'ie'ni?'

⁷ Caquëna, iohua'ipi cahuë, ite: 'Yëquëre yecohua'ijë co'amaña nejë'ë cajë cuañese'e peocohua'i a'ë.' Cajëna, iohua'ire capi: 'Jaje pa'ito sani mësarujë yë'ë co'amañare necaijē'ë.'

⁸ Ñami de'osi maca iti tsio aquëpi co'amaña necaicohua'ire ñacaiquëre soini capi: 'Co'amaña

nesi do'ire saijë'ë. Jeteyo'je cacasicohua'ini saijë'ë du'ru saini jeteyo'je du'ru cacasicohua'ire saijë'ë.

⁹ Caëna, co'amaña nesicohua'ire soiquëna, neato cinco pa'i maca cacasicohua'ipi daë'ë. Datena, te'e mu'se yo'osi do'i ja'ye saipi.

¹⁰ Ja jeteyo'je du'ru cacasicohua'ire soiquëna, cuasahuë, jerepa curiquë neja'cohua'i a'ë, cajë. Jaje cuasasicohua'ita'are paï ñapere te'e mu'se yo'ose'e ja'ye saipi.

¹¹ Jaje saï cuañoni sañope ca huëohuë, iti co'amaña paquëni,

¹² ñeje cajë: 'Icohua'i jeteyo'je cacasicohua'i cato coa te'e hora nehuë. Jaje nesicohua'ita'are yëquë si'a mu'se co'amaña nejë, ësë uquëna, quëcojë nesicohua'ire saïne ja'ye saihuë, më'ë.'

¹³ Jaje cajëna, iti tsio aquëpi sehuopi, jaohua'i aquëre ñeje: 'Cajei, co'aye yo'oma'ë pa'iyë, më'ëre. ¿Më'ëje paipi te'e mu'se ne do'ire, saijë'ë caquë yë'ë ja're conï, ne de'huasiquëta'a?

¹⁴ Jaje pa'ito iye më'ë ne do'i ini saijë'ë. Yë'ëpi yëë më'ëre isiye ja'ye iquëreje isiyë, jeteyo'je casiquëreje.

¹⁵ ¿Më'ëpi cuasani yë'ë curiquëre, yë'ë yëyeje pa'ye yo'oye peoji, cuasaquë? ¿Panita'a coa jaiye pasi'i cuasaquëna, pëti ëaye më'ëre nëiquë yë'ëpi paire oiquëpi yo'oquëna?'

¹⁶ Jaje pa'ina, jeteyo'je pa'isicohua'ipi du'ru acohua'i pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne du'ru acohua'ipi jeteyo'je pa'ija'cohua'i a'ë. Jaje pa'ina, jai paï soisicohua'i pa'iyë. Pa'ijëta'are, sahuani jo'ya nesicohua'ipi a'ri ja'i paï pa'iyë."

*Jesús I Ju'i Ja'ñere Quëaye
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)*

17 Jesús Jerusalén ma'are pa'i i doce ye'yacohua'ire iohua'ise'ere tiro sani capi:

18 “Mësarupi ñañë, mai Jerusalénna mëi huëoye, Pai Mamaquëre Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ina isija'tona, isisi maca jaohua'ipi huani jeoja'quë api cajë,

19 ti paina isija'cohua'i a'ë. Isirena, jaohua'ipi ite cue'cuejë të'cajë yo'oni, soquë sarahuana quejajë cajë. Jaje yo'osicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë api.”

*Jacobo Cui'ne Juan Pëca Ja'co Sëse'e
(Mr 10.35-45)*

20 Jesús quë'rona Jacobo cui'ne Juan pëca ja'copi Zebedeo mamajë ja're çoni do're ja'ruo, Jesús ña hue'ñana necai ja'ñere sesi'i caco.

21 Ja maca ipi seji'i, iote:

“¿Iquere yëco'ni, më'ë?”

Caquëna, sehuo, ñeje: “Yë'ë caya mamajëre më'ë pa'i te'tena ëjaohua'ire neni më'ë ëja te'tena yequëre cui'ne ari te'tena ñocajj'ë.”

22 Cacona, Jesupi sehuopi:

“Cuasaye peoye huesërepa señë, mësarü. ¿Mësarü de'hue tëto sani tì'añe, yë'ë sëje çono tëto sai ja'ñeje pa'ye, cui'ne do cuaño tì'añe yë'ë do cuaño ja'ñeje pa'ye?”

Jaohua'ipi cahuë:

“Tì'añë.”

23 Cajëna, ipi capi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë, jaje pa'ijë'ë. Mësaru tëto saija'cohua'i a'ë, iye sëje cõnoja'a. Cui'ne yë'ë do cuañose'eje do cuañoja'cohua'i a'ë. Jaje pa'iquëta'are ëja të'te cui'ne ari të'tena ja'ruye cato yë'ëpi isiyë peoji. Yë'ë ja'quëpi i ne de'huacaisicohua'ina isija'quë api.”

²⁴ Jaje caquëna, diez i ye'yacohua'ipi iyere asani sañope pëti huëohuë, caya hua'ire.

²⁵ Jaje sañope yo'oye pa'ina, Jesupi soini capi, jaohua'ire:

“Mësaru, tsoe ta'ñe asayë. Iye yeja pai ëjaohua'i cato si'a co'amaña meñe payë, cui'ne iohua'i huë'ehuë maca acohua'ipi mëñe ëjaohua'ire payë, iohua'ire.

²⁶ Jaje pa'ye peosipi, mësarute cato. Ai jerepa pa'i pasi'i caquëpi yecohua'ire necaiquë pa'ie pa'iji.

²⁷ Cui'ne mësarü aquëpi du'ru aquë pasi'i caquë pani yecohua'ini necaiquëpi jo'yaë pa'ie pa'iji.

²⁸ Pai Mamaquëje pa'iohua'i pa'ie pa'iji. Jaë je'quë daima'ë paji'i, yecohua'ipi necaijajë caquë. Coa ai jerepa necasi'i caquë daji'i, i pa'ie do'ipi jai pai de'oye pa'i ja'ñe necasi'i caquë.”

*Jesupi Cayaohua'ire Ñama'cohua'ire Jujuse'e
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)*

²⁹ Jericó daripëpi etani saijëna, jai pai Jesure tuë'ë.

³⁰ Saijëna, jarote cayaohua'i ñama'cohua'ipi paë'ë, ma'a yë'quë macare. Pa'icohua'ipi Jesupi tëtosaji asani cuihuë:

“Ëjaë, David Mamaquë, yëquë mañare teaye ñani cõcailjë'ë.”

³¹ Cajëna, paipi cuima'pë pa'ijë, cahuë. Jaje catojë ai jerepa cuihuë:

“Ëjaë, David Mamaquë yëquë mañare teaye ñani cōcaijë'ë.”

³² Ja maca Jesús nēcajani ñama'cohua'ire soini seji'i, jaohua'ire:

“¿Iquere necaijaquë cajë yëye'ni, yë'ëre?”

³³ Caquëna, jaohua'ipi sehuohuë:

“Ëjaë, yëquë ñañere yëyë.”

³⁴ Cajëna, Jesupi teaye pa'iohua'ire ñani oi patopi, ñaco cana. Jaje patoquëna, iti macapi tsoe ñacohua'i paë'ë. Pa'ijë Jesure tuë'ë.

21

Jesupi Jerusalén Cacase'e

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén ja'ye macare pa'ijë ti'ahuë, Betfagé daripëna, Olivos ai cutihuë quëno maca pa'icona. Jaropi Jesús cayahua'ire i ye'yacohua'ire jëjo saopi.

² Jëjo saoquë capi, jaohua'ire:

“Saijë'ë, je'ñerepa pa'i daripëna. Jarona ti'aja'cohua'i a'ë, burra sëa nëosicopi. Burrito ja're cōni nëiona, ñani joyeni dacaijë'ë.”

³ Jaje sajëna, yecohua'ipi ¿me neja'quëni, saye? Cato cajë'ë: ‘Ëjaëpi cusi'i' caëna, yo'oyë. Esa co'yoja'quë api, cuni tējini.”

⁴ Iye cato yo'ose'e paji'i tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë toyaquë caquë pa'ise'epi ti'acquëna ñeje toyase'epi:

⁵ Sión daripëre cajë'ë:

“Ñajë'ë. Më'ë ëjaëre papi më'ëna daiji,

Jerepa pa'i a'ë cuasama'quëpi burroni ñu'i
Co'amaña hue'eco burra mamaquëni ñu'i."

⁶ Ja maca i ye'yacohua'ipi sani Jesús cuañese'eje
yo'ohuë.

⁷ Burrare cui'ne io mamaquëre dani cañapi
iohua'i jetena jajehuë. Jajerena, ja maca Jesupi
mëni ja'rupi.

⁸ Ja maca jai pa'i pa'iye sëte cañapi ma'ana ja-
jehuë. Yecohua'ipi soquë capëare tëtëjë ma'ana
oëhuë, sihuajë.

⁹ Ja maca du'ru sai pa'i cui'ne jeteyo'je dai paipi
cui huëohuë:

"iDe'oquëre pani, pa'i ëjaë David mamaquë!
jËjaërepa mami hue'equëpi daiji, de'oquëpi!
jDe'oquëre papi, Maija'quë!"

¹⁰ Jesús Jerusalén cacasi maca si'a pa'i iti daripë
pa'icohua'i ai cuasajë yecohua'ire se'i'ë:

"¿Iquei'ni, iquë?"

¹¹ Cajëna, paipi cahuë:

"Iquë cato Maija'quëre quëacaiquë api Jesupi,
Nazaret Galilea aquë api."

*Jesupi Maija'quë Huë'ere Tsoa Tose'e
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)*

¹² Ja jeteyo'je Jesús cacapi, Maija'quëre
huë'ena. Cacani si'aohua'ire huerojë cui'ne
isijë yo'ocohua'ire hue'sena eto saopi, jaro
pa'isicohua'ire mesaña po'ne taño saopi, curiquë
paire cambiase'e cui'ne su'tere isicohua'i ñu'i
saije po'ne taño saopi.

¹³ Jaje yo'oquë capi, jaohua'ire:

“Toyase'e caji, ñeje: ‘Yë'ë huë'e cato Maija'quëre se huë'e hue'yosicoa.’ Jaje pa'iquëta'are mësarū cato co'amaña ñaohua'i tu'aro neni yo'oyë.”

¹⁴ Maija'quëre se huë'ena ñama'cohua'i cui'ne do'pëcohua'i daë'ë. Jesús quë'rona daijëna, ipi ju-jupi.

¹⁵ Jaje yo'oquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi iye pai yo'o ti'a ma'ñere yo'oquëna, ñahuë. Cui'ne tsipi Maija'quë huë'epi ai ñeje cuijë cajëna, asahuë. ¡De'loquëre papi David mamaquë pai Èjaë! Jaje cajëna, asani pëijë,

¹⁶ Jesure cahuë:

“¿Asaquë, më'ë jaohua'i më'ëre cuijë caye?”

Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Jëjë'ë, asayë. ¿Mësarū ñama'cohua'i a'ni, toyase'e ñeje caye?”

Më'ëpi a'ricohua'i mañare cui'ne oje tsu'sucohua'ire nehuë,

Maija'quëre de'oyerepa jëjëja'cohua'ëre.”

¹⁷ Jaje cani saji'i, yequë a'ri daripë Betaniana. Jarona ñami pëapi.

*Quëima' Soquë Yëre Jesús Pëi Case'e
(Mr 11.12-14, 20-26)*

¹⁸ Nea huë'ña Jesús pai daripëpi co'iquëna, ai ëaye nëji'i.

¹⁹ Nëina, ma'a yë'quë maca nëca yëre ja'ye maca tsiojani ñaquëna, ti peoyë paji'i. Quëima' ñë, coa ja'ose'e paji'i. Ja maca Jesupi capi, soquë yëre:

“¡Yureta'a ti quëima'o pa'ijë'ë cuañëñë, më'ëre!”

Jaje i ca macapi cuëne huesësico paco'ë.

²⁰ Iyere ñani i ye'yacohua'ipi ai cuasajë Jesure sei'ë:

“¿Me yo'oquë soquë yë esarepa cuene huesëco'ni?”

²¹ Cajëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë. mësarute. Mësarupi neñe pa'iji cuasacohua'i pani jëa coeye peoni yë'ë soquë yë caëna, yo'ose'eje yo'oye pa'iji. Iye cutihuëre cacohua'i pani cayë: ‘Iye macapi sani jai tsiayana sa du'ijë'ë.’ Jaje ca maca tose yo'ose'e pa'iye pa'iji.

²² Cuasare pajë secohua'i pani si'aye mësaruse'e ti'aja'cohua'i a'ë.”

Jesús Cuañeñerepa Pa'iye

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Ja maca Jesús Maija'quë huë'ena pa'i ye'yapi. Jarote ja yë'ta'a ye'yaquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne judío pa'i aiohua'i tsio dani ite sei'ë:

“¿Ique cuañeñepi iye co'amaña yo'oquë'ni? ¿Nepi më'ëre iye cuañe tutu paquëre nere'ni?”

²⁴ Cajëna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Yë'ëje cui'ne mësaruteje sesi'i. Iye sese'ere sehuorena, yë'ëje quëasi'i iye co'amaña yo'o tutu aye.

²⁵ ‘¿Ne cuañesiquëpi paquë'ni, Juan oco doquë, Maija'quë panita'a paipi cuañesiquë paquë?’ ”

Caëna, ja maca sa'ñe ca huëohuë, johua'ija'a ñeje: “Maija'quë jëjo daosiquë paji'i, cato ipi sehuoja'quë api, maire: ‘¿Jaje pa'iquëta'are me yo'ojë mësaruru asama'pë pate'ni?’”

²⁶ Cui'ne ‘maipi pa'i cuañesiquë paji'i’ canije ca'rayë, paire. Juanre cato Maija'quë cocare quëaquë paji'i cuasayë, paije.”

²⁷ Jaje pa'ina, cahuë, Jesure:

“Huesëyë, yëquë.”

Cajëna, ije capi:

“Yë'ëje quëaye pañë, iye co'amaña yo'o tutu cuañequëre.”

Caya Mamajë Yo'oye Ayere Quëaye

²⁸ Jesupi capi, jaohua'ire:

“¿Me cuasaye'ni, mësarü iyere asani? Paipi caya mamajëre paquëpi capi, jaohua'i aquëni: ‘Tsi-hua'ë, yure sani yë'ë co'amañare necaijë'ë, cuiya'i tëayere.’

²⁹ Mamaquëpi sehuopi: ‘Pañë.’ Jaje casiquëta'a tiñe cuasa ñajani sani co'amaña nepi.

³⁰ Ja jeteyo'je sani yequëre capi, cui'ne caquëna, ipi sehuopi: ‘Jaë, ja'quë sasi'i.’ Casiquëta'a saiye papi.

³¹ ‘¿Jaje pa'ito jequëpi pëca ja'quë yëse'e necaquë'ni, jaohua'i aquë?’ ”

Caquëna, jaohua'ipi cahuë:

“Du'ru aquë.”

Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Pa'i do'i curi secohua'i, cui'ne ëmëohua'ire yo'orojaicohua'ipi, ma'tëmo du'ru cacaja'cohua'i a'ë, mësarü ja cacama'pëna.

³² Juan oco doquëpi mësarute quëapi. Iiti pa'iyere quëaquëta'are mësarupi asama'pë paë'ë. Jaje pa'iquëta'are pa'i do'i curiquë secohua'ipi cui'ne si'a ëmëohua'ire yo'ocohua'ipi asajë ponëhuë. Jaje si'aye ñajëta'a mësarü ponëma'pë paë'ë.

Co'acohua'i Yo'oye Ayere Quëaye
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 Asajë'ë, yure iye quëayere. Jai tsio paquëpi tapi, pisi cuiya'ire. Tani tsioja'a tēhuo tē'ijaji'i cui'ne cuiya'i suja'coreje nepi, cui'ne jai emē huë'eje nepi, iopi tuijē si'a tsio ñaja'core yahue imacohua'ire. Ja jeteyo'je co'amaña necohua'ire co'eni necaijē'ë cani so'ona saji'i.

34 Saisiquëpi tēa mu'seña ti'asi maca jējo daopi, i jo'yare. Sani ite co'amaña necaicohua'ina sejēna, jaohua'ipi ite cajē nēocaise'ere isijajē caquē.

35 Jaje caquē jējo saosiquēta'are co'amaña necohua'ipi i jo'ya mañare tseani tē'cahuē, te'ire. Yequēni coa huani jēohuē. Cui'ne yequēni quēna pēapi jēa huēohuē.

36 Jaje yo'oruje iti tse aquëpi tijupē du'ru jējo daose'e seña maca jai paire jējo daopi, i jo'yare. Jaje jējo daoruje co'amaña necohua'ipi cui'ne jaohua'ireje yo'ohuē.

37 Ai tējiyerepa jējo daopi, i mamaquēre pani, 'oijē dahuēre ñaja'cohua'i a'ë, cuasaquē.'

38 Jaje jējo daosi maca i mamaquēni ñani, co'amaña necohua'ipi iohua'ija'a sa'ñe cahuē: 'Iquē api, iti co'amaña tse aquē de'oja'quē. Jaje pa'ito huani jēoñu'u, maipi iye yeja tse acohua'i pa'ija'cohua'i.'

39 Jaje cani tseani tsiopi hue'sena etoni sani huani jēohuē."

40 Ca tējini Jesús seji'i:

"Iti tsio aquëpi daisiquē pani, ¿me neja'quē a'ni, co'amaña necohua'ire?"

41 Caquēna, jaohua'ipi cahuē, ite:

"Huani jēoja'quē api, ti oiye peoye co'acohua'ire. Yo'oni yecohua'ini co'eni tsio co'amaña neja'cohua'ire jēosipi. Jēona, quēi

maca tija'äna, tēani ite isija'cohua'i a'ë, ite cajë necaise'ere.”

⁴² Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“¿Ti ñama'cohua'i a'ni, toyase'e, mēsaru? Caji ñeje:

Necohua'ipi yo'o jujani jeosi quēna pēpi,

Yure cato du'ru huëcorepa ponëo.

Iye cato ëjaēpi jaje neina, merepa jaje neini cajë ai cuasajë ñañe pa'iji.

⁴³ Jaje pa'ina, mēsarute cayë. Diusu pa'i te'te pasicohua'ire mēsarute sioja'quë api. Tsioni yecohua'ina isija'quë api, i pa'i te'tena iti ca tēani isicohua'ina.

⁴⁴ Quēna pë cato, yecohua'ipi io ëmëje'ena tomecohua'ipi jë'yecoa. Cui'ne quēna pēpi yecohua'i ëmëje'ena tomeco pani peo sēpëare neñe pa'iji.”

⁴⁵ Jaje caquēna, Maija'quë huë'e ñacai ëjaohua'i cui'ne fariseohua'ipi maini caji cuasajë Jesús caye asahuë.

⁴⁶ Ja maca tseañe yëjēta'a paini ca'rajë pahuë, jai pai Jesure Maija'quëre quëacaiquë api cuasacohua'i pa'ijēna, ñani.

22

Huejaye Fiesta

¹ Jesús tijupë ca huëo copi, pai ñañe ayeja'a iñoquë ñeje:

² “Ma'tëmo cato pai ëjaēpi mamaquëre huejaquēna, sihuaquë paire tsi'soni yo'ose'ejë pa'ye a'ë.

³ Jaje yo'oquë jëjo saopi, i jo'yare, huëosicohua'ire quëréjajj'ë, caquë. Jaje pa'iquëta'are huëosicohua'ipi daiye cohuë.

⁴ Tijupë i jo'yare jëjo saquë capi: 'Quëajj'ë, soisicohua'ire. Tsoe si'aye ai ja'ñe de'hua saohuë. Huequëreje hui'yape quë'iohua'ini huani ne de'huahuë, huejaye ñaja'cohua'i daijajë caquë.'

⁵ Caquëna, asani i case'e quëajj'ëna, huëosicohua'i asacaima'pë paë'ë. Yequëpi tsiona saji'i. Yequë co'amaña isi sapi.

⁶ Cui'ne yecohua'ipi ja ëjaë jo'yare tseani co'aye yo'ojë huani jehuë.

⁷ Ja maca pai ëjaë pëi i soldado paire jëjo saopi, huaisicohua'ire. Huani jëani iti daripëje ëo jëoja'cohua'ire.

⁸ Ja jeteyo'je capi, i jo'yare. 'Hueja ao ne de'huase'epi paji'i. Jaje pa'iquëta'are soisicohua'i daiye pahuë. Ja soisicohua'i cato do'i peocohua'i paë'ë.

⁹ Jaje pa'i do'ire jai ma'añana sani huëojj'ë. Coa si'aohua'ire ma'a pa'icohua'ire dajj'ë, hueja ao aija'cohua'ire.'

¹⁰ Caëna, pai ëjaë jo'yapi etani sani ma'aja'a cu'ijë co'acohua'ire cui'ne de'ocohua'ire si'sohuë, huë'e timë huesëyerepa.

¹¹ Ja maca ëjaë cacani soisicohua'ire ñapi. Ñaquëna, te'i hueja caña suñama'quëpi ñuji'i.

¹² Ñani capi, ite: '¿Cajei, me më'ë iño cacaë'ni, hueja caña suñama'quë?' Jaje caquëna, ipi ti sehuoma'ë paji'i.

¹³ Cama'ëna, ja maca pai ëjaëpi mesa ñu'icohua'ire necajjë pa'icohua'ire capi: 'Jaëte

tseani nëcañoa cui'ne jëña sëani jeocojë'ë, nea hue'ña hue'sena. Jaropi oi cui'ne cuji qui'cojaquë.'

¹⁴ Jaje pa'ina, jai pai pa'iyë, soisicohua'i. Jaje pa'iquëta'are a'ri maña pa'iyë, sahuani jo'ya nesi-cohua'i."

Pai Do'i Saiñe Ayere Case'e
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Ja maca fariseohua'ipi sani sa'ñe coca cajë te'e cuasahuë. Jaje cajëna, tayo sehuouna co'aye capi cajë ne ja'ñere.

¹⁶ Jaje cani jëjo saohuë, iohua'i acohua'ire Herodes tsëcapë acohua'ina çoni te'e Jesure caja'cohua'ire ñeje:

"Ye'yaquë, asayë, yëquë më'ë nuñerepa caquë pa'iyë, cui'ne nuñerepa Maija'quë ma'are ye'yaquëpi pai cayere asacaima'quëpi cui'ne pai pa'iyë ëmëjese'e ñaquë cama'quë pa'iyë.

¹⁷ ¿Jaje pa'ipi me më'ë caquë'ni? '¿De'oquë pa'i do'ire si'a pai ëjaë Césarna curi saiñe panita'a pañe?' "

¹⁸ Jaje cajëna, Jesús tsoe asapi, iohua'i co'aye cuasajë señe. Jaje pa'ina, capi, jaohua'ire:

"Coa cacohua'i, ¿Me yo'ojë yë'ëre cosojë neñu'u cajë caye'ni?

¹⁹ Iñojë'ë, pa'i do'i sai të'quire."

Caquëna, te'e të'qui romano curi të'quire dahuë.

²⁰ Darena, Jesús ñani jaohua'ire seji'i:

"¿Ne tsiare hue'eco'ni, iye të'qui ico cui'ne ne mamire hue'eco'ni?"

²¹ Caquëna, iohua'ipi sehuohuë:

"Si'aohua'i ëjaërepa mamipi pa'iji."

Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Isijë'ë, pai ëjaë tseco pa'ito jare iti tse aquëna. Cui'ne Maija'quë tse pa'ito jare Maija'quëna isijë'ë.”

²² Caquëna, iyere asani ai cuasahuë. Jaje yo'oni ite jëoni saë'ë.

Ju'isicohua'i Huëiye Pa'iquë Cajë Señe
(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Jare ja mu'se saduceohua'i Jesure sani ñañu'u cajë saë'ë. Saduceo hua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji, cacohua'i a'ë. Jaje pa'iohua'ipi iyere cahuë, ite:

²⁴ “Ye'yaquë, Moisés capi, huejasiquëpi mamajëre peoquë ju'isiquë pa'ito yo'jeipi huejaye pa'iji, hua'jeore, maja'yë ju'isi do'ire mamajëre pacaija'quëpi.

²⁵ Yëquë acohua'ipi siete yo'je tsi te'e tsëcapëre paë'ë. Pa'icohua'ipi du'ru maja'yëpi huejani juji'i, mamajëre peoquë. Ju'i yo'jeina jëocaji'i, nëjore.

²⁶ Jaëje mamajëre peoquë juji'i. Juquëna, toasoñe aquë huejapi. Huejani jare jaje peoquë juji'i. Jajese'e si'a tsëcapë siete juju sahuë.

²⁷ Ai jeteyo'jerepa nomio juco'ë, si'aohua'i jutena.

²⁸ Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëi maca ¿ne nëjo pa'ija'coa'ni, jaje si'aohua'i te'oni huejasico?”

²⁹ Jesupi sehuopi, jaohua'ire: “Mësarupi tayo cuasayë, toyapë ñama'cohua'i sëte cui'ne Maija'quë tutu ñama'cohua'i sëte.

³⁰ Ju'isicohua'ipi huëisicohua'i huejama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne mamajë nomiohua'ire huejoma'pë pa'ija'cohua'i a'ë. Ma'tëmo acohua'i huiñaohua'ijë pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

31 Jaje pa'ito mēsaru ju'isicohua'i huēiye aye Maija'quē case'ere toyase'e ñama'cohua'i a'ë. Toyase'e ñeje caji:

32 'Yē'ë cato Abraham, Isaac, cui'ne Jacobo Diusu a'ë.' Diusu cato ju'isicohua'i Diusu peoji. Jaë cato huajëcohua'i Diusu api.”

33 Jaje caquëna, iyere paï asani ai cuasahuë, me ja jerepa ye'yaquë'ni, cuasajë.

Ai Jerepa Pa'ye Cuañese'e
(Mr 12.28-34)

34 Jesupi saduceo païre ti sehuoye peoyerepa ca huesopi, asani fariseo païpi tsi'sihuë, coca cañu'u cajë. Ja maca dani

35 Fariseo paï aquëpi cuañese'e ye'yaquëpi neñasi'i caquë ìte seji'i:

36 “Ye'yaquë, ¿Jeco a'ni, cuañese'e si'aye seña maca pa'io païre ye'ya ja'ñe?”

37 Seina, Jesupi capi:

“Oijë'ë, më Èjaë Diusure, si'a më joyopi, si'a më pa'iyepi cui'ne si'a më'ë cuasayepi.

38 Iye a'ë, si'aye seña maca jerepa pa'ye cui'ne du'ru macarepa cuañese'e.

39 Yecoje jare cui'ne pa'io. Jaopi caji, ñeje: ‘Oijë'ë, më quëno maca aquëre më'ëja'a co'ye cuasaquë oiyeje pa'ye.’

40 Iye cayayena si'aye Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i ye'yase'e meñe quëco paji.”

¿Ne Mamaquë A'ni, Cristo?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Ja yë'ta'a fariseohua'i tsi'sisicohua'i pa'ijëna,

42 Jesús seji'i, jaohua'ire:

“¿Me cuasaye'ni, mësaru Cristore? ¿Ne mamaquë a'ni?” Caquëna, ìohua'ipi sehuohuë: “David mamaquë api, jaë cato.”

⁴³ Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire: “¿Jaje pa'iquëta'are David Maija'quë joyopi quëaquëna, Ëjaë hue'you'ni, ìte? Jaje pa'ina, Davidpi capi:

⁴⁴ Ëjaëpi capi, yë'ë Ëjaëre:

‘Ja'rujë'ë, yë'ë ëja te'tena,

Më'ëre sañope yo'ocohua'ire më'ë quëo huë'ehuëna të'ya me macaja'a.’

⁴⁵ ¿Me jaje pa'ito Cristo David mamaquë pa'iquë'ni, Davidpi Ëjaë ìte hue'yoto?”

⁴⁶ Ja maca te'ijë ti te'e yë'opoje caye papi. Cui'ne jare ja mu'sepi cuañese'e ye'yacohua'ijë jaiye señe jeohuë, ca'rajë.

23

Fariseohua'ire Cui'ne Cuañese'e Ye'yacohua'ire Sañope Case'ere

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Ja maca Jesupi capi, paire cui'ne ì ye'yacohua'ire:

² “Cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pai cato Moisésje pa'iohua'i a'ë.

³ Jaje pa'ina, mësaru si'aye jaohua'i caye sehuocaiye pa'iji. Jaje pa'iquëta'are ìohua'i yo'oyere ye'yema'pë pa'ijë'ë. Jaohua'i cato ñeje yo'oye pa'iji casicohua'ipi ìohua'i case'ere yo'oma'pë ai yequere yo'ocohua'i a'ë.

⁴ Jaohua'i cato hue'ocaiyë, dëquëyere pare. Quëco ëa ma'ñere pare jare paipi hue'ejajë cajë

yo'oyë. Jaje yo'ojëta'a ìohua'i cato moño maca pu'peyegue coecohua'i a'ë.

⁵ Si'aye ìohua'i yo'oye cato paipi ñajajë cajë yo'oye a'ë. Jaje pa'ina, tsia tiñare pana cui'ne tata tuna caña ca'tina Maija'quë coca ayepi toyase'ere sëoni ju'ijë cu'iyë. Cui'ne ju'i ca niamojaja'a de'oyerepa tsoa caña nëojë huatose'ere ju'iyë, yequë paì ju'iyë seña maca de'oyere.

⁶ De'o hue'ñana ao aiñere yëcuhua'i a'ë. Cui'ne sihua cuañocohua'i ñu'i saihuëna ja'ruye yëcuhua'i a'ë, paì tsi'si hue'ñana.

⁷ Cui'ne paipi de'oyerepa ëjaohua'i a'ë cajë ca'rajë pëpayere yëcuhua'i a'ë.

⁸ Jaje jaohua'i yo'ocohua'ita'are mësarü cato paipi ye'yacohua'i a'ë hue'yojajë cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, si'aohua'i mësarü cato te'le yo'je tsi'a'ë. Cui'ne te'ere ye'yaquëre pacohua'i a'ë, Cristore.

⁹ Ja'quë hue'yoma'pë pa'ijë'ë, te'irejë iye yeja acohua'ire. Coa te'ire ma'tëmo pa'iquëse'ere ja'quëre payë, mësarü.

¹⁰ Paipi mësarute ëjaohua'i a'ë, cajajë cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë, te'i mësarü ëjaë Cristo pa'ito me jaje yo'oye.

¹¹ Jaje pa'ina, mësarü aquëpi yecohua'ire necaiquëpi ai jerepa pa'i pa'iji.

¹² Ija'a co'ye jerepa pa'i a'ë, cuasaquë cato meñe casa cuañoñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are jerepa pa'i a'ë cuasama'quëni jerepa pa'ire neñe pa'iji.

¹³ ¡Teayerëpa mësarü cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo paì! Coa cacohua'i. Teayerëpa mësarü cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo paì, coa cacohua'i. ¿Me yo'ojë ma'tëmo caca sa'ro

tēhuoye'ni? yecohua'i pa'ijajē cajē. Jaje yo'ojē mēsaruje cacama'pē yecohua'i cacañu'u cajē yo'ocohua'ireje ēseyē.

14 ¡Teayerepa, mēsaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pa'i. Coa cacohua'i! ¿Me neñu'u, cajē hua'jeohua'i huē'ña siojē yo'oye'ni, mēsaru? Jaje yo'ocohua'ipi paipi de'ocohua'i a'ē cuasajajē cajē tsoaye señē. Jaje yo'osi do'ire mēsarute jerepa co'ayerepa saiñe pa'iji.

15 ¡Teayerepa mēsaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pa'i! ¡Coa cacohua'i! Mēsaru cato cu'icohua'i a'ē, yeja cui'ne jai tsiaya paini mēsaru sehuoyena ye'yañu'u cajē. Jaje yo'orojajē neni iti sehuoquēni mēsaru seña maca cayaye jerepa co'aquēre neñē, toana uja'quēre.

16 Teayerepa mēsaru ñaco ca peocohua'ije pa'iohua'ipi yecohua'ire sacohua'i pa'iyē. Jaje pa'iohua'ipi cayē, 'Maija'quē huē'e do'ipi ca nēose'e cato neñe peoji. Maija'quē huē'e pa'i oropi ca nēose'epi neñe pa'iji.'

17 Huesēohua'ipi cui'ne ñaco ca peocohua'ije pa'iohua'ipi. ¿Mēsaru ñato je a'ni, iti jerepa pa'ye, oro panita'a Maija'quē huē'epi orore Maija'quē tse necaiye a'ni, itirepa?

18 Yequeje mēsaru cayē, 'Maija'quēre isi saihuē do'ipi nes'i ca nēoñe peoji.'

19 ¡Huesēohua'i cui'ne ñaco ca peocohua'ije pa'iohua'i! ¿Ique a'ni, jerepa pa'ye, emēje'e tuiye panita'a iti saihuē, Maija'quē tse necai saihuē?

20 Jaje pa'ina, iti saihuē do'ipi ca nēoquē pani coa iose'ere cama'ē pa'iji. Si'aye io emēje'e tuiye coni caji.

21 Cui'ne Maija'quë huë'e do'ipi ca nëoquë pani jaro pa'iquëni Diusuni caye pa'iji.

22 Cui'ne ma'tëmo do'ipi ca nëoquë pani Maija'quë ñu'i saihuëna caye pa'iji. Cui'ne ìoni caquë Maija'quë ìote ñu'iquëni caye pa'iji.

23 ¡Teayerepa mësaru cuañese'e ye'ya pai cui'ne fariseo pai! ¡Coa cacohua'i! Maija'quëre mësaru isiyë, menta, anis cui'ne comino aïne sëne neñere, diez ayere te'ore huase'ere. Jaje yo'ojëta'a cuasaye pañë, ai jerepa do'i quë'yere, nuñerepa pa'iyere, paire oiyere, cui'ne Maija'quëre pa'iji cuasayere. Iyeje yo'ojë cui'ne ja yë'ta'a yequeje yo'oye pa'iji, jeoma'pë.

24 Ñaco ca peocohua'ipi yecohua'ire sacohua'ipi pa'iyë, mësaru. Mi'are de'oye ñajë ima jeocohua'ita'a camellore nëocohua'i a'ë.

25 ¡Teayerepa mësaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseo pai! ¡Coa cacohua'i! Ëmëje'ese'e ucu duruhuëa cui'ne quëna ne'ña tsoacohua'i a'ë. Sa'nahuë cato co'amaña yahue imañe cui'ne te'ohua'i jaiye co'amaña pañu'u caye timësicohua'i pa'iyë.

26 ¡Fariseo, ñaco ca peoquë! Du'ru macarepa ucu duruhuëre cui'ne quëna de'huare tsoajë'ë. Sa'nahuë pa'iyere jeteyo'je yureta'a hue'se pa'iyeye si'si peoye pasipi.

27 Teayerepa mësaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i. Coa cacohua'i. Mësaru cato paire tasi darije pa'iohua'i a'ë, huë'ese'e poja'icore tsoase'eje pa'iohua'ipi. Jaje pa'iohua'ipi sa'nahuë cato ju'isi tara cui'ne si'aye si'si timë huesësicohua'i a'ë.

28 Jaje pa'iohua'i a'ë, mësaru, paï ña hue'ñase'e de'ocohua'ipi. Sa'nahuë cato coa cosoyena cui'ne co'aye yo'oyena tımësicohua'i a'ë.

29 ¡Teayerepa mësaru cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne Fariseo paï! ¡Coa cacohua'! Mësarupi de'oye necaicohua'i a'ë, cuasajë tsoe Maija'quëre quëacaicohua'i jütena, tasi darire cui'ne de'o paipi ju'isicohua'ini johua'ire tasi darina quëna tupëa ëja de'huacohua'i a'ë.

30 Jaje yo'ojë cayë: 'Maipi mai aipë pa'inë pa'icohua'i pani cö huaiye para'huë, Maija'quëre quëacaicohua'ire.'

31 Jaje iyere yo'ojë tsoe mësaruja'a ñañë, Maija'quëre quëacaicohua'ire huasi tsëcapë acohua'i a'ë cajë.

32 ¡Jaje pa'ito ja macaja'a yo'o tējijë'ë, mësaru aipë yo'o huëojë pa'ise'e!

33 ¡Añahua'! ¡Aña tsëcapë! ¿Me jëaja'cohua'i a'ni, mësaru toa yeja uye?

34 Mësarupi yo'o saojajë iyere caquë jëjo daoja'quë a'ë, yequë mu'seña pa'i ja'ñe quëacohua'ire, ta'ñe asacohua'ire, cui'ne cuañese'ere ye'yacohua'ire. Jaje pa'iquëta'are mësarupi yecohua'ire huani jëojë soquë sarahuana quëni huani jëojë yo'oja'cohua'i a'ë. Jaohua'i acohua'ire cui'ne yecohua'ini tsi'si huë'ñana tseani të'caja'cohua'i a'ë. Cui'ne si'a paï dari ñape co'erojajë josa yo'oja'cohua'i a'ë.

35 Jaje yo'ojëna, mësaruna si'a de'o paire huani jëosi do'i tomeja'coa. Nuñerepa yo'oquë Abelre huani jëosi macapi Zacarias, Berequías mamaquëre huani jëosi macana, ëojë se saihuë

cui'ne de'o hue'ña jopo sa'rona mäsaru huani jeosiquëna tomesipi.

³⁶ Nuñerepa cayë. Si'aye iye do'i cato yure pa'i paipi saiñe tomeja'coa.

*Jerusalén Paire Jesús Ñaquë Oiye
(Lc 13.34-35)*

³⁷ Jerusalén, Jerusalén, yequë mu'se pa'i ja'ñe quëacohua'ire cui'ne Maija'quë coca quëacohua'ire mëlëni caquë Maija'quë jëjo daoquëna, huani jeohuë, mäsaru. Yo'ojëta'are de'huerepa mëlë mamajëre tsisosi'i caquë yo'ohuë, cura mamajëre io capëa huë'ehuëna de'huasi'i caco yo'oyeje. Yo'oquëna, coehuë.

³⁸ Ñajë'ë. Yure mäsaru huë'e jeocosico pa'ico.

³⁹ Nuñerepa cayë. Yë'ëre mäsaru ña coñe paja'cohua'i a'ë, 'mësarupi de'oquëre pa'ni ëjaë mamirepa hue'equë daiquë' ca maca ti'añe pato."

24

*Maija'quë Huë'e Nejosico Pa'i Ja'ñe
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Jesupi Maija'quë huë'epi etani je'në saina, i ye'yacohua'ipi tsio dani ite Maija'quë se huë'e ayere ñajë ca huëohuë.

² Cajëna, Jesupi capi:

“¿Si'aye mäsaru ñañe? De'oji, nuñerepa mësarute cayë. Si'aye ja mäsaru ñañe nejose'e pa'ija'coa. Iye maca ti te'e quëna pëje jupë uñe paja'coa.”

*Ja Yë'ta'a Yeja Carajaima'ñë Iño Ja'ñe
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)*

3 Ja maca Olivos cutihuëna saë'ë. Sani Jesús ja'runi ñu'ina, i ye'yacohua'ipi ite yahuerapa cahuë:

“Ina, yëquëre quëajë'ë. ¿Je yëhua jaje yo'ojacoa'ni? ¿Me ññoñe pa'ija'coa'ni, më'ë daiye cui'ne yeja carajaiñe?”

4 Cajëna, Jesupi capi:

“De'hua ñajë pa'ijë'ë, mësarute yecohua'ipi coso huesojë.

5 Jai pai yë'ë mamipi cajë daija'cohua'i a'ë: ‘Yë'ë a'ë, Cristo' cajë. Cajëna, jai pai iohua'ire tu-ija'cohua'i a'ë.

6 Si'a hue'ña sa'ñe huajo huaiyere mësaruru asaja'cohua'i a'ë. Asani quëquëma'pë pa'ijë'ë. Jare jaje tëto saiye pa'iji. Pa'iquëta'a ja yë'ta'a tëyiye peoji.

7 Yequë yeja pa'icohua'ipi yequë yeja pa'icohua'ire se uihua'ja'cohua'i a'ë. Cui'ne yequë paipi yequë paini se uihua'ja'cohua'i a'ë. Cui'ne aiñeje peoquëna, ai ëa ju'ija'cohua'i a'ë. Cui'ne yeja ñu'cuye pa'ija'coa, yequë hue'ña ñape.

8 Iye cato ja'a ai yo'o huëoyepi pa'ija'coa.

9 Cui'ne yë'ë do'ire mësarute co'aye yo'ojë tseani yecohua'ina isijë cui'ne huani jeojë yo'ojë cui'ne si'a pai mësarute coeja'cohua'i a'ë.

10 Ja mu'seña ai Maija'quëre cuasase'e nejo huesoja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë yecohua'ire co-ëjë cajeohua'ije pa'iohua'ita'a sa'ñope yo'ocohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.

11 Cui'ne jai pai coa cosocohua'ije pa'ija'cohua'i a'ë, Maija'quëre quëacaicohua'i a'ë cacohua'ije. Jaje yo'ojëna, jai pai cosoyere asaja'cohua'i a'ë.

12 Cui'ne jaje jaiye co'aye pa'ina, yo'ojë jai paï païre oiye jëoja'cohua'i a'ë.

13 Jaje pa'iquëta'are iti quëcoquë nuiñe pa'isiquëpi jãëpi huasosiquë pasipi.

14 Cui'ne iye de'o cocaje si'a hue'ña yeja pa'icohua'ire quëase'e pa'ija'coa, jaohua'ijë asajajë cajë. Ja macata'a ti'aja'coa, carajaiñerepa.

15 Maija'quëre quëacaiquë Daniel toyapi, païre co'a de'huaquë cui'ne païre ne huesoquë yo'oye ayere. Jaje pa'ina, iquëpi si'si peo hue'ñana ti'asi maca ñani toya ja'o ñaquëpi asaye pa'iji, ti'api, caquë.

16 Ja maca Judea pa'icohua'ipi catiye pa'iji, ai cutina.

17 Huë'e ëmëje'e totore pa'iquë pani cajeye peoji, sa'nahuë co'amaña pa'iye isi'i caquë.

18 Cui'ne tsiore pa'iquë pani co'iye peoji, caña imasi'i caquë.

19 Teayerepa ja mu'seña nomiohua'i tsi ëtapëa pa'icohua'i cui'ne oje tsu'sucohua'ire pacohua'i maña ai yo'oja'cohua'i a'ë.

20 Jaje pa'ina, sejë'ë, Maija'quëre sësë tëcahuë catiye peoja'core, cui'ne huajë mu'seña catiye peoja'core.

21 Ja mu'seña cato jaiye ai yo'oye pasipi, ja'a yeja de'huasi maca ti peose'epi jeteyo'jeje peo ja'ñepi.

22 Ja mu'seña Maija'quëpi tëama'quë pa'ito te'i macajë huaso cuañoñe peora'pi. Jaje pa'iquëta'are Maija'quëpi i jo'ya nesicohua'ini oi tēja'quë api.

23 Mësarute yecohua'ipi caja'cohua'i a'ë: 'Ñajë'ë, iñore pa'iji, Cristo panita'a Ñajë'ë, jarote pa'iji.' Jaje catojë carepa ma'ñe cuasama'pë pa'ijë'ë.

24 Daija'cohua'i a'ë, yë'ë Cristo a'ë, cacohua'i coa cosocohua'ipi. Cui'ne Maija'quë coca quëacaicohua'i a'ë, cacohua'ipi. Jaohua'ipi cui'ne jaiye pai yo'o ma'ñe ne iñoja'cohua'i a'ë, coa cosoñu'u cajë. Jaje yo'ojëna, Maija'quërepa jo'ya nesicohua'ije care payë cajë sehuoja'cohua'i a'ë, a'ji sehuocohua'i cato.

25 Jaje pa'ina, tsoe du'ru cahuë iye mësarute jaje yo'o ma'ñe caquë.

26 Jaje pa'ina, yecohua'ipi mësarute 'jeto cuene yejare pa'iji, ñajë'ë' cacohua'i pa'ito saima'pë panita'a yeque 'Ñajë'ë, iño tu'rihuëre pa'iji,' catoje asama'pë pa'ijë'ë.

27 Pai Mamaquë daiyerepa cato ësä mëi hue'ñapi cui'ne ësä sa du'i hue'ñana mujuë ye'hueyeje pa'yerepa pa'ija'coa.

28 Ju'isiquë capë pa'i hue'ñana jaron a pë'përi tsi'sija'cohua'i a'ë.

Pai Mamaquë Dani Coñe

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36)

29 Esa ai yo'o mu'seña tëto sai maca ësä yayaja'quë api. Cui'ne ñañëje miamal'ë pa'ija'quë api. Ma'ñocoje ma'tëmopi tomeja'cohua'i a'ë. Cui'ne ma'tëmo tutu pa'iyeque tsasija'coa.

30 Ja maca Pai Mamaquë tutu yo'oye ñaja'cohua'i a'ë, ma'tëmopi yo'oquëna. Cui'ne si'a pai dari yeja pa'icohua'i oija'cohua'i a'ë. Ja maca ñaja'cohua'i a'ë, Pai Mamaquë ma'tëmopi sirija'a daiye, tutu quë'ire papi cui'ne de'oyepi quëcosiquëpi daina.

31 Ja maca huiñaohua'ire cuañëja'quë api, i sahuasicohua'ire cajese'e yeja te'ña, si'a yeja

pa'icohua'ire tsi'sojë'ë, caquë ai tutu duruhüë juiyepi.

³² Ye'yejë'ë, higuera soquë yë yo'oye ayere quëaquëna. Huiña capëa pa'i maca ja'o etaquëna, mësarü ñani je'në utëcahuë ti'acquëna, yo'oji caco-hua'i a'ë.

³³ Jaje cui'ne si'aye iye tëto saina, ñani je'në carajai mu'seña ti'acquëna, eta sa'rore pa'ina, yo'oji cuasajë'ë.

³⁴ Nuñerepa cayë, mësarute. Si'aye iye yo'o ja'ñe a'ë, ja yë'ta'a iye mu'seña pai juju sama'pëna.

³⁵ Ma'tëmo cui'ne yeja carajai ja'ñe a'ë. Yë'ë cocata'a ti carajaiñe pa ja'ñe a'ë. Jare iti case'eje ti'acquë pa'i ja'ñe a'ë.

³⁶ Jaje pa'iquëta'are peoji, iti mu'serepa cui'ne hora quëaye. Huesëyë, yecohua'ije. Ma'tëmo pa'icohua'i huiñaohua'ije cui'ne Maija'quë ma-maquëje huesëji, coa Maija'quëse'e asaji, iti.

³⁷ Noé pa'i mu'seña yo'ojë pa'ise'eje pa'ye pasipi, Pai Mamaquë dai macaje.

³⁸ Ja mu'seña ja yë'ta'a col'jema'në paipi ao aijë, ucujë, nomi huejajë, cui'ne pëca ja'quëohua'ipi nomi tsire huejojë paë'ë, Noé jai yohüëna caca macaja'a.

³⁹ Ja huesëjëna, jai col'je dani si'aohua'ire peo hue'ña col'je huea'col'ë. Jaje cui'ne pasipi, Pai Mamaquë dai macaje.

⁴⁰ Ja mu'seña caya ëmëohua'i tsiore pa'ija'cohua'i a'ë. Pa'ijëna, te'ire saquë cui'ne te'ire jeosipi.

⁴¹ Caya nomiohua'i hueare toaja'cohua'i a'ë. Toajëna, te'ore saquëna, cui'ne te'o jeo saisico pa'ija'coa.

42 Ējaē daija'a maca huesēye sēte cui'ñasicohua'ipi pa'ijē'ē.

43 Jaje pa'iquēta'are iyeje asajē'ē, iti huē'e aquēpi ñami ja hora pa'i maca co'amaña ñaquē daija'quē api asaquē pani sētasiquēpi i huē'e co'amaña c-cani imañe ēseja'quē api.

44 Jaje pa'ina, mēsaruje ne de'huasicohua'ipi pa'ijē'ē, mēsaru huanēyesi maca Pai Mamaquē dani quēcoquē.

*Nuñerepa De'o Jo'yaē Cui'ne Co'a Jo'yaē
(Lc 12.41-48)*

45 ¿Jequē a'ni, nuñerepa de'o jo'yaē, cui'ne asaquērepa iti tī'asi maca i huē'e acohua'ire aocaijē'ē, caquē jeoni saisiquē?

46 Sihua cuañoja'quē api, i ējaē cuañese'eje yo'oquē pa'ina, titani ñasiquēpi.

47 Nuñerepa cayē iti tse aquē si'aye i paye ñacaijē'ē caquē cuañe nēoja'quē api.

48 Jaje pa'iquēta'are co'a jo'yaē pani cuasaji, tsoe nēija'quēre me je esa titasina, cuasaquē.

49 I ējaē jo'yare co'aye yo'o huēoni cui'ne aō ai huēoni cui'ne cōno ucu huēoni cuepecohua'i ja're cōni yo'oquē pasipi.

50 Pa'ina, ja maca i ējaē co'isipi, i jo'yaē huanēyeni je dasina caquē utema'ē yo'o maca.

51 Ja maca ite ai co'ayererepa si'seni coa caco-hua'ire nejoñepi nejoñe pa'iji. Ja maca oisipi, cujije qui'coquē.

25

Diez Nomi Tsi Yo'ose'eje Pa'ye Quēaye

1 Jaje pa'ito ma'tëmo pa'i te'te cato diez nomi tsipi hui'yapepi dani toa tsëopëare imani hueja hue'ñana iohua'i ëjëre ti'añu'u cajë saise'eje pa'ye a'ë.

2 Cinco pa'iohua'i ne de'huama'cohua'i paë'ë. Cui'ne cinco ne de'huasicohua'i paë'ë.

3 Ne de'huama'cohua'ipi toa tsëo pëa sajëta'a hui'yapere sama'pë paë'ë.

4 Ne de'huasicohua'ipi sahuë, quëna huëana hui'yape dose'ere cui'ne toa tsëo pëaje si'aye timëse'ere sahuë.

5 Huejaja'quëpi esa daima'ë pa'ina, huëo cai ëapi si'a nomiohua'ire jaje huëo cai ëaquëna, ute jujani caë'ë.

6 Ja maca ñami jopo pa'i maca asahuë, cuiye: 'Je'nërepa daiji, huejaja'quëpi etani ite pëpajë'ë.'

7 Cui maca si'a nomi tsj huëni iohua'i toa tsëo pëa ne de'huahuë.

8 Ja jeteyo'je cinco ne de'huama'cohua'ipi cahuë, cinco ne de'huasicohua'ire: 'Isijë'ë, a'ri maña mësaru hui'yapere yëquë toa tsëo pëapi yaya huëoji.'

9 Jaje cajëna, cinco nomi tsj ne de'huasicohua'ipi cahuë: 'Pañë, ti'añe pama'coni yëquëre cui'ne mësarureje ¿me isiye'ni? Saijë'ë. Iti isi hue'ñana sani huerojë'ë, mësaru tsëo ja'ñese'e.'

10 Carena, cinco nomi tsj ne de'huama'cohua'ipi hui'yape hueroñu'u cajë saijëna, tsoe titapi, huejaquë. Nomi tsj cui'ñani utesicohua'i cato i ja're cõni cacahuë, hueja hue'ña. Cacarena, eta sa'ro sjo huesopi.

11 Ja jeteyo'je titahuë, yequë nomi tsj titani cahuë: 'Ejaë, ëjaë hui'yocaijë'ë.'

12 Jaje cajëna, ipi capi, jaohua'ire: 'Nuñerepa cayë, mësarute ñama'quë a'ë, yë'ë.' "

13 Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Paï Mamaquë daija'a maca huesëyë, mësaru, iti dai mu'se cui'ne horaje. Jaje pa'ina, mësaru sëtasicohua'ipi pa'ijë utejë'ë.

Curiquë Yo'ose'e Ayere Quëaye

14 Ma'tëmo pa'i te'te aye cato paipi yequë yejana sai huëoni, i jo'yare soini curiquë isisiquë cuañe nëose'eje pa'io.

15 Jaohua'i aquëni isipi, cinco mil curiquë të'ña. Yequëni isipi, caya mil të'ña. Cui'ne yequëni isipi, te'e mil. Paï ñapere johua'i tutu pa'iye ja'ye isini ja maca saji'i, so'ona.

16 Cinco mil të'ña isisiquëpi sani japi hueroni ai jerepa cui'ne cinco mil të'ña se ne copi.

17 Caya mil isisiquëje cui'ne yequë caya mil se ne copi.

18 Jaje yo'ojëta'are yequëpi te'e mil isi cuañosiquëpi sani yeja coje nesicono, tapi, curiquë.

19 Ai tsoëpi co'ipi, johua'i ëjaë. Co'ini johua'i nese'e ña huëopi.

20 Du'ru macarepa titapi, cinco mil të'ña isi cuañosiquëpi. Titani isipi, i ëjaëre, ñeje caquë: 'Ëjaë cinco mil më'ë yë'ëre isihuë. Isisiquëni yequë cinco mil ne cohüë, iye më'ë tse.'

21 Caquëna, ëjaëpi capi, ite: 'Ai de'oji, më'ë de'o jo'yaë'ë, de'oye yo'osiquëre cato yure ai jerepa jaiye isi nëosi'i cacajë'ë, yë'ë ja're cono sihuaja'quë.'

22 Jeteyo'je daji'i, caya mil isisi jo'yaë. Jaëpi capi, cui'ne: 'Ëjaë, më'ë yë'ëre caya mil isihuë. Jaje isisiquëni yequë caya mil se ne cohüë, iye më'ë tse.'

23 *Ī Ējaēpi capi, ite:* ‘Ai de'oji, mē'ē de'o jo'yaē'ē, nuñerepa pa'i a'ē. A'ri mañare nuñerepa de'oye yo'osiquēni ai jerepa jaiye isisi'i, ñacai ja'ñe. Cacanani yē'ē ja're coni sihuajē'ē.’

24 *Jaē te'e mil isisiquēpi tītani capi, i Ējaēre:* ‘Ējaē mē'ēpi paire oima'quēpi mē'ē tama'tona coa tī'acquē cui'ne mē'ē ti jea ma'ñere tēaquēre asayē.

25 *Jaje pa'ina, ca'raquē sani mē'ē curiquē yejana yahuehuē. Iye mē'ē curiquē dacaē'ē.*

26 *Caquēna, ējaēpi sehuopi, ite:* ‘Jo'yaē co'acquē cui'ne josaē. Yē'ēpi yē'ē ta ma'ñere tēaquēpi cui'ne yē'ē jeama'tore tēaquē pa'iye asaquē sēte.

27 *Ja do'ire yē'ē curiquē bancona tēoyere paē'ni. Tēosiquē pa'ito co'ini itipi se nesi do'ire curiquē nera'huē, yē'ē tse.'*

28 *Ja maca capi, iti maca pa'icohua'ire:* ‘Siojē'ē, curiquē tē'ña. Sioni isijē'ē, diez mil tē'ña paquēna.

29 *Jaje pa'ina, jaiye paquēni ai jerepa se isiye pa'iji. Isina, jaiye tēto saquēna, nēase'equē paye pa'iji. Jaje pa'iquēta'are peoquēni ai jerepa se sioye pa'iji, i a'ri maña payeque.'*

30 *Jaje cani capi, iquē co'a jo'yaēre:* ‘Tseani jeocojē'ē, nea hue'ña hue'sena, jaropi oi cui'ne cuji qui'coja'quēre.’

Si'a Paire Ñaño, Jesupi

31 *Pai Mamaquē pai ējaērepa cuañequē huiñaohua'ipi tē'ijaisiquēpi daisi maca i de'o ñu'i saihuēna ja'ruja'quē api, cuañequēre papi.*

32 *Ja maca si'a yeja pa'icohua'ipi tsi'sija'cohua'i a'ē, i ña hue'ñana. Ja paire huahueja'quē api, yēi ñamare cui'ne cabrare ñaquēpi huahueyeje pa'ye.*

33 I ěja te'tena yěi ñamare cui'ne ari te'tena cabrere huahuesipi, tĭ tsĕcapĕase'e.

34 Ja maca paĭ ějaĕpi caja'quĕ api, ĭ ěja te'te pa'icohua'ire: 'Daijĕ'ĕ, mĕsaruru yĕ'ĕ ja'quĕ ñacaina, de'oye pa'isicohua'i. De'oye pa'ijĕ'ĕ, ma'tĕmore mĕsarure caquĕ yeja de'hua maca Diosu de'huacai pa'i sitore.

35 Ao ěa ju'ina, mĕsarupi de'hue aohuĕ. Oco ěa ju'ina, cui'ne ocuahuĕ. Mĕsarupi huĕ'e peoquĕpi coa cu'iquĕ paĕ'ĕ. Pa'ina, pĕa huĕ'ña ĩsihuĕ.

36 Caña peoquĕ pa'ina, mĕsarupi de'hue ĩsihuĕ. Ju'iquĕ paĕ'ĕ. Pa'ina, yĕ'ĕre do'i sani ñahuĕ. Tayo yo'ocohua'ire co huĕ'ñana co cuañosiquĕ paĕ'ĕ. Pa'ina, dani ñahuĕ, yĕ'ĕre.'

37 Ja maca ĩti nuñerepa yo'osicohua'i etasico-hua'ipi caja'cohua'i a'ĕ: 'ĶĒjaĕ, je yĕhua mĕ'ĕre ao ěa ju'iquĕre ñani aore'ni, pa'nita'a je yĕhua oco ěa ju'iquĕre ñani oco ocuare'ni?

38 Pa'nita'a Ķje yĕhua huĕ'e peoquĕpi coa cu'ina ñani pĕa huĕ'ñana ĩsire'ni? Pa'nita'a Ķje yĕhua caña peoquĕ pa'ina, ñani ĩsire'ni, ju'iye?

39 Pa'nita'a Ķje yĕhua ju'iquĕre mĕ'ĕre ñare'ni? Pa'nita'a Ķco huĕ'ñana cosiquĕpi pa'ina, sani ñare'ni mĕ'ĕre?'

40 Cajĕna, paĭ ějaĕpi sehuoja'quĕ api, jaohua'ire: 'Nuñerepa cayĕ, mĕsarute. Si'aye mĕsaruru jaohua'ire yĕ'ĕ yo'je tsĭni a'ricohua'ire teaye pa'iohua'ire ñajĕ de'oye yo'ose'e cato jare yĕ'ĕni de'oye yo'ose'e pa'iji.'

41 Ja maca cui'ne Ējaĕpi caja'quĕ api, ari te'te pa'icohua'ire: 'Saijĕ'ĕ, yĕ'ĕ quĕ'ro pa'ima'pĕ ne-josi te'tere pa'icohua'i. Saijĕ'ĕ, huatire cui'ne ĩ

jo'yare caquë toa yeja de'hua sitona.

⁴² Ao ëa ju'ina, mësaru aoma'pë paë'ë, yë'ëre. Oco ëa ju'ina, ocojê cui'ne ocuaye pahuë.

⁴³ Huë'e peoquëpi coa cu'iquë paë'ë. Jaje pa'ina, mësarupi pëa hue'ña isiye pahuë. Caña peoquë paë'ë. Pa'ina, mësarupi isima'pë paë'ë. Ju'iquë paë'ë. Pa'ina, mësaru dani ñañe pahuë. Cosiquë paë'ë. Pa'ina, sani ñama'pë paë'ë, mësaru.'

⁴⁴ Ja maca iohua'ipi caja'cohua'i a'ë, ite: '¿Ëjaë, je yëhua më'ëre ao ëa ju'iquëre panita'a oco ëa ju'iquëre, panita'a coa cu'iquëre, panita'a caña peoquëre panita'a ju'iquëre, panita'a cosiquëre ñajëta'a cöcaiye pare'ni?'

⁴⁵ Jaje cajëna, pai ëjaëpi sehuoja'quë api: 'Nuñerepa cayë, iohua'i teaye pa'i paire ñajëta'a cöcaiye pajë cui'ne yë'ërejê ai jerepa ti necaiye pahuë, mësaru.'

⁴⁶ Jaje casi maca iohua'i saija'cohua'i a'ë, ti nejo hue'ñana. Cui'ne nuiñe yo'osicohua'ipi ti pa'i hue'ñana saija'cohua'i a'ë."

26

Jesure Tseañe Cuasase'e

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Jaje Jesús si'aye iyere ca tējini capi, i ye'yacohua'ire:

² "Mësarupi tsoe asayë, caya mu'seña pa'i maca Israel pai Egítopi etajë pa'ise'ere cuasajë tsi'sini yo'oye tī'a ja'ñe. Ja maca Pai Mamaquë tseā cuañosiquë pa'ija'quë api, que cuañoja'quëpi."

³ Ja mu'seña Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i, cuañese'e ye'yacohua'i, cui'ne aiohua'i,

tsi'sisicohua'ipi paë'ë, Caifás Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jai huë'e hue'se daripëna.

⁴ J̄arona Jesure coa cosojë tseani huani j̄eo ja'ñere ca ñahuë, ìti yo'o ja'ñere.

⁵ J̄aje pa'iquëta'are “fiesta paì tsi'si macata'a tseañe pañu'u, paipi co'aye sañope yo'oma'cohua'ini” cahuë.

Huëo Sëñepi Jesure Tsoacaise'e

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Simón huë'ere Jesús paji'i, Betania daripëre ja'ju dahuë ju'iquë hue'yosiquë huë'ere.

⁷ Jarote pa'ina, nomiopi quëna huë jai do'i quëna huëna de'o së ma'ñapi timësiconi cajico dacopi tsio dani, Jesús mesare ñu'ina, ja ma'ñapi ì siopëna doo.

⁸ J̄aje iyere yo'ocona, ñani ì ye'yacohua'ipi pëijë ca huëohuë.

“¿Me ne ja'ñere coa nejoco'ni, jai do'ire?”

⁹ Iopi yecohua'ina isico jaiye curi neni peocohua'i mañani cõcaito de'o'ñe pa'ioni yo'oco.”

¹⁰ Cajëna, Jesupi asani capi:

“¿Me yo'ojë josa caye'ni, ìote? Iye yë'ëre yo'ocaiye de'oye a'ë.

¹¹ Coa si'anë mësaru co'amaña peocohua'ire paja'cohua'i a'ë, mësaru acohua'ire. J̄aje pa'iquëta'are yë'ëre cato si'anë mësaru pama'pë pa'ija'cohua'i a'ë.

¹² Yë'ë siopëna huëo së ma'ñapi doye cato yë'ëre tasi maca huëo së ja'ñere ne de'huacaio yo'oco.

¹³ J̄aje pa'ina, nuñerepa cayë, mësarute. Coa si'a hue'ña iye huaso coca quëanije ico yë'ëre yo'ose'e quëaja'cohua'i a'ë. J̄aje quëajëna, paìje

iote huānēyoma'pē cuasaja'cohua'i a'ë, io yo'oco pa'ise'e.”

Judaspi Jesure Yehuoye

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Ja maca i ye'yacohua'ipi aquēpi Judas Is-cariote hue'equēpi Maija'quē huē'e ñacaicohua'i ējaohua'i quē'rona sani capi:

¹⁵ “¿Je ja'ye sañe yēye'ni, yē'ēpi Jesure tseacaito?”

Jaje caquēna, asani ite saihuē, treinta curiquē tē'ña.

¹⁶ Jare ja macapi Judas Jesure pai peo maca ñani tseani jaohua'i jēñana isisi'i caquē co'epi.

Mai Ējaē Ani Tējise'e

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Fiesta huēo mu'se o'saye co'mema'a ao ai mu'se ti'aēna, i ye'yacohua'ipi Jesure tsio dani sei'ë: ¿Jerona neja'cohua'i a'ni na'iquēna, añe, Egíptopi Israel pai etajē pa'ise'ere cuasajē ai ja'ñe?

“¿Jerona Egíptopi Israel pai etase'e cuasajē na'iquēna, ai ja'ñe neñe'ni?”

¹⁸ Cajēna, ipi capi, iohua'ire:

“Saijē'ë, ja daripēna sani huē'e pa'iquēni ti'ani ite cajē'ë: 'Ye'yaquēpi caji: Yē'ë yo'o maca tsoe ja'yere pa'iji. Jaje pa'ina, mē'ë huē'ena yē'ë ye'yacohua'i ja're cōni Egíptopi Israel pai etajē pa'ise'ere cuasajē yo'oye nesi'i,' caquē jējo saopi.”

¹⁹ Jaje caēna, i ye'yacohua'ipi Jesús cuāñese'eje yo'ohuē. Yo'ojē na'iquēna, ai ja'ñe ne de'huahuē.

²⁰ Ñami de'osi maca Jesús mesare i doce ye'yacohua'i ja're cōni paji'i.

21 Pa'i ja yě'ta'a aore ai ñu'i capi, cui'ne:

“Nuñerepa cayě mėsarute, mėsaru aquēpi yě'ere yehuoja'quē api.”

22 Ja maca jaje caquēna, jaohua'ipi ai oi äayerepa asa huesēhuē. Asani sa'ñe iohua'ija'a se huēohuē, ñeje cajē:

“Ējaē, ¿mē ñato yě'ēpi yo'oja'quē a'ni?”

23 Cajēna, jaohua'ire sehuopi, Jesupi:

“Yě'ē ja're conī te'e quēna de'huana aiquēpi iti yě'ere de'oye yo'oyeje yo'oquē cosoquē tseā jeo cuañoja'quē.

24 Jaje pa'ina, Pai Mamaquē cato toyase'e cayeje pa'ye yo'o saoye pa'iji. Jaje pa'iquēta'are teayerepa yo'oja'quē api, ite yehuoquē. De'ora'pi, jaē ai de'oma'ē patu.”

25 Ja maca Judaspi, iti cosoquē tseā jeo cuañoja'quēpi ite capi:

“¿Ye'yaquē, mē'ē ñato yě'ēpi yo'oja'quē a'ni?”

Caquēna, capi:

“Jaje pa'ijē'ē. Mē'ē a'ē.”

26 Ja yě'ta'a aore aijē dujēna, Jesús i jēñapi panpē ini Maija'quēre de'oji caquē seji'i. Ja jeteyo'je i ye'yacohua'ire isiquē capi:

“Aijē'ē. Iye cato yě'ē ca'ē.”

27 Ja jeteyo'je ucu duruhuē i jēñapi ini Maija'quēre de'oji caquē seni iohua'ina se isiquē capi:

“Si'aohua'i ucujē'ē, iye ucu duruhuēna.

28 Iye cato yě'ē tsie a'ē. Huajēye ca nēoñere neñe a'ē. Cui'ne jai pai co'aye yo'ose'ere sai de'huayere caquē isiye a'ē.

29 Jaje pa'iquëta'are cui'naëpi iye cuiya'i o'sa cõno ucuye paja'quë a'ë, mësaru ja're cõni, yë'ë ja'quë cuañe te'tena mësaru ja're huajë o'sa cõno ucuye ti'a macaja'a."

Pedro Jesure Ñama'quë A'ë, Caye
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

30 Jëjë tëjisi jeteyo'je Olivos cutihuëna saë'ë.

31 Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

"Iye ñami si'aohua'ire mësarute yë'ëre quëco pase'e ti peocohua'ire nëija'coa. Jaje pa'ina, toyase'e caji: 'Huani jëosi'i, yëi ñamare ñacaiquëre. Huani jëosi maca yëi ñama huahuesicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë."

32 Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi ju'isiquëpi huëni du'ru Galileana saquëna, mësarupi jeteyo'je ti'aja'cohua'i a'ë."

33 Jaje ca maca Pedropi sehuopi:

"Jaje si'aohua'ire më'ëre tuiye jëosicohua'i pa'itoje yë'ë cato pañë."

34 Jaje caquëna, Jesupi capi, ite:

"Nuñerepa cayë, më'ëre. Iye ñami ja yë'ta'a cura yë'ima'ëna, më'ë yë'ë ti ñama'quë a'ë caquë toasoñe coa caja'quë a'ë."

35 Pedropi capi, ite:

"Më'ë ja're cõni ju'iñe pa'ito ju'iñë, yë'ë. Coa caye pañë."

Caquëna, cui'ne si'aohua'i i ye'yacohua'i cahuë.

Jesús Getsemaní Quë'rona Señe
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Ja maca Jesús i ye'yacohua'i ja're cõni ti'api, Getsemaní hue'yo hue'ñana. Ti'ani capi, jaohua'ire:

“Yè'ëse'e sani je macana seina, mësaruse'e iye macana ja'rujè'ë.”

³⁷ Jaje cani coa Pedrore cui'ne Zebedeo majère cayaohua'ire sai sapi. Sani ai oi cui'ne ai co'a ju'i ai yo'o huëopi.

³⁸ Ja maca capi, jaohua'ire:

“Ai oiyë, yè'ë joyopi, juni huesëye pa'ina. Jaje pa'ina, mësaruse'e iye macana pëajè'ë, cui'ne yè'ë ja're conì sëtasicohua'i pa'ijè'ë, mësaruje.”

³⁹ Jaje cani Jesús ai seña maca te'i se saji'i. Sani jarona tsiapi yejana simeni ui seji'i, Maija'quëre, ñeje caquë:

“Yè'ë ja'quë maca, de'hue ne tì'añe pa'ito iye seje da'care pare yè'ëre nejocaijè'ë, pa'ni yè'ë yèquë cayeje pa'ye yo'oye, coa mè'ë yëyepi yo'ose'e pa'ijaquë.”

⁴⁰ Ja maca i ye'yacohua'i quë'ro co'iquë tì'api, tsoe caisicohua'ipi uijëna. Ñani Pedrore capi:

“¿Quëco tì'añe pare, yè'ë ja're conì te'e hora macaje?”

⁴¹ Sëtasicohua'i pa'ijè'ë. Cui'ne sejè'ë, co'aye mëiñena, tãisicohua'i pa'iyë paja'cohua'i. Nuñerepa joyo cato yëji, neñe. Jaje pa'iquëta'are capëpi tutu peoji.”

⁴² Tijjupë sani conì seji'i, ñeje:

“Yè'ë ja'quë iye neñañe ai yo'oyere yeque necaiye peoto, coa mè'ë yëyeje yo'ose'e pa'ija'quë.”

⁴³ Tijjupë co'ipi. Co'iquë i ye'yacohua'i caisicohua'ini tì'a copì. Iohua'i ñaco capi ai huëo ca'a do'ire sio meina, caë'ë.

44 Ja maca ñani jeoni saji'i, cui'naëpi Maija'quëre sesi'i caquë toasoñe acore. Ja'rë i case'eje pa'ye caquë seji'i.

45 Ja maca saji'i. I ye'yacohua'i quë'rona sani capi, jaohua'ire:

“Yureta'a de'oji. Cajjè'ë, cui'ne huajjè'ë. Tsoe ti'api, Pai Mamaquëre co'aye yo'ocohua'i jëñana isija'a maca.

46 Huëjjè'ë. Sañu'u. Tsoe daiji, yè'ëre yehuoja'quë.”

Jesure Tseañe

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

47 Jesús ja yè'ta'a cocare capi, Judas titasi macaje. Jaë cato doce soisicohua'i aquë paji'i. Cui'ne i ja're conì jai pai daè'ë, hua'ña cui'ne tara conì cajicohua'ipi. Jaohua'i cato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i jaohua'i jëjo daocohua'i cui'ne judío pai aiohua'i jëjo daocohua'i paè'ë.

48 Judas iti yo'oquë yehuoja'quëpi quëaëña, jaohua'ire:

“Yè'ë ini sihuaja'quë a'ë. Jaëni tseajjè'ë.”

49 Jaje casiquëpi Jesuna tsiojani ite sihuayeje yo'oquë capi:

“¿Pa'iquë, ye'yaquë?”

50 Caquëna, Jesupi sehuopi ite:

“¿Cajei, iquena daiquë'ni?”

Ja maca Jesure tsiojani tseani sahuë.

51 Ja maca jaje yo'ojëna, Jesús cajeipi hua'tiyo dutani cajorose'e tëto tëapi, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaëre pani.

52 Jaje yo'oquëna, Jesupi capi:

“De'huajë'ë, më'ë hua'tiyo io pa'li hue'ñana. Si'aohua'i hua'tiñoapi uihuacohua'i cato jare cui'ne hua'tiñoapi huaijëna, ju'ija'cohua'i a'ë.

⁵³ ¿Huesëquë më'ë yë'ëpi yë'ë ja'quëre sequëna, yurepi tsoe doce mil huiñaohua'ire jëjo daouna, cocatira'se'e?

⁵⁴ Jaje yo'oye pa'ito ¿me toyase'e caye ti'aquë'ni, jaje yo'o ja'ñe a'ë, ca nëose'e?”

⁵⁵ Ja maca Jesús paire capi:

“¿Mësarü yë'ëre tseañu'u cajë hua'ñapi cui'ne tarapi conì tse'ejë date, co'amaña ñaëre tseañeje pa'ye? Si'a mu'seña mësarü ja're yë'ë pa'li Maija'quë huë'ëpi ñu'li ye'yaquëna, mësarü ti yë'ëre tseañu'u cama'pë pa'isicohua'i a'ë.

⁵⁶ Jaje pa'iquëta'are si'aye iye yo'oye pa'iji, tsoe acohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i toyajë pa'ise'ëpi ti'ajaquë cajë.”

Ja maca si'aohua'i i ye'yacohua'i Jesure tel'ire jëoni cati saë'ë.

Judío Pai Ca Tëjicohua'ipi Jesure Yo'oye

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Jesure tseasicohua'i sahuë, Caifás Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë quë'rona. Cui'ne jarote cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne aiohua'i tsi'sisicohua'ipi paë'ë.

⁵⁸ Jaje pa'ijëna, Pedropi so'o maca se ñaquë jeteyo'je tujl'i, pai ëjaërepa huë'e daripë quë'rore paja'a. Sani jaro cacani ja huë'ere ñacaicohua'i ja're conì ja'rupi, merepa yo'oja'cohua'i a'ni ite tseasicohua'i cuasaquë.

59 Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne aiohua'ipi cui'ne si'a judío paí yo'oye ñani ca tëjicohua'ipi co'ehuë, Jesure sañope co'aye yo'oquë api cacohua'ini ti'ani Jesure huani jeoñu'u cajë.

60 Jaje co'ejëta'a ti'añe pahue, ite sañope ca ja'ñe. Jaje ti'ama'pë jai paí ite coa huëojë cosojë co'aye yo'oquë api, cahuë. Jaje yo'o maca cayaohua'i tëji hue'ñarepa sañope cacohua'i daë'ë.

61 Jaohua'ipi dani cahuë: “Iquë cato yë'ëpi Maija'quë huë'e nejosiquëpi toaso mu'seña pa'i maca cui'naoni huëoja'quë a'ë, caquë api.”

62 Ja maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi huëni nëcani capi, Jesure:

“¿Ti te'e yë'opojë sañope sehuoye paquë, më'ë? ¿Më'ëre sañope jaohua'i caye asaquë, më'ë?”

63 Jaje catojë Jesús ti cama'ë paji'i. Ja maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi capi, ite:

“Maija'quë huajëquërepa mamipi më'ëre care pajë'ë, cayë. Quëajë'ë, më'ëpi Maija'quë ma-maquërepa Cristo pani.”

64 Jaje caquëna, Jesupi capi, ite:

“Jaje pa'ijë'ë. I a'ë, yë'ë, më'ë cayeje. Cui'ne mësarü ñaja'cohua'i a'ë, Paí Mamaquë Diosu tutu quë'irepa ëja te'tere ñu'ina, cui'ne ma'tëmopi sir-ija'a daina.”

65 Ja maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaëpi i ju'i care naë ye'sapi, ai coa care paji caquë iñoquë. Jaje yo'oquë capi:

“Iquë Maija'quëre ai cue'cuequë yo'oji, i yë'opo cayepi. ¿Jaje pa'ito iquere yeque cajë i yo'oquëna, ñasicohua'ini seni asañu'u cajë co'eye'ni? Mësarupi tsoe asahuë, i cue'cuequë caye.

66 Jaje pa'ito ¿me caye'ni, mësaru?"

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Jaje co'aye caquë api. Jaje pa'ina, ju'iñe pa'iji.”

67 Ja maca i tsiana copi tse'sejë cui'ne tarapi të'cahuë. Yecohua'ipi tsiana mosicapi të'cahuë.

68 Jaje yo'ocohua'ipi cahuë, ite:

“¿Më'ë a'ë, Cristorepa se ta'ñe ca ñajë'ë, nepi më'ëre tëtore'ni?”

Pedro Cosose'e

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-27)

69 Jaje yo'ojëna, Pedro cato hue'se yejare ja'rusiquëpi ñuji'i. Ñu'ina, paire necaico i quë'rona tsiojani cao, ite:

“Më'ëje Jesús Galilea aquë ja're conì cu'i pa'isiquë aë.”

70 Jaje cacona, Pedropi si'aohua'i pa'i hue'ñana coa cosopi, ñeje caquë:

“Huesëyë, më'ë caye. ¿Iquere jaje caco'ni?”

71 Pedro eta sa'ro quë'rona huëni je'në saina, yecopi nomio ñani cao, iti maca pa'icohua'ire:

“Iquë Jesús Nazaret aquë ja're conì cu'i pa'isiquë api.”

72 Cacona, ja maca Pedropi tijupë coso copi:

“Ñama'quëre pa'ë, jaëte. Quëare payë.”

73 A'ri maña tsoe pa'i maca iti maca pa'icohua'ipi Pedro quë'rona tsiojani cui'ne ite cahuë:

“Nuñerepa më'ë i ye'yasicohua'i aquëre pa'ë. Jaje pa'ina, më'ë coca cayeque tiñe pa'iji, huesëye peoye.”

74 Cajëna, ipi capi:

“Ti ñama'quë a'ë, caye asa ma'ñe, mësaru.”

Jaje itire yo'oquë caquëna, cura yëji'i.

⁷⁵ Yë'ina, ja maca Pedro cuasa ñajaji'i, Jesús ite case'e: "Ja yë'ta'a cura yë'ima'ëna, më'ë toasoñe yë'ëre ñama'quë a'ë cosoja'quë a'ë." Jare cuasaquë ja maca jaro pa'isiquëpi Pedro etani ai oji'i, co'a ju'i.

27

Pilatona Jesure Isiye

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Ñata tomesi maca Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne judío pa'i aiohua'ipi te'e cuasaye nehuë, Jesure huani jea ja'ñere cajë.

² Sëasiquëni sani Poncio Pilatona iti yeja ëjaëna isihuë.

Judas Ju'ise'e

³ Judas Jesure yehuoquëpi ñaquëna, Jesupi huani jeo cuañoja'quë pa'ina, ñani ai oi pañete yo'ore'ni cuasaquë oi treinta curi të'ña ite isise'ere cui'nare co'yopi, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina.

⁴ Co'yoquë capi, jaohua'ire:

"Co'aye yë'ë yo'ohuë, ti do'i peoquëni huani jeoja'quëre isiquë."

Jaje caquëna, johua'ipi sehuohuë, ite: "¿Iquere yëquë oiye'ni, ja yo'ose'e? Më'ëse'e yo'oquë cajë'ë."

⁵ Ja maca Judas, curiquë Maija'quë huë'ena jeo ñato saoni sani queo deni juji'i.

⁶ Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi curiquë ña'ñe qese'ere tsi'soni careña:

"Iye curiquë Maija'quëre coa isijë aya mahuëna ayaye peoji, tsie do'i saise'e me ayaye'ni."

⁷ Ja jeteyo'je jaohua'i te'e cui'ne si'a yè'quë maca cuasajë ca de'huahuë, “soto ne hue'ñana yejare hueroñu'u, tìohua'ire taja'a yejare” cahuë.

⁸ Jaje pa'ina, ja yeja yureje “Tsie Yeja” hue'eji.

⁹ Jaje ti'api, tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë Jeremias toyaquë pa'ise'e ñeje cayepi: “Treinta curiquë tē'ña imahuë, i do'ire Israel pai isise'ere.

¹⁰ Japi huerohuë, soto ne yejare, ëjaë yè'ere cuañese'eje pa'ye.”

Jesús Pilato Ña Hue'ñare Pa'ise'e

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-38)

¹¹ Jesús pai ëjaë quë'rona sasiquë paji'i. Pa'ina, ipi ite seji'i:

“¿Më'ë aë, judío pai ëjaërepa?”

Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Jaje pa'ijë'ë. Më'ë case'eje pa'i a'ë.”

¹² Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne aiohua'ipi sañope co'aye catoje Jesús ti a'ri mañaje sehuoma'ë paji'i.

¹³ Paquëna, ja maca Pilatopi capi, ite:

“¿Asama'quë më'ë, më'ere sañope yo'ojë caye?”

¹⁴ Jaje catoje Jesús ti sehuoma'ë paji'i. Jaje pa'ina, ña jujani pai ëjaëpi ai ise'ere ñani ¿me neja'quë a'ni? cuasapi. Cui'ne huesëpi, yeque yo'oye peoquëna.

Jesure Huaiye Pa'iji, Caye

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

¹⁵ Jaje pa'iquëta'are si'anë fiesta pa'i maca pai ëjaëpi cosicohua'ire eto saoque yo'oye paquë paji'i. Paipi jaëni etoye pa'iji cajëna, etoque paji'i.

¹⁶ Paji'i, cosiquë Barrabás hue'equë si'aohua'i i co'aye yo'oye asaque.

17 Jarote jai pa'i tsi'sisicohua'i pa'ijëna, Pilatopi seji'i, jaohua'ire:

“¿Neni yëye'ni, de'oye pa'ija'quëre jëjo saoye, Barrabás panita'a Jesucristo?”

18 De'hue asapi, paipi Jesuni ai yëjë yo'o do'ire pëijë co'aye yo'oma'quëni tsease'e. Jaje pa'ina, Pilato jaje capi.

19 Ja yë'ta'a Pilato pa'i co'aye yo'ose'ere asani ne de'hua hue'ñare ñu'ina, i pacopi jëjo dao, io case'ere quëaja'quëre ñeje caco:

“Jaëre nuñrepa de'o paire cui'na coni yo'oma'ë pa'ijë'ë. Coa ñajë'ë. Jaëte yo'o do'ire huëo cani ñahuë, ai co'ayerepa.”

20 Jaje pa'iquëta'are Maija'quë huë'e ñacacohua'i ëjaohua'ipi cui'ne judío pa'i aiohua'ipi paire cuañehuë, Barrabásni etojë'ë cajë, cui'ne Jesuni huani jeoja'quëre cajë'ë, cahuë.

21 Pa'i ëjaëpi tijupë cui'ne seni coquë capi:

“¿Cayahua'i tseasicohua'i pa'icohua'ire jequëni yëye'ni, eto saoye?”

Caquëna, jaohua'ipi cahuë:

“Barrabásni etoye yëyë.”

22 Cajëna, Pilatopi seji'i, jaohua'ire:

“¿Cui'ne me neja'quë a'ni, Jesure Cristo hue'equëre?”

Caquëna, si'aohua'i sañope cahuë:

“¡Queja'quë api!”

23 Ja maca Pilato capi, jaohua'ire:

“¿Jaje pa'ito iquere co'aye yo'o u'ni?”

Caquëna, tijupë cui'ne cui cohuë:

“¡Queja'quë api!”

24 Pilatopi i co'aye yo'ose'e asa ti'lama'ëna, coa paipi jerepa josa yo'ojë sañope jase'e cajëna, ña ju-jani jëña tsoasi'i caquë oco daja'quëre jëjo saouna, daëna, tsoaquë capi:

“Yë'ëpi iquë de'o paire huani jëo ja'ñe cuañema'ë pa'iyë. Mësaruse'e yo'ojë'ë.”

25 Jaje caquëna, si'a pa*i* sehuohuë:

“Yëquëna cui'ne yëquë mamajëna ite huani jëo do'i t^omejaquë.”

26 Ja maca Pilatopi Barrabásni eto saopi, de'oye pa'ija'quëre. Etoquë Jesuni si'seni ja jeteyo'je quëni huani jëoja'quëre jëjo saopi.

27 Ja jeteyo'je pa*i* ëjaë soldado paipi Jesure sahuë, jai huë'ena. Si'a soldado pa*i* tsi'sisicohua'irepa paë'ë, Jesús pa'i hue'ñana.

28 Ja jeteyo'je i ju'i ca dutani maja'i ju'i care suñacaë'ë.

29 Cui'ne siopëna miu maro puacaë'ë. Cui'ne ëja te'te jëtëna soquë tarapë isihuë. Ja maca i ña hue'ñana do're ja'runi cue'cuejë ñeje ite cahuë:

“iPa'ijë'ë, judío pa*i* ëjaërepa!”

30 Jaje cajë cui'ne copi tse'sejë cui'ne ite tarapëpi siopëna tē'cajë yo'ohuë.

31 Jaje ite cue'cue tējini maja'i ju'i ca dutani i ju'i care pare suñacani ja maca queja'quëre sahuë.

Ite Quese'e

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Jaropi etani saijë Cirene aquëre ti'ahuë, Simón hue'equëre. Jaëni Jesure queja'a sarahua sacaija'quëre cuañehuë.

33 Jaje yo'ojë Gólgota hue'e hue'ñana ti'ahuë. Jaje cani cayë, pa*i* siopë tara.

34 J̄arona Jesure cuiya'i o'sa c̄onona s̄ejeñe c̄oni c̄o'mesicore ōcuahuë. J̄aje ōcuaj̄ena, Jesús ipi neñani ucuye coepi, iote.

35 Ite ques̄i maca jeteyo'je soldado paipi Jesús ju'i care ¿nepi iote paja'cohua'i a'ni? caj̄e yo'ohuë, sa'ñe iohua'ija'a. J̄aje yo'oj̄ena, tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë toyase'e ñeje caye ti'api: “Yë'ë ju'i care pai ñape huahuehuë, iohua'ija'a ¿nepi paja'cohua'i a'ni?” caj̄e yo'ohuë.

36 J̄aje yo'o t̄ejini yecohua'ipi dani sama'cohua'ini caj̄e ja'runi ñahuë.

37 Cui'ne i siop̄e sa'nihuëna ja do'ire ju'iji caco quëacore toyani s̄öhuë. Toyasico cato paji'i, ñeje: IQUË API, JESÚS, JUDÍO PAI ËJAË.

38 Cui'ne caya co'amaña yahue imacohua'ire quesicohua'i paë'ë, i ja're c̄oni, yequëni i ëja te'tena cui'ne yequëni i ari te'tena.

39 Cui'ne iti macasa'a da saicohua'ipi cue'cuej̄e tea ju'ij̄e siop̄e api s̄e'cuij̄e saë'ë, ite ñaj̄e.

40 Cui'ne cahuë:

“Më'ë a'ë, Maija'quë huë'e peo huë'ña ne-joni cui'ne toaso mu'seña pa'i maca cui'naoni huëoja'quë a'ë, caquë pa'isiquë. J̄aje pa'i s̄ete yure co'ye huasoj̄e'ë. Më'ëpi Maija'quë mamaquë pani cruzupi caje n̄ecaj̄e'ë.”

41 J̄aje cui'ne Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ij̄e cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ij̄e, fariseohua'ij̄e cui'ne cue'cuehuë, ite. J̄aje cue'cuej̄e sa'ñe iohua'ija'a cahuë:

42 “Yecohua'ita'are huasopi. J̄aje pa'iquëta'a ija'a co'ye huasoyere paji. J̄aje pa'ina, ipi Israel pai

ëjaërepa pani yurepi cruzu dequëpi caje nëcaëna, sehuoye patira'pi, maire.

43 Iquë cato Maija'quëna ire papi cuasaquë quëcoquë paji'i. Jaje pa'isiquëre sëte yure Maija'quëpi ite huasojaquë, ite oiquërepa pani. Ita'a maire 'yë'ë cato Diosu mamaquëre pa'ë' caquë pa'isiquë api."

44 Cui'ne co'amaña ñaohua'ijë i ja're coniqüesicohua'ique tea ju'ijë sañope cahuë.

Jesús Ju'ise'e

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Ja maca yureta'a si'a yeja ñamije pa'ioirepa de'o nëji'i, mu'se jopore papi na'i maca tres pa'i macaja'a.

46 Cui'ne jare ja hora pa'i maca Jesús ai tutu cui'ni: "Eli, Eli, lama sabactani". Ja caye cato caji: Yë'ë Diosu, Yë'ë Diosu, ¿me nesiquë yë'ëre jëoco huesou'ni?

47 Yecohua'i iti maca pa'icohua'ipi asani cahuë: "Tsoe aquë Maija'quëre quëacaiquë Elías pa'isiquëni soiji."

48 Jare iti macapi te'i huë'huëpi, oco saësi pë quërëjasi'i caquë. Quërëjani dani o'sa cuiya'i conore saë tējini soquë tarapëna hue sëoni ucujaquë caquë ja'ye maca sapi.

49 Jaje yo'oquëna, yecohua'ipi cahuë:

"Yo'oma'ë. Ñañu'u, Elíaspi dani ite huasoquë pa'lito."

50 Tjjupë Jesús tutu cui'ne cui copi. Ja maca juni huesëpi.

51 Jare iti macapi Maija'quë huë'e ta'tëpo tëhuosico cayaye ëmëje'epi huë'ehuëre pana yete

saji'i. Yejaje ñu'cuequë cui'ne quëna yejañaje tsate saji'i.

⁵² Cui'ne ju'isicohua'ire tase'eje hui'ye sapi. Cui'ne Maija'quëre asani ju'isicohua'ije huëisicohua'i paë'ë.

⁵³ Tasi daripëapi huëisicohua'i paë'ë, Jesús huëisi jeteyo'je. Huëni de'o Jerusalén daripëna cacahuë. Cacajëna, jai pai ñahuë, jaohua'ire.

⁵⁴ Ja maca Capitán cui'ne i ja're coní Jesure ñacohua'ipi yeja ñu'cueye ñani cui'ne yeque jaiye yo'oyere ñajë ai ca'rajë cahuë: “Nuñerepa iquë Maija'quë mamaquërepa paji'i.”

⁵⁵ Jarote jai pai nomiohua'ije paë'ë, so'opi de ñajë, Jesure Galileapi cocaijë tuisicohua'i.

⁵⁶ Jaohua'i ja're coní paë'ë, María Magdalena, María Jacobo cui'ne José pëca ja'co cui'ne Zebedeo mamajë pëca ja'co coní paë'ë.

Jesure Tase'e

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Ñami de'o huëo maca jaiye co'amaña paquë José hue'equë Arimatea daripë aquëpi daji'i. Jaë cato Jesure tuiquë de'osiquë paji'i.

⁵⁸ Jaje pa'ipi jaëpi Pilato quë'rona sani Jesús capëre seji'i. Seina, ja maca Pilatopi cuañepi, isijë'ë caquë iti ñacaicohua'ire.

⁵⁹ Josépi i capë si'si peo capi peo hue'ña deapi.

⁶⁰ Yo'oni huajëcore pana i tsecona çapi, quëna yeja perepëna coje nesicono. Ite tani jai quëna pëpi daripë se sioni saji'i.

⁶¹ Cui'ne jarote paë'ë, María Magdalena, cui'ne yequë María coní, daripë tiñare pare ja'rusicohua'ipi.

Jesús Tasito Ñacaicohua'i

⁶² Se ñatasi mu'se cato huajë mu'se de'hua tējisi maca paji'i. Pa'ina, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne fariseohua'i çoni Pilato quë'rona saë'ë.

⁶³ Ti'ani cahuë: “Ëjaë, yëquë jaë cosou ja yë'ta'a huajëquë pa'inë ñeje caquë pa'ise'ere cuasayë, ‘Toaso mu'seña pa'i maca ju'isiquëpi cui'naëpi huëija'quë a'ë case'ere.’

⁶⁴ Jaje pa'ina, jëjo saojë'ë, tasi daripë ñaja'cohua'ire toaso mu'seña pa'i macaja'a, i ye'yaquë pa'isicohua'ipi dani i capë ñani sani, ja maca paire ‘Tsoe huëji'i, juni huesësiquë pa'isiquëpi’ cama'cohua'ini. Jaje yo'ose'e cato ai jerepa du'ru cosose'e jerepa coa cosose'e pa'ima'coni tējiyerepa cosoyepi.”

⁶⁵ Cajëna, Pilatopi capi, jaohua'ire:

“Jaohua'i pa'iyë, iti ñacohua'i soldado pai. Jaje pa'ito sani de'oyerepa ñajë'ë.”

⁶⁶ Jaje caëna, sani tasi daripëre de'oyerepa de'huaani iti coje sio quëna pë ëmëje'ena toyani sëohuë. Sëoni iti macana soldado paire ñaja'cohua'ire jëoni saë'ë.

28

Jesús Jui'siquëpi Huëise'e

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Huajë mu'se tëto sani du'ru macarepa semana mu'se ñata maca María Magdalena, cui'ne yeco María çoni tasi daripë ñañu'u cajë saë'ë.

² Saijëna, cuasama'tore papi tutu yeja ñu'cueye paji'i, Ja cato Ëjaë huiñaëpi ma'tëmopi tasi daripë

quë'rona t̄itani yo'opi, quēna pē coje s̄iosiconi ne t̄aoni io ëmēje'ena ja'rupi.

³ Mujuë ye'hueye miañe ñañeje pa'irepa paji'i. Cui'ne i ju'i capi po yēioje pa'ioyepa paji'i.

⁴ Jare ñani soldado paipi quëquë huesēni tsasijë ju'ise'eje pa'iohua'i de'ohuë.

⁵ Ja maca ëjaë jo'yaëpi capi, nomiohua'ire:

“Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Tsoe yë'ëpi asayë, Jesure queni huani j̄eosiquëre mēsaru co'eye.

⁶ Iño peoji. Tsoe huëji'i, i case'eje pa'ye. Dani ñajë'ë, ite ōa sitore.

⁷ Sani esa cajë'ë, i ye'yacohua'ire: ‘I cato ju'isiquë pa'isiquëpi huëji'i. Yure j̄aje pa'ipi mēsaru Galilea ja yë'ta'a t̄i'ama'pēna du'ru saija'quë api. J̄arona ite ñaja'cohua'i a'ë, mēsaru.’ Iyese'e pa'iji, yë'ë mēsarute casi'i cuasase'e.”

⁸ Ja maca nomiohua'ipi esa t̄asi daripë quë'ropi ca'rajë cui'ne ai sihuacohua'ipi huë'huëjë saë'ë, huajë cocare i ye'yacohua'i pa'isicohua'ire quëañu'u cajë.

⁹ Ja huë'huëjēna, Jesupi jaohua'ina ñaini pēpapi. Pēpaquēna, ja maca Jesure ire papi cajë i quēona su'cuajë de'oquëre pani cahuë.

¹⁰ Yo'ojēna, ipi capi, jaohua'ire:

“Ca'rama'pë pa'ijë'ë. Sani quëajë'ë, yë'ë yo'je tsire. Galileana sani yë'ëre ñañe pa'iji.”

Soldado Pai Quëase'e

¹¹ Ja yë'ta'a nomiohua'i saijēna, yecohua'i soldado pai iti ñasicohua'ipi pai pa'i huë'ñana sani si'aye iohua'i yo'oquēna, ñase'ere quëahuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire.

12 Ējaohua'ipi sani aiohua'i ja're conī cahuē, si'a yē'quē maca cuasaye pa'ijaquē cajē. Jaje cajē ja maca soldado paire jaiye curiquē isihuē.

13 Isijē cahuē, jaohua'ire:

“Mēsarupi cajē'ē: ‘ñami yēquē cāni huesēsi maca Jesús ye'yaquē pa'isicohua'ipi dani ī capē ñani sahuē.’

14 Jare pai ējaēpi asa tī'ani, mēsarute sañope yo'oye pa'ito yēquēpi ite ca de'huacañu'u. Cui'ne ai yo'oye pa'itoje coçaija'cohua'i a'ē, mēsarute.”

15 Ja maca soldado paipi curiquē imani, sani jare iohua'i yēhuojē case'eje pa'ye quēahuē. Jaje pa'ina, yure iye mu'señaje judío pai cui'ne quēajē pa'icohua'i a'ē.

Jesupi I Jējo Daocohua'ire Cuañese'e

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

16 Jaje du'ru ca nēose'e sēte ī ye'yacohua'i once pa'iohua'i Galileana saē'ē, Jesús quēa nēosi cutihuēna.

17 Jarona Jesure ñani ite do're ja'rūni de'oquēre pa'ni cajē yo'ohuē, ja yē'ta'a yecohua'i jēa co-ējēta'a.

18 Ja maca Jesús jaohua'ire tsiojani capi:

“Yē'ēna si'aye tutu isise'e pa'iji, ma'tēmo cui'ne yeja cuañequērepa pa'ija'quēre.

19 Jaje pa'ina, saijē'ē, coa si'a yejaña pai pa'i hue'ñana. Sani yē'ēre ye'yecohua'ire necaijē'ē. Jaohua'ire Maija'quē mamipi, ī mamaquē mamipi, cui'ne de'o jayo mamipi oco docaijē'ē.

20 Jaje yo'ojē cui'ne ye'yajē'ē, yē'ē mēsarute cuañese'ere si'aye sehujajē cajē. Cui'ne cuasajē'ē,

yë'ëpi mësarujā're si'a mu'seña pa'iji, yeja carajaisi macajā'a." De'oji. Jāje pa'ijaquë.

Maija'quë Huajë Ca Nëose'e
New Testament in Secoya (EC:sey:Secoya)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Secoya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Secoya [sey], Ecuador

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Secoya

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

995e68c5-fe57-54e6-bf8e-0637526d3f7d